

**Ministerstvo životného prostredia
Slovenskej republiky**

Programový manuál Operačného programu Životné prostredie

Verzia 4.0

Schválil:

Dátum: 05.05.2009

Ing. Ján Chrbet, v.r.
minister životného prostredia SR

I. CHARAKTERISTIKA OPERAČNÝCH CIEĽOV OP ŽP

1. Prioritná os č. 1 Integrovaná ochrana a racionálne využívanie vôd

1.1. Operačný cieľ č. 1.1 Zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou z verejných vodovodov

Operačný cieľ 1.1, ako aj Operačný cieľ 1.2 (podrobne špecifikovaný v častiach 1.2.2 - 1.2.8) vychádzajú zo stavu zásobovania obyvateľstva pitnou vodou z verejných vodovodov a odvádzania a čistenia odpadových vôd verejnou kanalizáciou s ČOV z roku 2006, ktorý zohľadňuje vývoj z prvého programovacieho obdobia (rokov 2004 - 2006).

1.1.1 Orgán zodpovedný za implementáciu operačného cieľa 1.1

Riadiaci orgán pre OP ŽP - Ministerstvo životného prostredia SR

1.1.2 Zameranie operačného cieľa 1.1

Hlavným zameraním operačného cieľa 1.1 je zabezpečenie prístupu čo možno najväčšieho počtu obyvateľov k pitnej vode a zabezpečenie obslužnosti územia pitnou vodou z verejného vodovodu v dostatočnej kvalite a kvantite. Zásobovanie pitnou vodou je jedným z determinujúcich faktorov rozvoja regiónu a jeho dosiahnutie je možné predovšetkým podporou budovania kapacít pre zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou z verejného vodovodu.

1.1.3 Ukazovatele na úrovni operačného cieľa 1.1

	Názov ukazovateľa	Definícia	Informačný zdroj	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
					r. 2006	r. 2015
Ukazovatele výsledku	počet obyvateľov pripojených k novovybudovaným rozvodom pitnej vody	počet obyvateľov bývajúcich v domoch zásobovaných pitnou vodou z novovybudované ho verejného vodovodu	MŽP SR	počet obyvateľov	8.655 ¹	18.155
Ukazovatele výstupu	dĺžka novovybudovaných rozvodov pitnej vody (bez vodovodných prípojok)	dĺžka novovybudovaných rozvodov pitnej vody	MŽP SR	km	90 ¹⁾	410

¹ hodnota za programové obdobie 2004 – 2006 v realizovaných projektoch spolufinancovaných z fondov EÚ (stav k 31.12.2006)

1.1.4 Skupiny oprávnených aktivít na úrovni operačného cieľa 1.1

V rámci operačného cieľa budú podporené projekty, ktoré vychádzajú z Plánu rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií pre územie Slovenskej republiky (schválený vedením ministerstva a prerokovaný vo vláde SR dňa 15.2.2007 – UZV SR č. 119/2006) a jednotlivých plánov rozvoja krajov (predpokladaný termín ich schválenia je do 22.12.2009), Plánu manažmentu povodí a Vodného plánu Slovenska (dokumenty budú schválené do 31.12.2009 v súlade s § 13 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov - vodný zákon) v zmysle nižšie uvedených skupín oprávnených aktivít:

I. skupina: Výstavba a rozšírenie obecných verejných vodovodov² len v prípadoch súbežnej výstavby verejnej kanalizácie (t.j. v jednej ryhe) podľa skupiny oprávnených aktivít operačného cieľa 1.2 „Odvádzanie a čistenie komunálnych odpadových vôd v zmysle záväzkov SR voči EÚ“

II. skupina: Dobudovanie, rozšírenie resp. zvýšenie kapacity vybudovaných vodárenských sústav³ a vybudovanie verejných vodovodov⁴ v ich preukázanom⁵ bilančnom dosahu za účelom zabezpečenia dodávky pitnej vody z verejného vodovodu v dostatočnej kvantite a/alebo odstránenia zdravotného rizika vyplývajúceho z nedostatočnej kvality vody z individuálnych zdrojov.

Pokiaľ žiadateľovi vyplýva z § 36 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) povinnosť zabezpečiť stanoveným spôsobom nakladanie s odpadovými vodami (ich odvádzanie a čistenie) v aglomeráciách v riešenom území projektu (aglomerácie uvedené v prílohe č. 1 tohto manuálu,) žiadosť pre II. skupinu aktivít operačného cieľa 1.1 je oprávnená len v prípade, ak nakladanie s odpadovými vodami je súčasťou predloženej žiadosti, resp. ak už je vyriešené (t.j. v aglomerácii z prílohy č. 1 tohto manuálu je zabezpečené pripojenie na verejnú kanalizáciu 85 % a viac existujúcich producentov odpadových vôd, alebo min. 80 % existujúcich producentov v prípadoch, keď napojenosť nad 85 % je vzhľadom na zložitosť technického riešenia a jeho finančnú náročnosť pri zohľadnení miestnych podmienok, ekonomicky neefektívna a zároveň ČOV je v súlade so smernicou Rady 91/271/EHS a nariadením vlády SR č. 296/2005 Z. z.).

V rámci predkladaných projektov sa pritom uplatňuje zásada prednostného využitia už vybudovaných vodárenských zdrojov a kapacít podľa Plánu rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií pre územie Slovenskej republiky a jednotlivých plánov rozvoja krajov, Plánu manažmentu povodí a Vodného plánu Slovenska.

Napĺňanie operačných cieľov 1.1 a 1.2 je možné riešiť aj kombinovanými projektmi na realizáciu oprávnených aktivít zameraných na zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou

Definície pojmov pre účely tohto dokumentu:

² **obecný verejný vodovod** – súbor objektov a zariadení slúžiacich verejnej potrebe (spravidla zahŕňajúci vodný zdroj, odberný objekt, čerpaciu stanicu, úpravňu vody, vodojem, vodovodné rady a vodovodnú sieť), umožňujúcich hromadné zásobovanie obyvateľstva a iných odberateľov pitnou vodou za podmienky, že vodovod nie je zásobovaný zdrojom vody v rámci vodárenskej sústavy;

³ **vodárenská sústava** – technicko – plánovací názov pre zdroj vody a sústavu skupinových vodovodov, prípadne oblastný vodovod, spravidla s veľkou kapacitou, zabezpečujúci zásobovanie rozsiahlej územnej oblasti pitnou vodou; **oblastný vodovod** – skupinový vodovod, alebo sústava vodovodov zásobujúcich pitnou vodou spravidla veľký počet spotrebiteľov na území presahujúcom obvykle aj rozsah okresu;

⁴ vybudovaný vodovod sa musí napojiť na už existujúcu vodárenskú sústavu;

⁵ **preukázaný bilančný dosah** – preukázanie potrieb vody a zdrojov vody v rámci celej vodárenskej sústavy;

a oprávnených aktivít odvádzania a čistenia odpadových vôd, čím sa dosiahne efektívnejšie nakladanie s finančnými zdrojmi, pričom každá aktivita bude posudzovaná podľa stanovených oprávnených aktivít operačných cieľov a obmedzení vo vzťahu k oprávneným/neoprávneným výdavkom uvedených v bode 1.1.6.2 a 1.2.6.2.

V prípade projektov zahŕňajúcich aktivity v rámci operačného cieľa 1.1 vykonávané v aglomeráciách uvedených v zozname v prílohe č. 1 Programového manuálu, v ktorých nie je zabezpečené pripojenie na verejnú kanalizáciu 85% a viac existujúcich producentov odpadových vôd (podľa Národného programu SR pre vykonávanie smernice Rady 91/271/EHS) alebo minimálne 80% existujúcich producentov v prípadoch, keď napojenosť nad 85% je vzhľadom na zložitosť technického riešenia a jeho finančnú náročnosť (pri zohľadnení miestnych podmienok) ekonomicky neefektívna, sú tieto projekty oprávnené na podporu iba v prípade, ak sú tieto aktivity zároveň kombinované s príslušnou skupinou oprávnených aktivít (I. až IV.) operačného cieľa 1.2.

1.1.5 Definovanie oprávneného územia na úrovni operačného cieľa 1.1

Prioritná os 1 (a všetky operačné ciele, ktoré sú jej súčasťou) je financovaná z Kohézneho fondu. Na podporu z neho je oprávnené územie tých členských štátov EÚ, ktorých hodnota hrubého národného dôchodku (HND) na obyvateľa meraná paritou kúpnej sily a vypočítaná na základe údajov ES v priemere za roky 2001 – 2003 je menšia ako 90 % priemeru EÚ 25.

Pre operačný cieľ 1.1 je preto oprávneným územím celý región NUTS I, t. j. celé územie Slovenskej republiky.

Vo vzťahu k operačnému cieľu 1.1. sa neuplatňuje princíp územnej koncentrácie aktivít do inovačných a kohéznych pólov rastu.

V súlade s Národným strategickým referenčným rámcom SR na obdobie 2007 – 2013 (kap. 4.2.3.2) sa v prípade príspevkov do environmentálnej infraštruktúry uvedený princíp územnej koncentrácie neuplatňuje, nakoľko základom pre ich teritoriálne zameranie je stav životného prostredia v dotknutom území.

1.1.6 Oprávnené a neoprávnené výdavky na úrovni operačného cieľa 1.1

1.1.6.1. Všeobecné zásady oprávnenosti výdavkov

- Základným východiskom pre stanovenie oprávnenosti výdavkov je článok 56 nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006 z 11. júla 2006, ktorým sa ustanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde.
- Časový rámec oprávnenosti výdavkov sa stanovuje tak, že za oprávnené sa považujú výdavky, ktoré vznikli v období od 1.1.2007 do 31. 12. 2015.
- Minimálna a maximálna doba realizácie projektu sa nestanovuje.
- Minimálna výška nenávratného finančného príspevku na projekt sa nestanovuje. Maximálna výška nenávratného finančného príspevku na projekt je podmienená indikatívnou finančnou alokáciou na daný operačný cieľ a bude ďalej spresnená vo výzve na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok.
- Oprávnené výdavky vo vzťahu k aktivitám podporovaným v rámci Operačného programu Životné prostredie (OP ŽP) celkovo, ako aj v rámci jeho jednotlivých prioritných osí, prípadne operačných cieľov, sa ďalej presnejšie a podrobnejšie stanovujú v Metodickom usmernení riadiaceho orgánu k oprávnenosti výdavkov v rámci OP ŽP.

1.1.6.2. Ďalšie obmedzenia vo vzťahu k oprávneným/neoprávneným výdavkom pre operačný cieľ 1.1

- Každou predkladanou žiadosťou o spolufinancovanie z prostriedkov Európskeho spoločenstva v rámci I. a II. skupiny oprávnených aktivít sa musí zvýšiť počet reálne novo zásobovaných obyvateľov pitnou vodou z vybudovaného verejného vodovodu, ktorí doteraz využívali individuálne zásobovanie (napr. domové studne a pod.). V žiadosti bude posúdený za oprávnený náklad na vodárenské zariadenia náklad pre obyvateľov preukázateľne bývajúcich v danej lokalite v roku 2004 (vrátane priemyslu, služieb a pod.), plus nárast počtu nových obyvateľov (vrátane nárastu služieb, priemyslu a pod.) k termínu podania žiadosti a tiež aj kapacita pre už reálne zahájené stavby bytovej výstavby, služieb, priemyslu a pod. so zohľadnením ekonomickej efektívnosti. Kapacita pre výhľadový stav nad rámec uvedeného bude považovaná za neoprávnený náklad, ktorý má byť financovaný z prostriedkov žiadateľa.
- Výdavky na rekonštrukcie vodovodných sietí, ich existujúcich objektov a zariadení budú v rámci aktivít uvedených v bode 1.1.4. považované za oprávnené iba v prípade, ak vedú k zvýšeniu kapacity uvedených objektov a zariadení za účelom reálneho napojenia nových odberateľov pitnej vody, a to len v rozsahu zodpovedajúcom tomuto zvýšeniu.⁶
- Nebudú podporované projekty rekonštrukcie a rozšírenia existujúcich sietí, objektov a zariadení verejného vodovodu, ktoré neriešia zvýšenie podielu napojenia obyvateľov a nie sú v súlade s oprávnenými aktivitami. Uvedené skutočnosti je nevyhnutné preukázať hydrotechnickým výpočtom.
- V prípade kombinovaných projektov zahŕňajúcich aktivity podporované v rámci operačného cieľa 1.1 a zároveň aj aktivity podporované v rámci operačného cieľa 1.2, bude každá aktivita posudzovaná podľa stanovených podmienok oprávnenosti pre danú aktivitu operačného cieľa. Sumárna finančná podpora realizácie operačného cieľa 1.1 nesmie prekročiť celkovú alokovanú finančnú čiastku na roky 2007 – 2013 pre operačný cieľ 1.1. Sumárna finančná podpora realizácie operačného cieľa 1.2 nesmie prekročiť celkovú alokovanú finančnú čiastku na roky 2007 – 2013 pre operačný cieľ 1.2.

1.1.7 Oprávnení prijímateľa na úrovni operačného cieľa 1.1

Presné vymedzenie oprávneného subjektu	Vymedzenie skupiny oprávnených aktivít (príp. aj typu projektov), pre ktoré je daný prijímateľ oprávnený	Maximálna výška príspevku zo zdrojov EÚ a ŠR (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF)	Minimálna výška spolufinancovania zo zdrojov prijímateľa (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF)
obce, mestá	Skupina I, Skupina II	95 %	5 %
združenia miest a obcí	Skupina I, Skupina II	95 %	5 %
právnické osoby oprávnené na podnikanie vymedzené v § 5 ods. 1 zákona	Skupina I, Skupina II	95 %	5 %

⁶ Pod rozsahom zodpovedajúcom zvýšeniu napojenia obyvateľov sa rozumejú investície do objektov a zariadení, ktoré sú nevyhnutne potrebné na splnenie základného cieľa projektu pri rešpektovaní princípu efektívnosti vynaložených investičných nákladov.

<p>č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov a v § 2 písm. e) zákona č. 276/2001 Z. z.</p>			
---	--	--	--

Financovanie uvedených oprávnených prijímateľov, vrátane stanovenia vnútorného pomeru jednotlivých zdrojov spolufinancovania žiadateľa, t.j. zdrojov EÚ a štátneho rozpočtu (viď prílohu č. 3 tohto manuálu), sa bude uskutočňovať podľa pravidiel obsiahnutých v platnej Stratégii financovania štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013, ako aj v platnom Systéme finančného riadenia štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013.

V rámci uplatňovania vyššie uvedených pravidiel sa prijímatelia rozčleňujú na prijímateľov zo sektora verejnej správy alebo prijímateľov zo súkromného sektora.

Medzi **prijímateľov z verejnej správy** v súlade s § 3 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov patria právnické osoby zapísané v registri organizácií vedenom Štatistickým úradom SR podľa osobitného predpisu a zaradené vo verejnej správe v súlade s jednotnou metodikou platnou pre Európsku úniu, a to: a) v ústrednej správe, b) v územnej samospráve, c) vo fondoch sociálneho poistenia a fondoch zdravotného poistenia.

V ústrednej správe sa vykazujú štátne rozpočtové organizácie a štátne príspevkové organizácie, štátne účelové fondy, Fond národného majetku SR a Slovenský pozemkový fond, verejné vysoké školy a ďalšie subjekty, ktoré sú zapísané a zaradené v registri podľa vyššie uvedeného odseku.

V územnej samospráve sa vykazujú obce a vyššie územné celky a nimi zriadené rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie.

Vo fondoch sociálneho poistenia a fondoch zdravotného poistenia sa vykazuje Sociálna poisťovňa a zdravotné poisťovne.

Medzi **prijímateľov zo súkromného sektora** patria subjekty, ktoré nespádajú pod vymedzenie v § 3 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Zároveň sa financovanie oprávnených prijímateľov bude uskutočňovať v súlade s podmienkami pre prevádzkové a koncesné zmluvy v rámci Operačného programu Životné prostredie prioritnej osi 1 operačného cieľa 1.1. a 1.2. v programovom období 2007 - 2013 v Slovenskej republike, schválenými bodom A.1 uznesenia vlády SR č. 394/2008. Uvedené podmienky tvoria prílohu č. 5 tohto manuálu.

V súlade s bodom B.2 uznesenia vlády SR č. 394/2008 pri definovaní podmienok oprávnenosti pre príjem prostriedkov v rámci Operačného programu Životné prostredie prioritnej osi 1 operačného cieľa 1.1. a 1.2. v programovom období 2007 – 2013 bude riadiaci orgán Operačného programu Životné prostredie postupovať v prípade príjemcov pomoci s existujúcou prevádzkovou zmluvou rovnako ako v prípade príjemcov pomoci bez zmluvy o prevádzkovaní.

Na oprávnených prijímateľov v rámci daného operačného cieľa sa nevzťahuje schéma štátnej pomoci (viď nasledujúci bod 1.1.8).

1.1.8 Schémy štátnej pomoci na úrovni operačného cieľa 1.1

V rámci operačného cieľa 1.1 sa neplánuje využiť schéma štátnej pomoci.

1.2 Operačný cieľ č. 1.2 Odvádzanie a čistenie komunálnych odpadových vôd v zmysle záväzkov SR voči EÚ

Operačný cieľ 1.2, ako aj Operačný cieľ 1.1 (podrobne špecifikovaný v častiach 1.1.2 - 1.1.8) vychádzajú zo stavu zásobovania obyvateľstva pitnou vodou z verejných vodovodov a odvádzania a čistenia odpadových vôd verejnou kanalizáciou s ČOV z roku 2006, ktorý zohľadňuje vývoj z prvého programovacieho obdobia (rokov 2004 - 2006).

1.2.1 Orgán zodpovedný za implementáciu operačného cieľa 1.2

Riadiaci orgán pre OP ŽP - Ministerstvo životného prostredia SR

1.2.2 Zameranie operačného cieľa 1.2

Hlavným zameraním operačného cieľa 1.2 je zvýšenie počtu obyvateľov žijúcich v domoch pripojených na verejnú kanalizáciu a obslužnosti územia vo vzťahu k odvádzaniu a čisteniu komunálnych odpadových vôd ako základnej environmentálnej služby vodného hospodárstva v súlade so záväzkami SR voči EÚ.

1.2.3 Ukazovatele na úrovni operačného cieľa 1.2

	Názov ukazovateľa	Definícia	Informačný zdroj	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
					r. 2006	r. 2015
Ukazovatele výsledku	počet ekvivalentných obyvateľov napojených na novovybudovanú kanalizačnú sieť	počet obyvateľov bývajúcich v domoch napojených na novovybudovanú kanalizačnú sieť	MŽP SR	počet EO	4.696 ⁷⁾	325.696
	počet obyvateľov napojených na novovybudované/zrekonštruované ČOV	počet obyvateľov napojených na novovybudované/zrekonštruované ČOV	MŽP SR	počet	0	1 360 000

⁷ hodnota za programové obdobie 2004 – 2006 v realizovaných projektoch spolufinancovaných z fondov EÚ v aglomeráciách nad 2 000 EO (stav k 31.12.2006)

Ukazovatele výstupu	dĺžka novovybudovaných kanalizačných sietí (bez kanalizačných prípojok)	dĺžka nových vybudovaných kanalizačných sietí v km – vybudovaním nových kanalizačných zberačov sa umožní odvádzanie a čistenie odpadových vôd od nových producentov odpadových vôd, čím sa zníži negatívny vplyv na životné prostredie	MŽP SR	km	84 ⁵⁾	1.211
	počet novovybudovaných / zrekonštruovaných ČOV	počet novovybudovaných / zrekonštruovaných ČOV, ktoré zabezpečia čistenie komunálnych odpadových vôd v súlade so smernicou 91/271/EHS tak, aby boli zabezpečené záväzky SR z prístupovej zmluvy voči EÚ	MŽP SR	počet	46 ⁵⁾	105

1.2.4 Skupiny oprávnených aktivít na úrovni operačného cieľa 1.2

Pre dosiahnutie operačného cieľa 1.2 (v súlade s jeho zameraním) budú oprávnené tieto aktivity:

A) podľa Národného programu SR pre vykonávanie smernice Rady 91/271/EHS, ktorý vychádza z Plánu rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií pre územie Slovenskej republiky, jednotlivých plánov rozvoja krajov, Plánu manažmentu povodí a Vodného plánu Slovenska:

I. skupina: Výstavba, rozšírenie a zvýšenie kapacity stokových sietí, výstavba, rozšírenie a zvýšenie kapacity čistiarní odpadových vôd a odstraňovanie nutrientov v aglomeráciách nad 150 000 EO;

II. skupina: Výstavba, rozšírenie a zvýšenie kapacity stokových sietí, výstavba, rozšírenie a zvýšenie kapacity čistiarní odpadových vôd a odstraňovanie nutrientov v aglomeráciách od 15 000 EO do 150 000 EO;

III. skupina: Výstavba, rozšírenie a zvýšenie kapacity stokových sietí, výstavba, rozšírenie a zvýšenie kapacity čistiarní odpadových vôd a odstraňovanie nutrientov v aglomeráciách od 10 000 EO do 15 000 EO;

IV. skupina: Výstavba, rozšírenie a zvýšenie kapacity stokových sietí, výstavba, rozšírenie a zvýšenie kapacity čistiarní odpadových vôd v aglomeráciách od 2 000 EO do 10 000 EO;

B) ďalšie oprávnené aktivity:

V. skupina: Výstavba čistiarní odpadových vôd v prípadoch, keď už je dobudovaná minimálne na 80% (celej predmetnej aglomerácie) a prevádzkovaná stoková sieť v aglomeráciách do 2 000 EO (obce neuvedené v prílohe č. 1 tohto manuálu) podľa Plánu rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií pre územie Slovenskej republiky, jednotlivých plánov rozvoja krajov, Plánu manažmentu povodí a Vodného plánu Slovenska;

VI. skupina: Výstavba stokovej siete a ČOV v aglomeráciách do 2 000 EO (obce neuvedené v prílohe č. 1 tohto manuálu) v prípade projektov zameraných na realizáciu opatrení, ktoré

uložili orgány štátnej vodnej správy rozhodnutím (podľa zákona č. 364/2004 o vodách a o zmene zákona SNR č.372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov) a smerujú k zamedzeniu závažného ohrozenia kvality a kvantity podzemných vôd a povrchových vôd tak, aby nebolo ohrozené ich využívanie.

Podpora pre danú skupinu oprávnených aktivít môže byť poskytnutá v prípadoch, ak doteraz uložené opatrenia orgánom štátnej vodnej správy⁸ nie sú účinné. Túto skutočnosť je potrebné preukázať postupným zhoršovaním kvality využívaných vodárenských zdrojov (ktoré slúžia na hromadné zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou) podľa platnej legislatívy⁹ a sú evidované na regionálnych úradoch verejného zdravotníctva. Tieto údaje budú posudzované a porovnávané aj s údajmi, ktoré MŽP SR zasielajú vlastníci infraštruktúry v rámci poskytovania údajov o majetkovej a prevádzkovej evidencii o objektoch a zariadeniach verejného vodovodu a verejnej kanalizácii v súlade s § 15 ods. 6 a § 16 ods. 6 zákona č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov a ustanoveniami vyhlášky MŽP SR č. 605/2005 Z. z. Pre uvedené situácie je potrebné okrem vývoja zhoršovania kvality vôd doplniť aj stanovisko orgánu štátnej vodnej správy¹⁰, že pri nerealizácii navrhovanej stavby dôjde k závažnému ohrozeniu kvality jestvujúceho vodárenského zdroja využívaného na hromadné zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou verejným vodovodom.

Finančná podpora sa poskytne len na projekty určené pre aglomerácie, ktoré sú v súlade s Národným programom SR pre vykonávanie smernice Rady 91/271/EHS o čistení komunálnych odpadových vôd (zoznam týchto aglomerácií je uvedený v prílohe č. 1 tohto manuálu), ktorý vychádza z Plánu rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií pre územie SR, okrem skupiny aktivít V. a VI.

Finančná podpora bude poskytnutá iba projektom, ktoré riešia odvádzanie odpadových vôd v rámci aglomerácie (aglomerácie z prílohy č.1 Programového manuálu), a to za podmienky, že:

- a) zabezpečujú pripojenie na verejnú kanalizáciu 85 % a viac existujúcich producentov odpadových vôd (podľa Národného programu SR pre vykonávanie smernice Rady 91/271/EHS) alebo minimálne 80 % existujúcich producentov v prípadoch, keď napojenosť nad 85 % je vzhľadom na zložitosť technického riešenia a jeho finančnú náročnosť, pri zohľadnení miestnych podmienok, ekonomicky neefektívna a zároveň
- b) ČOV je v súlade so smernicou Rady 91/271/EHS a nariadením vlády SR č. 296/2005 Z. z. ktorým sa ustanovujú požiadavky na kvalitu a kvantitatívne ciele povrchových vôd a limitné hodnoty ukazovateľov znečistenia odpadových vôd a osobitných vôd.

Rekonštrukcie stokových sietí, objektov a zariadení na nich budú v rámci vyššie uvedených aktivít podporované iba za predpokladu, že sa zvýši kapacita uvedených objektov a zariadení za účelom reálneho napojenia nových producentov odpadových vôd a naplňania záväzkov SR zo Zmluvy o pristúpení k EÚ (okrem aktivity VI., ku ktorej sa tieto záväzky nevzťahujú), a to aj prostredníctvom zlepšenia čistiaceho efektu ČOV potrebnej pre splnenie požiadaviek

⁸ § 21 a 26 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon)

⁹ § 17 zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov; Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 354/2006 Z. z. ktorým sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú na ľudskú spotrebu a kontrolu kvality vody určenej na ľudskú spotrebu

¹⁰ § 28 ods.1 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon)

smernice Rady 91/271/EHS, len v rozsahu zodpovedajúcom uvedenému zvýšeniu. Uvedené skutočnosti je nevyhnutné preukázať hydrotechnickým výpočtom.

Napĺňanie operačných cieľov 1.1 a 1.2 je možné riešiť aj kombinovanými projektmi na realizáciu oprávnených aktivít zameraných na zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou a odvádzanie a čistenie odpadových vôd, čím sa dosiahne efektívnejšie nakladanie s finančnými zdrojmi, pričom každá aktivita bude posudzovaná podľa stanovených oprávnených aktivít operačných cieľov a obmedzení vo vzťahu k oprávneným/neoprávneným výdavkom uvedených v bode 1.2.6.2 a 1.1.6.2.

1.2.5 Definovanie oprávneného územia na úrovni operačného cieľa 1.2

Prioritná os 1 (a všetky operačné ciele, ktoré sú jej súčasťou) je financovaná z Kohézneho fondu. Na podporu z neho je oprávnené územie tých členských štátov EÚ, ktorých hodnota hrubého národného dôchodku (HND) na obyvateľa meraná paritou kúpnej sily a vypočítaná na základe údajov ES v priemere za roky 2001 – 2003 je menšia ako 90 % priemeru EÚ 25.

Pre operačný cieľ 1.2 je preto oprávneným územím celý región NUTS I, t. j. celé územie Slovenskej republiky.

Vo vzťahu k operačnému cieľu 1.2 sa neuplatňuje princíp územnej koncentrácie aktivít do inovačných a kohéznych pólov rastu.

V súlade s Národným strategickým referenčným rámcom SR na obdobie 2007 – 2013 (kap. 4.2.3.2) sa v prípade príspevkov do environmentálnej infraštruktúry uvedený princíp územnej koncentrácie neuplatňuje, nakoľko základom pre ich teritoriálne zameranie je stav životného prostredia v dotknutom území.

1.2.6 Oprávnené a neoprávnené výdavky na úrovni operačného cieľa 1.2

1.2.6.1. Všeobecné zásady oprávnenosti výdavkov

- Základným východiskom pre stanovenie oprávnenosti výdavkov je článok 56 nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006 z 11. júla 2006, ktorým sa ustanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde.
- Časový rámec oprávnenosti výdavkov sa stanovuje tak, že za oprávnené sa považujú výdavky, ktoré vznikli v období od 1.1.2007 do 31. 12. 2015.
- Minimálna a maximálna doba realizácie projektu sa nestanovuje.
- Minimálna výška nenávratného finančného príspevku na projekt sa nestanovuje. Maximálna výška nenávratného finančného príspevku na projekt je podmienená indikatívnou finančnou alokáciou na daný operačný cieľ a bude ďalej spresnená vo výzve na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok.
- Oprávnené výdavky vo vzťahu k aktivitám podporovaným v rámci Operačného programu Životné prostredie (OP ŽP) celkovo, ako aj v rámci jeho jednotlivých prioritných osí, prípadne operačných cieľov, sa ďalej presnejšie a podrobnejšie stanovujú v Metodickom usmernení riadiaceho orgánu k oprávnenosti výdavkov v rámci OP ŽP.

1.2.6.2. Ďalšie obmedzenia vo vzťahu k oprávneným/neoprávneným výdavkom pre operačný cieľ 1.2

- Výdavky na rekonštrukcie stokových sietí budú v rámci aktivít uvedených v bode 1.2.4. považované za oprávnené iba v prípade, ak vedú k zvýšeniu kapacity uvedených zariadení za účelom reálneho napojenia nových producentov odpadových vôd a napĺňania záväzkov SR zo Zmluvy o pristúpení k EÚ (okrem aktivity VI., ku ktorej sa tieto záväzky nevzťahujú), a to aj prostredníctvom zvýšenia čistiaceho efektu ČOV potrebného pre

splnenie požiadaviek smernice Rady 91/271/EHS a to len v rozsahu zodpovedajúcom uvedenému zvýšeniu. Uvedené skutočnosti je nevyhnutné preukázať hydrotechnickým výpočtom.

- Výdavky na rekonštrukcie objektov a zariadení ČOV budú v rámci aktivít uvedených v bode 1.2.4. považované za oprávnené iba v prípade, ak budú naplňať záväzky SR zo Zmluvy o pristúpení k EÚ (okrem aktivity VI., ku ktorej sa tieto záväzky nevzťahujú) a to len v rozsahu zodpovedajúcom uvedenému zvýšeniu.¹¹
- Nebudú podporované projekty rekonštrukcie existujúcich stokových sietí, a objektov a zariadení na nich, ktoré neriešia zvýšenie ich kapacity z dôvodu pripojenia nových producentov odpadových vôd, ani neumožňujú zvýšenie čistiaceho efektu ČOV potrebného pre splnenie požiadaviek smernice Rady 91/271/EHS úmerne v rozsahu zodpovedajúcom uvedenému zvýšeniu a ktoré nie sú v súlade s oprávnenými aktivitami a ich podmienkami.
- Nebudú podporované projekty rekonštrukcií a rozšírení objektov a zariadení ČOV, ktoré nie sú v súlade s oprávnenými aktivitami a ich podmienkami.
- Výstavba ČOV v rámci V. skupiny aktivít je oprávnená iba v prípade, ak v predmetnej aglomerácii nie je zabezpečené čistenie odpadových vôd, t.j. nie je doteraz vybudovaná ČOV.
- V prípade aglomerácií, ktoré už majú vybudovanú/-é funkčnú/-é ČOV a táto/tieto zostane/-ú naďalej slúžiť svojmu pôvodnému účelu, budú za oprávnené považované iba výdavky na úpravu jej/ich kapacity formou rozšírenia a rekonštrukcie tých objektov a zariadení, ktoré sa priamo podieľajú na dosiahnutí požadovaného čistiaceho efektu a ktoré sú zároveň vybudované za účelom splnenia požiadaviek Národného programu SR pre vykonávanie smernice Rady 91/271/EHS, prispievajú k zvýšeniu čistiaceho efektu ČOV a sú v súlade s oprávnenými aktivitami a podmienkami.
- Pri rekonštrukciách ČOV sa za neoprávnené výdavky budú považovať tie výdavky na objekty a zariadenia na jednotlivých stupňoch čistenia, ktoré sa priamo nepodieľajú na dosiahnutí požadovaného čistiaceho efektu podľa NV SR č. 296/2005 Z. z., smernice Rady 91/271/EHS a povolenia OÚ ŽP resp. KÚ ŽP, ani neprispievajú k zvýšeniu čistiaceho efektu ČOV a nie sú v súlade s oprávnenými aktivitami.
- V žiadosti bude posúdený za oprávnený náklad na verejnú kanalizáciu náklad pre producentov preukázateľne bývajúcich a produkujúcich znečistenie v danej lokalite v roku 2004 (vrátane priemyslu, služieb a pod.), plus nárast počtu nových producentov (obyvateľstvo, služby, priemysel a pod.) k termínu podania žiadosti a tiež aj kapacita pre už reálne zahájené stavby bytovej výstavby, služieb, priemyslu a pod..
- V prípade kombinovaných projektov zahŕňajúcich aktivity podporované v rámci operačného cieľa 1.1 a zároveň aj aktivity podporované v rámci operačného cieľa 1.2, bude každá aktivita posudzovaná podľa stanovených podmienok oprávnenosti pre danú aktivitu operačného cieľa. Sumárna finančná podpora realizácie operačného cieľa 1.1 nesmie prekročiť celkovú alokovanú finančnú čiastku na roky 2007 – 2013 pre operačný cieľ 1.1. Sumárna finančná podpora realizácie operačného cieľa 1.2 nesmie prekročiť celkovú alokovanú finančnú čiastku na roky 2007 – 2013 pre operačný cieľ 1.2.

1.2.7 Oprávnení prijímateľa na úrovni operačného cieľa 1.2

¹¹ Pod rozsahom zodpovedajúcom zvýšeniu napojenia obyvateľov sa rozumejú investície do objektov a zariadení, ktoré sú nevyhnutne potrebné na splnenie základného cieľa projektu pri rešpektovaní princípu efektívnosti vynaložených investičných nákladov.

Presné vymedzenie oprávneného subjektu	Vymedzenie skupiny oprávnených aktivít (príp. aj typu projektov), pre ktoré je daný prijímateľ oprávnený	Maximálna výška príspevku zo zdrojov EÚ a SR (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF)	Minimálna výška spolufinancovania zo zdrojov prijímateľa (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF)
obce, mestá	Skupina I - VI	95 %	5 %
združenia miest a obcí	Skupina I - VI	95 %	5 %
právnické osoby oprávnené na podnikanie vymedzené v § 5 ods. 1 zákona č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov a v § 2 písm. e) zákona č. 276/2001 Z. z.	Skupina I - VI	95 %	5 %

Financovanie uvedených oprávnených prijímateľov, vrátane stanovenia vnútorného pomeru jednotlivých zdrojov spolufinancovania žiadateľa, t.j. zdrojov EÚ a štátneho rozpočtu (viď prílohu č. 3 tohto manuálu), sa bude uskutočňovať podľa pravidiel obsiahnutých v platnej Stratégii financovania štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013, ako aj v platnom Systéme finančného riadenia štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013.

V rámci uplatňovania vyššie uvedených pravidiel sa prijímatelia rozčleňujú na prijímateľov zo sektora verejnej správy alebo prijímateľov zo súkromného sektora.

Medzi **prijímateľov z verejnej správy** v súlade s § 3 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov patria právnické osoby zapísané v registri organizácií vedenom Štatistickým úradom SR podľa osobitného predpisu a zaradené vo verejnej správe v súlade s jednotnou metodikou platnou pre Európsku úniu, a to: a) v ústrednej správe, b) v územnej samospráve, c) vo fondoch sociálneho poistenia a fondoch zdravotného poistenia.

V ústrednej správe sa vykazujú štátne rozpočtové organizácie a štátne príspevkové organizácie, štátne účelové fondy, Fond národného majetku SR a Slovenský pozemkový fond, verejné vysoké školy a ďalšie subjekty, ktoré sú zapísané a zaradené v registri podľa vyššie uvedeného odseku.

V územnej samospráve sa vykazujú obce a vyššie územné celky a nimi zriadené rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie.

Vo fondoch sociálneho poistenia a fondoch zdravotného poistenia sa vykazuje Sociálna poisťovňa a zdravotné poisťovne.

Medzi **prijímateľov zo súkromného sektora** patria subjekty, ktoré nespádajú pod vymedzenie v § 3 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Zároveň sa financovanie oprávnených prijímateľov bude uskutočňovať v súlade s podmienkami pre prevádzkové a koncesné zmluvy v rámci Operačného programu Životné prostredie prioritnej osi 1 operačného cieľa 1.1. a 1.2. v programovom období 2007 - 2013 v Slovenskej republike, schválenými bodom A.1 uznesenia vlády SR č. 394/2008. Uvedené podmienky tvoria prílohu č. 5 tohto manuálu.

V súlade s bodom B.2 uznesenia vlády SR č. 394/2008 pri definovaní podmienok oprávnenosti pre príjem prostriedkov v rámci Operačného programu Životné prostredie prioritnej osi 1 operačného cieľa 1.1. a 1.2. v programovom období 2007 – 2013 bude riadiaci orgán Operačného programu Životné prostredie postupovať v prípade príjemcov pomoci s existujúcou prevádzkovou zmluvou rovnako ako v prípade príjemcov pomoci bez zmluvy o prevádzkovaní.

Na oprávnených prijímateľov v rámci daného operačného cieľa sa nevzťahuje schéma štátnej pomoci (viď nasledujúci bod 1.2.8).

1.2.8 Schémy štátnej pomoci na úrovni operačného cieľa 1.2

V rámci operačného cieľa 1.2 sa neplánuje využiť schéma štátnej pomoci.

1.3 Operačný cieľ č. 1.3 Zabezpečenie primeraného sledovania a hodnotenia stavu povrchových vôd a podzemných vôd

1.3.1 Orgán zodpovedný za implementáciu operačného cieľa 1.3

Riadiaci orgán pre OP ŽP - Ministerstvo životného prostredia SR

1.3.2 Zameranie operačného cieľa 1.3

Hlavným zameraním operačného cieľa 1.3 je zabezpečenie plnenia povinností vyplývajúce pre SR zo smernice 2000/60/ES Európskeho parlamentu a Rady z 23. októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva (rámcová smernica o vodách) v oblasti monitorovania. Monitorovanie stavu povrchovej vody a podzemnej vody sa realizuje na základe ročných programov monitorovania, ktoré sú predmetom reportovania Slovenska voči Európskej komisii.

1.3.3 Ukazovatele na úrovni operačného cieľa 1.3

	Názov ukazovateľa	Definícia	Informačný zdroj	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
					r. 2006	r. 2015
Ukazovatele výsledku	súlada monitorovania stavu vôd v SR s požiadavkami Rámцovej smernice o vodách	indikátor uvádza percentuálny podiel objemu uskutočneného monitorovania stavu vôd na objeme monitorovania stavu vôd, ktorý je v súlade s požiadavkami Rámцovej smernice o vode	MŽP SR	%	44 ¹²	100

1.3.4 Skupiny oprávnených aktivít na úrovni operačného cieľa 1.3

Pre dosiahnutie operačného cieľa 1.3 (v súlade s jeho zameraním) budú oprávnené tieto aktivity:

I. skupina: Monitorovanie a hodnotenie stavu povrchových vôd v zmysle požiadaviek EÚ, najmä:

- A. Získanie dát pre zistenie súčasného stavu v oblasti kvantity a kvality povrchových vôd
- B. Spracovanie dát súčasného stavu povrchových vôd
- C. Hodnotenie stavu povrchových vôd
- D. Reportovanie - príprava správ o stave povrchových vôd vo forme a s obsahom vyplývajúcim z právnych predpisov EÚ a medzinárodných dohôd

II. skupina: Monitorovanie a hodnotenie stavu podzemných vôd v zmysle požiadaviek EÚ, najmä:

- A. Získanie dát pre zistenie súčasného stavu v oblasti kvantity a kvality podzemných vôd
- B. Spracovanie dát súčasného stavu podzemných vôd
- C. Hodnotenie stavu podzemných vôd
- D. Reportovanie - príprava správ o stave podzemných vôd vo forme a s obsahom vyplývajúcim z právnych predpisov EÚ a medzinárodných dohôd

III. skupina: Budovanie a rekonštrukcia monitorovacích objektov, najmä:

- A. Vybudovanie sond pre monitorovanie hladiny podzemnej vody
- B. Vybudovanie merných objektov na prameňoch
- C. Odstránenie starého merného objektu pri súčasnom budovaní nového merného objektu (sondy)
- D. Nákup a inštalácia zariadenia na automatické monitorovanie kvantity podzemných vôd

1.3.5 Definovanie oprávneného územia na úrovni operačného cieľa 1.3

Prioritná os 1 (a všetky operačné ciele, ktoré sú jej súčasťou) je financovaná z Kohézneho fondu. Na podporu z neho je oprávnené územie tých členských štátov EÚ, ktorých hodnota hrubého národného dôchodku (HND) na obyvateľa meraná paritou kúpnej sily a vypočítaná na základe údajov ES v priemere za roky 2001 – 2003 je menšia ako 90 % priemeru EÚ 25.

Pre operačný cieľ 1.3 je preto oprávneným územím celý región NUTS I, t. j. celé územie Slovenskej republiky.

¹² Indikátor uvádza percentuálny podiel objemu uskutočneného monitorovania stavu vôd, ktorý je v súlade s požiadavkami Rámцovej smernice o vode, na celkovom objeme monitorovania stavu vôd.

Vo vzťahu k operačnému cieľu 1.3 sa neuplatňuje princíp územnej koncentrácie aktivít do inovačných a kohéznych pólov rastu.

1.3.6 Oprávnené a neoprávnené výdavky na úrovni operačného cieľa 1.3

1.3.6.1. Všeobecné zásady oprávnenosti výdavkov

- Základným východiskom pre stanovenie oprávnenosti výdavkov je článok 56 nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006 z 11. júla 2006, ktorým sa ustanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde.
- Časový rámec oprávnenosti výdavkov sa stanovuje tak, že za oprávnené sa považujú výdavky, ktoré vznikli v období od 1.1.2007 do 31. 12. 2015.
- Minimálna a maximálna doba realizácie projektu sa nestanovuje.
- Minimálna výška nenávratného finančného príspevku na projekt sa nestanovuje. Maximálna výška nenávratného finančného príspevku na projekt je podmienená indikatívnou finančnou alokáciou na daný operačný cieľ a bude ďalej spresnená vo výzve na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok.
- Oprávnené výdavky vo vzťahu k aktivitám podporovaným v rámci Operačného programu Životné prostredie (OP ŽP) celkovo, ako aj v rámci jeho jednotlivých prioritných osí, prípadne operačných cieľov, sa ďalej presnejšie a podrobnejšie stanovujú v Metodickom usmernení riadiaceho orgánu k oprávnenosti výdavkov v rámci OP ŽP.

1.3.7 Oprávnení prijímateľa na úrovni operačného cieľa 1.3

Presné vymedzenie oprávneného subjektu	Vymedzenie skupiny oprávnených aktivít (príp. aj typu projektov), pre ktoré je daný prijímateľ oprávnený	Maximálna výška príspevku zo zdrojov EÚ a ŠR (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF)	Minimálna výška spolufinancovania zo zdrojov prijímateľa (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF)
subjekty podľa § 2 vyhlášky MŽP SR č. 221/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zisťovaní výskytu a hodnotení stavu povrchových vôd a podzemných vôd, o ich monitorovaní, vedení evidencie o vodách a o vodnej bilancii	Skupina I., Skupina II., Skupina III.	100 % v prípade organizácií štátnej správy, 95 % v prípade všetkých ostatných subjektov	0 % v prípade organizácií štátnej správy, 5 % v prípade všetkých ostatných subjektov
Slovenská agentúra životného prostredia	Skupina I., Skupina III.	100 %	0 %

Financovanie uvedených oprávnených prijímateľov, vrátane stanovenia podielu jednotlivých zdrojov spolufinancovania, t.j. zdrojov EÚ a zdrojov štátneho rozpočtu (viď prílohu č. 3 tohto manuálu) v rámci nenávratného finančného príspevku poskytnutého prijímateľovi, sa bude uskutočňovať podľa pravidiel obsiahnutých v platnej Stratégií financovania štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013, ako aj v platnom Systéme finančného riadenia štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013.

V rámci uplatňovania vyššie uvedených pravidiel sa prijímatelia rozčleňujú na prijímateľov zo sektora verejnej správy alebo prijímateľov zo súkromného sektora.

Medzi **prijímateľov z verejnej správy** v súlade s § 3 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov patria právnické osoby zapísané v registri organizácií vedenom Štatistickým úradom SR podľa osobitného predpisu a zaradené vo verejnej správe v súlade s jednotnou metodikou platnou pre Európsku úniu, a to: a) v ústrednej správe, b) v územnej samospráve, c) vo fondoch sociálneho poistenia a fondoch zdravotného poistenia.

V ústrednej správe sa vykazujú štátne rozpočtové organizácie a štátne príspevkové organizácie, štátne účelové fondy, Fond národného majetku SR a Slovenský pozemkový fond, verejné vysoké školy a ďalšie subjekty, ktoré sú zapísané a zaradené v registri podľa vyššie uvedeného odseku.

V územnej samospráve sa vykazujú obce a vyššie územné celky a nimi zriadené rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie.

Vo fondoch sociálneho poistenia a fondoch zdravotného poistenia sa vykazuje Sociálna poisťovňa a zdravotné poisťovne.

Medzi **prijímateľov zo súkromného sektora** patria subjekty, ktoré nespádajú pod vymedzenie v § 3 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Na oprávnených prijímateľov v rámci daného operačného cieľa sa nevzťahuje schéma štátnej pomoci (viď nasledujúci bod 1.3.8).

1.3.8 Schémy štátnej pomoci na úrovni operačného cieľa 1.3

V rámci operačného cieľa 1.3 sa neplánuje využiť schéma štátnej pomoci.

2. Prioritná os č. 2 Ochrana pred povodňami

2.1 Operačný cieľ č. 2.1 Preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami

2.1.1 Orgán zodpovedný za implementáciu operačného cieľa 2.1

Riadiaci orgán pre OP ŽP - Ministerstvo životného prostredia SR

2.1.2 Zameranie operačného cieľa 2.1

Hlavným zameraním operačného cieľa 2.1 je výrazne znížiť škody spôsobené povodňami realizáciou preventívnych opatrení na ochranu pred povodňami, obmedziť ľudskou činnosťou spôsobené nepriaznivé vplyvy na odtokové pomery v povodiach a zabezpečiť prirodzenú schopnosť akumulácie vody revitalizáciou povodí. Preventívne protipovodňové opatrenia sa budú realizovať v nadväznosti na Program protipovodňovej ochrany SR do roku 2010 a v nadväznosti na implementáciu smernice Európskeho parlamentu a Rady o hodnotení a manažmente povodňových rizík.

2.1.3 Ukazovatele na úrovni operačného cieľa 2.1

	Názov ukazovateľa	Definícia	Informačný zdroj	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
					r. 2006	r. 2015
Ukazovatele výsledku	plocha územia so zabezpečenou protipovodňovou ochranou	plocha územia chráneného pred povodňami $Q_{\max.10}$ a viac	MŽP SR	km ²	5.800	5.970
Ukazovatele výstupu	počet opatrení zameraných na ochranu pred povodňami (spolu za projekty)	počet opatrení za jednotlivé projekty zameraných na ochranu pred povodňami	MŽP SR	počet	11	117

2.1.4 Skupiny oprávnených aktivít na úrovni operačného cieľa 2.1

Pre dosiahnutie operačného cieľa 2.1 (v súlade s jeho zameraním) budú oprávnené tieto skupiny aktivít:

I. skupina: Preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami v súlade s Programom protipovodňovej ochrany SR do roku 2010, Plánmi manažmentu povodí, resp. Vodným plánom Slovenska, vrátane vypracovania plánov manažmentu povodí a Vodného plánu Slovenska, najmä:

- A. technické a biotechnické opatrenia v povodí a na sezónnych vodných tokoch spomaľujúce odtok vôd z povodia
- B. výstavba a rekonštrukcia vodných nádrží, poldrov, ochranných hrádzí, protipovodňových línii a zariadení na prečerpávanie vnútorných vôd na dosiahnutie potrebných technických parametrov ochrany pred povodňami, vrátane odstraňovania sedimentov z vodných nádrží I. a II. kategórie a z úsekov prítokov v dosahu ich ovplyvnenia vzduťím vody

- C. úprava a revitalizácia tokov priamo spojená s dosiahnutím potrebnej úrovne ochrany príľahlých území pred povodňami

II. skupina: Opatrenia vyplývajúce zo smernice Európskeho parlamentu a Rady o hodnotení a manažmente povodňových rizík, vrátane plánov manažmentu povodňových rizík:

- A. Vyhotovenie máp povodňového ohrozenia a máp povodňového rizika
B. Vypracovanie plánov manažmentu povodňových rizík alebo ich častí vrátane návrhov opatrení na dosiahnutie ich cieľov

2.1.5 Definovanie oprávneného územia na úrovni operačného cieľa 2.1

Prioritná os 2 (a oba operačné ciele, ktoré sú jej súčasťou) je financovaná z Kohézneho fondu. Na podporu z neho je oprávnené územie tých členských štátov EÚ, ktorých hodnota hrubého národného dôchodku (HND) na obyvateľa meraná paritou kúpnej sily a vypočítaná na základe údajov ES v priemere za roky 2001 – 2003 je menšia ako 90 % priemeru EÚ 25.

Pre operačný cieľ 2.1 je preto oprávneným územím celý región NUTS I, t. j. celé územie Slovenskej republiky.

Vo vzťahu k operačnému cieľu 2.1 sa neuplatňuje princíp územnej koncentrácie aktivít do inovačných a kohéznych pólov rastu.

V súlade s Národným strategickým referenčným rámcom SR na obdobie 2007 – 2013 (kap. 4.2.3.2) sa v prípade príspevkov do environmentálnej infraštruktúry uvedený princíp územnej koncentrácie neuplatňuje, nakoľko základom pre ich teritoriálne zameranie je stav životného prostredia v dotknutom území.

2.1.6 Oprávnené a neoprávnené výdavky na úrovni operačného cieľa 2.1

2.1.6.1. Všeobecné zásady oprávnenosti výdavkov

- Základným východiskom pre stanovenie oprávnenosti výdavkov je článok 56 nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006 z 11. júla 2006, ktorým sa ustanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde.
- Časový rámec oprávnenosti výdavkov sa stanovuje tak, že za oprávnené sa považujú výdavky, ktoré vznikli v období od 1.1.2007 do 31. 12. 2015.
- Minimálna a maximálna doba realizácie projektu sa nestanovuje.
- Minimálna výška nenávratného finančného príspevku na projekt sa nestanovuje. Maximálna výška nenávratného finančného príspevku na projekt je podmienená indikatívnou finančnou alokáciou na daný operačný cieľ a bude ďalej spresnená vo výzve na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok.
- Oprávnené výdavky vo vzťahu k aktivitám podporovaným v rámci Operačného programu Životné prostredie (OP ŽP) celkovo, ako aj v rámci jeho jednotlivých prioritných osí, prípadne operačných cieľov, sa ďalej presnejšie a podrobnejšie stanovujú v Metodickom usmernení riadiaceho orgánu k oprávnenosti výdavkov v rámci OP ŽP.

2.1.6.2. Ďalšie obmedzenia vo vzťahu k oprávneným/neoprávneným výdavkom pre operačný cieľ 2.1.

- Náhrady nákladov na záchranné práce a zabezpečovacie práce sú považované za neoprávnené
- Výdavky na úhradu škody spôsobenej povodňou sú považované za neoprávnené
- Náhrady za obmedzenia práva hospodárenia s majetkom v oblastiach s identifikovaným povodňovým rizikom resp. ohrozením v súlade s postupmi smernice 2007/60/ES

Európskeho parlamentu a Rady o hodnotení a manažmente povodňových rizík sú považované za neoprávnené.

- Výdavky na opravy a údržbu objektov a zariadení slúžiacich na ochranu pred povodňami, ktoré sú povinnosťou ich vlastníka/správcu, vrátane odstraňovania následkov spôsobených povodňou, sú považované za neoprávnené.
- Výdavky na úpravu, údržbu, opravy a revitalizáciu vodných tokov, pokiaľ nie sú spojené s dosiahnutím potrebnej úrovne ochrany pred povodňami, sú považované za neoprávnené.
- Výdavky na ťažbu sedimentov z nádrže a z prítokov do nádrže, pokiaľ sa nimi nedosiahne zväčšenie aktuálneho objemu retenčného priestoru nádrže, sú považované za neoprávnené.

2.1.7 Oprávnení prijímateľa na úrovni operačného cieľa 2.1

Presné vymedzenie oprávneného subjektu	Vymedzenie skupiny oprávnených aktivít (príp. aj typu projektov), pre ktoré je daný prijímateľ oprávnený	Maximálna výška príspevku zo zdrojov EÚ a ŠR (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF)	Minimálna výška spolufinancovania zo zdrojov prijímateľa (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF)
správcovia drobných vodných tokov podľa § 48 ods. 2 zákona č. 364/2004 – štátne organizácie, ktorým bola prevedená správa podľa § 51 ods. 1 uvedeného zákona	Skupina I	100 % v prípade organizácií štátnej správy, 95 % v prípade všetkých ostatných subjektov	0 % v prípade organizácií štátnej správy, 5 % v prípade všetkých ostatných subjektov
Slovenský vodohospodársky podnik, š.p. – správca vodohospodársky významných vodných tokov a správca drobných vodných tokov podľa § 48 ods. 2, písmeno a, b zákona č. 364/2004	Skupina I, Skupina II	95 %	5 %
mestá a obce, ktorým správca vodného toku prenechal jeho ucelený úsek (časť) do nájmu alebo výpožičky podľa § 51, ods. 2 zákona č. 364/2004 z. z. o vodách v znení neskorších predpisov	Skupina I	95 %	5 %

Financovanie uvedených oprávnených prijímateľov, vrátane stanovenia vnútorného pomeru jednotlivých zdrojov spolufinancovania žiadateľa, t.j. zdrojov EÚ a štátneho rozpočtu (viď prílohu č. 3 tohto manuálu), sa bude uskutočňovať podľa pravidiel obsiahnutých v platnej Stratégii financovania štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013, ako aj v platnom Systéme finančného riadenia štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013.

V rámci uplatňovania vyššie uvedených pravidiel sa prijímatelia rozčleňujú na prijímateľov zo sektora verejnej správy alebo prijímateľov zo súkromného sektora.

Medzi **prijímateľov z verejnej správy** v súlade s § 3 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov patria právnické osoby zapísané v registri organizácií vedenom Štatistickým úradom SR podľa osobitného predpisu a zaradené vo verejnej správe v súlade s jednotnou metodikou platnou pre Európsku úniu, a to: a) v ústrednej správe, b) v územnej samospráve, c) vo fondoch sociálneho poistenia a fondoch zdravotného poistenia.

V ústrednej správe sa vykazujú štátne rozpočtové organizácie a štátne príspevkové organizácie, štátne účelové fondy, Fond národného majetku SR a Slovenský pozemkový fond, verejné vysoké školy a ďalšie subjekty, ktoré sú zapísané a zaradené v registri podľa vyššie uvedeného odseku.

V územnej samospráve sa vykazujú obce a vyššie územné celky a nimi zriadené rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie.

Vo fondoch sociálneho poistenia a fondoch zdravotného poistenia sa vykazuje Sociálna poisťovňa a zdravotné poisťovne.

Medzi **prijímateľov zo súkromného sektora** patria subjekty, ktoré nespádajú pod vymedzenie v § 3 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

2.1.8 Schémy štátnej pomoci na úrovni operačného cieľa 2.1

V rámci operačného cieľa 2.1 sa neplánuje využiť schéma štátnej pomoci.

2.2 Operačný cieľ č. 2.2 Vybudovanie povodňového varovného a predpovedného systému

2.2.1 Orgán zodpovedný za implementáciu operačného cieľa 2.2

Riadiaci orgán pre OP ŽP - Ministerstvo životného prostredia SR

2.2.2 Zameranie operačného cieľa 2.2

Hlavným zameraním operačného cieľa 2.2 je v zmysle Programu protipovodňovej ochrany Slovenskej republiky do roku 2010 a Koncepcie vodohospodárskej politiky SR do roku 2015 dobudovať Povodňový varovný a predpovedný systém (POVAPSYS) ako nástroj umožňujúci prostredníctvom hydrologických predpovedí, varovaní a výstrah výraznejšie znížiť škody spôsobené povodňami, predovšetkým straty na životoch, ujmy na zdraví ľudí a majetku občanov, miest a obcí.

2.2.3 Ukazovatele na úrovni operačného cieľa 2.2

	Názov ukazovateľa	Definícia	Informačný zdroj	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
					r. 2006	r. 2015
Ukazovatele výsledku	počet vydaných hydrologických predpovedí, varovaní a výstrah	počet vydaných hydrologických predpovedí, varovaní a výstrah	MŽP SR	počet	7.200	15.000

Ukazovatele výstupu	počet inštitúcií napojených na POVAPSYS	počet inštitúcií napojených na POVAPSYS, prostredníctvom ktorých bude zabezpečená protipovodňová ochrana ¹³	MŽP SR	počet	1	3
---------------------	---	--	--------	-------	---	---

2.2.4 Skupiny oprávnených aktivít na úrovni operačného cieľa 2.2

Pre dosiahnutie operačného cieľa 2.2 (v súlade s jeho zameraním) bude oprávnená skupina aktivít:

I. skupina: Dobudovanie a prevádzka POVAPSYS, najmä:

- A. dobudovanie siete pozemných staníc
- B. dobudovanie systémov distančných metód monitoringu
- C. dobudovanie informačných technológií a informačných systémov, vrátane telekomunikačného systému
- D. dobudovanie systémov predpovedných modelov, metód, metódík

2.2.5 Definovanie oprávneného územia na úrovni operačného cieľa 2.2

Prioritná os 2 (a oba operačné ciele, ktoré sú jej súčasťou) je financovaná z Kohézneho fondu. Na podporu z neho je oprávnené územie tých členských štátov EÚ, ktorých hodnota hrubého národného dôchodku (HND) na obyvateľa meraná paritou kúpnej sily a vypočítaná na základe údajov ES v priemere za roky 2001 – 2003 je menšia ako 90 % priemeru EÚ 25.

Pre operačný cieľ 2.2 je preto oprávneným územím celý región NUTS I, t. j. celé územie Slovenskej republiky.

Vo vzťahu k operačnému cieľu 2.2 sa neuplatňuje princíp územnej koncentrácie aktivít do inovačných a kohéznych pólov rastu.

2.2.6 Oprávnené a neoprávnené výdavky na úrovni operačného cieľa 2.2

2.2.6.1. Všeobecné zásady oprávnenosti výdavkov

- Základným východiskom pre stanovenie oprávnenosti výdavkov je článok 56 nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006 z 11. júla 2006, ktorým sa ustanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde.
- Časový rámec oprávnenosti výdavkov sa stanovuje tak, že za oprávnené sa považujú výdavky, ktoré vznikli v období od 1.1.2007 do 31. 12. 2015.
- Minimálna a maximálna doba realizácie projektu sa nestanovuje.
- Minimálna výška nenávratného finančného príspevku na projekt sa nestanovuje. Maximálna výška nenávratného finančného príspevku na projekt je podmienená indikatívnou finančnou alokáciou na daný operačný cieľ a bude ďalej spresnená vo výzve na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok.
- Oprávnené výdavky vo vzťahu k aktivitám podporovaným v rámci Operačného programu Životné prostredie (OP ŽP) celkovo, ako aj v rámci jeho jednotlivých prioritných osí,

¹³ Napojenie POVAPSYS-u na príslušne inštitúcie (SVP, š.p., MŽP SR, MV SR) zabezpečí operatívny prístup k potrebným informáciám, na základe ktorých je možné predpovedať meteorologickú a hydrologickú situáciu v povodí, a podľa toho očakávať vývoj situácie a prijať potrebné protipovodňové opatrenia. Po dobudovaní budú prepojené nižšie zložky prostredníctvom SVP, š.p.(jednotlivé OZ) MŽP SR (KÚŽP, OÚŽP, obce) a MV SR.

prípadne operačných cieľov, sa ďalej presnejšie a podrobnejšie stanovujú v Metodickom usmernení riadiaceho orgánu k oprávnenosti výdavkov v rámci OP ŽP.

2.2.7 Oprávnení prijímateľa na úrovni operačného cieľa 2.2

Presné vymedzenie oprávneného subjektu	Vymedzenie skupiny oprávnených aktivít (príp. aj typu projektov), ktoré je pre prijímateľa oprávnený	Maximálna výška príspevku zo zdrojov EÚ a ŠR (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF)	Minimálna výška spolufinancovania zo zdrojov prijímateľa (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF)
Slovenský hydrometeorologický ústav	Skupina I	100 %	0 %

Financovanie uvedeného oprávneného prijímateľa, vrátane stanovenia vnútorného pomeru jednotlivých zdrojov spolufinancovania žiadateľa, t.j. zdrojov EÚ a štátneho rozpočtu (viď prílohu č. 3 tohto manuálu), sa bude uskutočňovať podľa pravidiel obsiahnutých v platnej Stratégii financovania štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013, ako aj v platnom Systéme finančného riadenia štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013.

2.2.8 Schémy štátnej pomoci na úrovni operačného cieľa 2.2

V rámci operačného cieľa 2.2 sa neplánuje využiť schéma štátnej pomoci.

3 Prioritná os č. 3 Ochrana ovzdušia a minimalizácia nepriaznivých vplyvov zmeny klímy

3.1 Operačný cieľ č. 3.1 Ochrana ovzdušia

3.1.1 Orgán zodpovedný za implementáciu operačného cieľa č. 3.1

Riadiaci orgán pre OP ŽP - Ministerstvo životného prostredia SR.

3.1.2 Zameranie operačného cieľa 3.1

Zameraním tohto operačného cieľa je predovšetkým transpozícia a implementácia predpisov EÚ, dosiahnutie ustanovených technických požiadaviek na prevádzku zdrojov, ktorými sa obmedzujú množstvá vypúšťaných znečisťujúcich látok. V uvedených predpisoch EÚ je problematika ochrany ovzdušia rozdelená na časť kvality ovzdušia a emisnú časť.

Dosiahnutie dobrej kvality ovzdušia na celom území pre všetky znečisťujúce látky, ktoré majú stanovené limitné hodnoty, resp. cieľové hodnoty, patrí medzi strategické a kľúčové úlohy ochrany ovzdušia nielen na Slovensku, ale aj v Európe.¹⁴

3.1.3 Ukazovatele na úrovni operačného cieľa 3.1

	Názov ukazovateľa	Definícia	Informačný zdroj	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
					r. 2006	r. 2015
Ukazovatele výsledku	zníženie emisií znečisťujúcich látok prepočítané na referenčné tony SO ₂ (spolu za jednotlivé podporené projekty)	percentuálne zníženie emisií znečisťujúcich látok prepočítané na referenčné tony SO ₂	MŽP SR	%	45	30
	zníženie emisií prchavých organických látok (spolu za jednotlivé podporené projekty)	percentuálne zníženie emisií prchavých organických látok	MŽP SR a SHMÚ	%	0	20
	zníženie emisií znečisťujúcej látky PM ₁₀ vyjadrené v hmotnostnej jednotke g/ na 100 km	percentuálne zníženie hmotnostného ekvivalentu emisií prepočítané na 100km	MŽP SR	%	0	30

¹⁴ Zoznam zdrojov znečisťovania ovzdušia (50 najväčších stacionárnych zdrojov znečisťovania) tuhými znečisťujúcimi látkami, SO₂ a NO_x je súčasťou príloh Operačného programu Životné prostredie (prílohy č. 9 – 11).

Ukazovatele výstupu	Počet podporených aktivít zameraných na znižovanie znečisťovania a znečistenia ovzdušia a počet podporených štúdií a analýz	Počet podporených aktivít, štúdií a analýz	MŽP SR	počet	32	62
	Počet projektov zameraných na zníženie emisií znečisťujúcich látok z verejnej dopravy v oblastiach vyžadujúcich osobitnú ochranu ovzdušia	Počet projektov zameraných na zníženie emisií znečisťujúcich látok z verejnej dopravy v oblastiach vyžadujúcich osobitnú ochranu ovzdušia	MŽP SR	počet	0	8
	Počet zmodernizovaných a novo nainštalovaných monitorovacích staníc Národnej monitorovacej siete kvality ovzdušia	Počet zmodernizovaných a novo nainštalovaných monitorovacích staníc Národnej monitorovacej siete kvality ovzdušia	MŽP SR	počet	0	25

3.1.4 Skupiny oprávnených aktivít na úrovni operačného cieľa 3.1

Pre dosiahnutie operačného cieľa 3.1 budú oprávnené nasledujúce skupiny aktivít:

I. skupina: Znižovanie emisií základných a ostatných znečisťujúcich látok v ovzduší najmä tuhých znečisťujúcich látok (PM_{10} , $PM_{2,5}$), SO_2 , NO_x , benzén, VOC, NH_3 , ťažkých kovov a PAH¹⁵ :

- A. Projekty zamerané na znižovanie emisií znečisťujúcich látok zo stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia, ktorými sa dosiahnu nižšie hodnoty emisií než sú požadované platnými právnymi predpismi (vrátane príslušných systémov monitorovania) alebo sa dosiahnu sprísnené požiadavky podľa nových predpisov a strategických dokumentov EÚ, najmä:
- inštalovanie a modernizácia odľučovacích technológií, alebo koncových technológií (napr. DESOX, odprašovacie zariadenia, zakapotovanie technológie príp. dopravných pásov) a inštalácia BAT technológií (napr. zmena princípu technológie výroby, ktorej výsledkom je zníženie emisií, zmena surovínovej základne, vybudovanie zavlažovacích systémov haldových materiálov a troskovej jamy);
 - zmena palivovej základne na environmentálne prijateľnejšie palivo (v danom prípade okrem obnoviteľných zdrojov energie)

¹⁵ Vzhľadom na tematicky podobné aktivity podporované v rámci Operačného programu Konkurencieschopnosť a hospodársky rast (OP KaHR), ktorého riadiacim orgánom je MH SR a v rámci OP ŽP, prioritnej osi 3, operačného cieľa 3.1., bolo v prípade skupiny aktivít „Znižovanie emisií základných a ostatných znečisťujúcich látok v ovzduší najmä tuhých znečisťujúcich látok (PM_{10} , $PM_{2,5}$), SO_2 , NO_x , benzén, VOC, NH_3 , ťažkých kovov a PAH“ potrebné stanoviť deliace línie na úrovni projektov medzi OP ŽP a OP KaHR. Uvedená deliaca línia je presnejšie špecifikovaná na konci časti tohto programového manuálu, týkajúcej sa operačného cieľa 3.1.

- opatrenia investičného charakteru pre spaľovacie zariadenia za účelom zosúladienia s požiadavkami BAT podľa smernice o priemyselných emisiách (napr. DESOX, DENOX)¹⁶
- opatrenia investičného charakteru určené v integrovanom povolení v spaľovacích energetických zariadeniach s menovitým tepelným príkonom od 20 MW do 50 MW za účelom zosúladienia zdroja so smernicou č. 1/2008/ES o IPKZ (plán v tematickej stratégii kvality ovzdušia)¹⁷;
- rekonštrukcia existujúcich spaľovní odpadov v zdravotníckych zariadeniach nad rámec smernice č. 2000/76/ES vrátane príslušných systémov automatizovaného monitorovania.
- likvidácia kotolne a napojenie sa na centrálny zdroj tepla

B. Zavádzanie progresívnych technológií a technických opatrení na znižovanie emisií prchavých organických látok (VOC) zo zariadení, najmä,:

- opatrenia (technického charakteru) na znižovanie obsahu VOC v regulovaných výrobkoch podľa smernice 2004/42/ES¹⁸ o obmedzení emisií prchavých organických zlúčenín unikajúcich pri používaní organických rozpúšťadiel v určitých farbách a lakoch a vo výrobkoch na povrchovú úpravu vozidiel a o zmene a doplnení smernice 1999/13/ES (napr. prechod výroby farieb a lakov a pod. na farby a laky obsahujúce menej VOC)
- technologické opatrenia umožňujúce znižovanie emisií VOC v zariadeniach spadajúcich pod smernicu 99/13/ES¹⁹ (v súlade s definíciami uvedenými v prílohe č. 1 uvedenej smernice²⁰), ako napr. *inštalácia odlučovacích zariadení (napr. katalytických a termooxidačných jednotiek)*, prechod na použitie vodou riediteľných farieb, lakov a lepidiel vo výrobnom procese a pod.
- znižovanie emisií prchavých organických látok zo skladovania benzínu v distribučných skladoch s obratom 0 – 25 000 t/rok (zariadenia spadajúce pod smernicu 94/63/ES)
- znižovanie emisií prchavých organických zlúčenín z prečerpávacích zariadení benzínu (plnenie a vyprázdňovanie mobilných zásobníkov) s obratom do 150 000 t/rok (zariadenia spadajúce pod smernicu 94/63/ES)
- opatrenia na uvedenie čerpacích staníc pohonných hmôt do súladu so smernicou 94/63/ES

¹⁶ V súčasnosti prebieha schvaľovanie smernice o priemyselných emisiách na úrovni Európskeho spoločenstva.

¹⁷ realizácia opatrení v rámci v súčasnosti stredných zdrojov znečisťovania ovzdušia, ktoré musia byť zosúladiené so Smernicou o veľkých energetických zariadeniach. č. ES/2001/80 (napr. inštalovanie BAT technológií ako sú DESOX, DENOx, vysoko účinné odlučovacie zariadenia)

¹⁸ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/42/ES z 21. apríla 2004 o obmedzení emisií prchavých organických zlúčenín unikajúcich pri používaní organických rozpúšťadiel v určitých farbách a lakoch a vo výrobkoch na povrchovú úpravu vozidiel a o zmene a doplnení smernice 1999/13/ES

¹⁹ Smernica Rady 1999/13/ES z 11. marca 1999 o obmedzení emisií prchavých organických zlúčenín unikajúcich pri používaní organických rozpúšťadiel pri určitých činnostiach a v určitých zariadeniach

²⁰ Príloha č. 1 obsahuje tieto činnosti: polygrafia, odmasťovanie a čistenie povrchov, chemické čistenie, nanášanie náterov, následná povrchová úprava vozidiel, natieranie pásov a zvitkov, natieranie navíjaných drôtov, nanášanie lepidla, výroba obuvi, výroba náterových látok, lakov a tlačiarenských farieb a lepidiel, výroba farmaceutických výrobkov, výroba a spracovanie gummy, extrakcia rastlinných olejov a živočíšnych tukov a rafinácia rastlinných olejov, impregnácia dreva, laminovanie dreva a plastov.

II. skupina: Zníženie emisií znečisťujúcich látok z verejnej dopravy prioritne v oblastiach vyžadujúcich osobitnú ochranu ovzdušia²¹:

- A. plynofikácia autobusov (ich náhradou alebo úpravou) verejnej mestskej aj medzimestskej dopravy²² s budovaním CNG čerpacích staníc v prípade potreby
- B. náhrada autobusovej verejnej dopravy trolejbusovou dopravou vrátane duobusov (trolejbusov s pomocným dieselovým pohonom)
- C. náhrada autobusovej dopravy električkovou dopravou

III. skupina: Riešenie kvality ovzdušia a skvalitňovanie a odborná podpora monitorovania emisií a kvality ovzdušia podľa požiadaviek EÚ ako aj skvalitnenie Národného emisného informačného systému (NEIS):

A. Projekty zamerané na znižovanie znečisťovania ovzdušia emisiami z plošných, fugitívnych a líniových zdrojov znečisťovania a iné efektívne opatrenia na riešenie dobrej kvality ovzdušia v okolí plošných, fugitívnych a líniových zdrojov znečisťovania ovzdušia na celom území SR a projekty zamerané na opatrenia špeciálne v oblastiach riadenia kvality ovzdušia vychádzajúce najmä z programov na zlepšenie kvality ovzdušia, prípadne z akčných plánov na zabezpečenie kvality ovzdušia, vypracovaných KÚŽP,:

- o nákup čistiacej techniky (postrekové cisterny, čistiace vozy) pozemných komunikácií (diaľnic, rýchlostných komunikácií, ciest 1. a 2. triedy a, a miestnych komunikácií);
- o zazelenanie miest (výsadba a regenerácia izolačnej zelene oddeľujúcej obytnú zástavbu od priemyselných stavieb, komerčných areálov alebo frekventovaných dopravných koridorov, revitalizácia neudržiavaných plôch a ich premena na parky a zatravnené oblasti) a výsadba stanovištne vhodných druhov drevín;
- o budovanie záchytných parkovísk tam, kde sa zavedú pešie zóny;
- o technické opatrenia na zníženie prašnosti skládok (napr. skrúpaním, zazelenaním a pod.);
- o informačné kampane o význame dosiahnutia dobrej kvality ovzdušia alebo o vplyve znečisťujúcich látok, nachádzajúcich sa v ovzduší na zdravie ľudí.

B. Projekty zamerané na kontrolu správnosti výsledkov meraní, akreditáciu a na systémy riadenia kvality kontinuálneho a diskontinuálneho merania emisií zo stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia, vykonávaných poverenou organizáciou a orgánmi štátnej správy najmä:

- o technické a metrologické vybavenie a zabezpečenie školení pracovníkov Referenčného laboratória, odbor meraní „Imisie – emisie“;
- o akreditácia odborných činností Referenčného laboratória a akreditácia organizátora porovnávacích meraní;
- o technické a metrologické vybavenie a zabezpečenie školení pracovníkov kontrolných orgánov štátnej správy pre výkon ich činností:
 - kontrola zdrojov emisií meraním
 - kontrola a dohľad nad kontinuálnymi a diskontinuálnymi meraniami
- o akreditácia príslušných odborných činností kontrolných orgánov štátnej správy

C. Projekty na systémové a technické riešenie monitorovania kvality ovzdušia podľa požiadaviek smerníc EÚ vrátane riešenia akreditácie systémov kvality (smernice č. 96/62/ES, č. 99/30/ES, č. 2000/69/ES, č. 2002/3/ES, č. 2004/107 a návrh novej smernice o kvalite ovzdušia a čistejšom ovzduší v Európe 2005/0183), najmä:

²¹ V zmysle Operačného programu Životné prostredie aktivity zamerané na zníženie emisií znečisťujúcich látok z verejnej dopravy budú realizované prioritne v oblastiach vyžadujúcich osobitnú ochranu ovzdušia, najmä v oblastiach znečistených vplyvom dopravy (Košice, Nitra, Trenčín, Trnava, Martin, Žilina, Senica, Banská Bystrica, Prešov, Prievidza). Zoznam oblastí riadenia kvality ovzdušia je uvedený v prílohe č. 2.

²² Pod termínom mestská a medzimestská doprava sa chápe mestská a prímestská doprava podľa § 6 zákona č. 168/1996 Zb. o cestnej preprave. Tento termín nezahŕňa diaľkovú dopravu.

- obnova a dovybavenie už existujúcich meracích staníc Národnej monitorovacej siete kvality ovzdušia (NMSKO) v období rokov 2007 – 2013;
- zjednotenie systémov prenosu dát z meracích staníc NMSKO do centrálnej databázy;
- modernizácia a dovybavenie technických a ostatných súvisiacich prostriedkov pre analýzy vzoriek vonkajšieho ovzdušia a kalibráciu analyzátorov NMSKO podľa požiadaviek smerníc vrátane komplexného riešenia akreditácie činnosti skúšobného laboratória a kalibračného laboratória podľa EN ISO/IEC 17025.)

D. Projekty na zabezpečenie kvalifikovaného hodnotenia kvality ovzdušia na území SR, najmä:

- spracovanie a interpretácie dát o kvalite ovzdušia;
- modelovacie techniky;
- analýza rozptylu a pôvodu znečisťujúcich látok, pre ktoré je hodnotená kvalita ovzdušia;
- štúdie hodnotenia podielov zdrojov na znečistení ovzdušia látkami, pre ktoré je hodnotená kvalita ovzdušia;
- skvalitnenie projekcií základných znečisťujúcich látok.

E. Projekty zamerané na systémové riešenia špecifických inventarizácií a projekcií na preukazovanie národných emisných stropov určených smernicou č. 2000/81, prípadne jej pripravovanou novelou

F. Projekty na skvalitnenie Národného Emisného Informačného Systému (NEIS), na riešenie zberu, spracovania a distribúcie dát a informačných správ o prevádzke zdrojov znečisťovania podľa požiadaviek smerníc EÚ a pokynov EK.

3.1.5 Definovanie oprávneného územia na úrovni operačného cieľa 3.1

Prioritná os 3 (a oba operačné ciele, ktoré sú jej súčasťou) je financovaná z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ERDF). Na podporu z ERDF sú v rámci cieľa Konvergencia oprávnené tie regióny NUTS II, ktorých hodnota hrubého domáceho produktu (HDP) na obyvateľa meraná paritou kúpnej sily a vypočítaná na základe údajov ES v priemere za roky 2000 – 2002 je menšia ako 75 % priemeru EÚ 25.

V prípade Slovenskej republiky je preto na podporu z ERDF oprávnené celé jej územie okrem regiónu NUTS II Bratislavský kraj.

Pre operačný cieľ 3.1 sú preto oprávneným územím nasledujúce regióny NUTS II:

Región NUTS II	Územie
Západné Slovensko	Trnavský samosprávny kraj, Nitriansky samosprávny kraj, Trenčiansky samosprávny kraj
Stredné Slovensko	Žilinský samosprávny kraj, Banskobystrický samosprávny kraj
Východné Slovensko	Košický samosprávny kraj, Prešovský samosprávny kraj

NUTS II Bratislavský kraj, t.j. územie Bratislavského samosprávneho kraja nie je na podporu z ERDF v rámci operačného cieľa 3.1 oprávnené.

Vo vzťahu k operačnému cieľu 3.1 sa neuplatňuje princíp územnej koncentrácie aktivít do inovačných a kohéznych pólov rastu.

V súlade s Národným strategickým referenčným rámcom SR na obdobie 2007 – 2013 (kap. 4.2.3.2) sa v prípade príspevkov do environmentálnej infraštruktúry uvedený princíp územnej koncentrácie neuplatňuje, nakoľko základom pre ich teritoriálne zameranie je stav životného prostredia v dotknutom území.

3.1.6 Oprávnené a neoprávnené výdavky na úrovni operačného cieľa 3.1

3.1.6.1. Všeobecné zásady oprávnenosti výdavkov

- Základným východiskom pre stanovenie oprávnenosti výdavkov je článok 56 nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006 z 11. júla 2006, ktorým sa ustanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde.
- Časový rámec oprávnenosti výdavkov sa stanovuje tak, že za oprávnené sa považujú výdavky, ktoré vznikli v období od 1.1.2007 do 31. 12. 2015.
- Minimálna a maximálna doba realizácie projektu sa nestanovuje.
- Minimálna výška nenávratného finančného príspevku na projekt sa nestanovuje. Maximálna výška nenávratného finančného príspevku na projekt je podmienená indikatívnou finančnou alokáciou na daný operačný cieľ a bude ďalej spresnená vo výzve na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok.
- Oprávnenosť nákladov všetkých aktivít, ktoré zasahujú svojim účinkom celé územie Slovenska sa znižuje o percento vychádzajúce z pomeru počtu obyvateľov Bratislavského kraja k počtu obyvateľov Slovenska. V prípade aktivít, ktoré zasahujú svojím účinkom územie viacerých regiónov (krajov) vrátane Bratislavského kraja sa oprávnenosť nákladov príslušných aktivít znižuje o percento vychádzajúce z pomeru počtu obyvateľov Bratislavského kraja k počtu obyvateľov všetkých dotknutých regiónov²³.
- Oprávnené výdavky vo vzťahu k aktivitám podporovaným v rámci Operačného programu Životné prostredie (OP ŽP) celkovo, ako aj vo v rámci jeho jednotlivých prioritných osí, prípadne operačných cieľov, sa ďalej presnejšie a podrobnejšie stanovujú v Metodickom usmernení riadiaceho orgánu k oprávnenosti výdavkov v rámci OP ŽP.

3.1.6.2. Ďalšie obmedzenia vo vzťahu k oprávneným/neoprávneným výdavkom pre operačný cieľ 3.1., a to:

3.1.6.2.1. pre skupinu I. oprávnených aktivít: Znižovanie emisií základných a ostatných znečisťujúcich látok v ovzduší najmä tuhých znečisťujúcich látok (PM_{10} , $PM_{2,5}$), SO_2 , NO_x , benzén, VOC, NH_3 , ťažkých kovov a PAH

- Na podporu budú oprávnené len projekty, z ktorých je zrejmé, že v porovnaní s požiadavkami ochrany ovzdušia podľa príslušných smerníc EÚ, predpisov SR a referenčných dokumentov pre najlepšiu dostupnú techniku sa dosahuje lepšia úroveň ochrany ovzdušia t.j. projektované parametre emisných veličín²⁴ sú nižšie ako určené emisné limity, technické požiadavky alebo všeobecné podmienky prevádzkovania pre príslušný zdroj, časť zdroja alebo zariadenie²⁵, sú splnené požiadavky na monitorovanie emisií a imisí²⁶ a súčasne ročné emisie podľa projektu (prepočítané na referenčné tony SO_2) v cieľovom roku sú nižšie ako emisie za porovnateľné obdobie (napríklad: priemer za 3 roky, prípadne priemer za 5 rokov alebo najvyššia emisia za rok z posledných 5 rokov).
- Výstavba nových zdrojov znečisťovania ovzdušia bude oprávnená len za predpokladu, že bude odstavený zdroj existujúci a zároveň dôjde k zníženiu celkového množstva emisií za rok v porovnaní s pôvodným zdrojom.

²³ Ako východisko sa pre uvedený výpočet použijú údaje o počte obyvateľov SR a jednotlivých krajov k 31.12.2008, zverejnené Štatistickým úradom SR a uvedené v prílohe č. 4 tohto manuálu.

V súlade s vyššie uvedeným oprávnenosť nákladov všetkých aktivít, ktoré zasahujú svojim účinkom celé územie Slovenska, sa znižuje o 11,39 % (vychádzajúc z pomeru počtu obyvateľov Bratislavského kraja k počtu obyvateľov Slovenska).

²⁴ § 3 odsek 1 vyhlášky MŽP SR č.408/2003 Z. z.

²⁵ Vyhlášky č. 704/2002 Z. z., 706/2002 Z. z., 409/2003 Z. z.

²⁶ Vyhláška č. 408/2003 Z. z.

- Pri podporených projektoch môže dôjsť k zvýšeniu kapacity, prípadne príkonu, ale len za predpokladu zníženia celkového množstva emisií za rok.
- Neoprávnené sú projekty zmeny palivovej základne na environmentálne prijateľnejšie palivo, kde žiadateľom nie je držiteľ povolenia na výrobu alebo na výrobu a rozvod tepla zákona č. 99/2007 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike a ktorým sa dopĺňa zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, ak je také povolenie podľa tohto zákona pre danú činnosť potrebné.
- Neoprávnené sú projekty zmeny palivovej základne, ktoré budú realizované v bytových domoch;
- Neoprávnené sú projekty zmeny palivovej základne, kde nedôjde k vyradeniu pôvodného kotla o výkone rovnajúcom sa alebo väčšom ako výkon nového zariadenia, ktorého inštalácia je predmetom projektu
- Projekty, kde žiadateľ nepredloží účtovné záznamy o nakúpenom množstve paliva za predchádzajúci kalendárny rok sú neoprávnené,
- V prípade spaľovní odpadov zo zdravotníckych zariadení sú oprávnené len tie projekty na rekonštrukciu, ktoré nesmerujú k zvýšeniu celkových emisií znečisťujúcich látok.
- Spomedzi projektov, ktoré sú zamerané na predchádzanie vzniku znečistenia ovzdušia alebo zníženie emisií do ovzdušia z jestvujúcich zdrojov znečisťovania zmenou palivovej základne na plyné palivo, sú vylúčené projekty, z ktorých nie je zjavné, že príslušné zariadenia na spaľovanie palív zodpovedajú požiadavkám na ekologicky vhodný výrobok podľa kritérií vyhlásených EÚ (Modrý kvet), SR (environmentálne vhodný výrobok) alebo kritérií označovania iného členského štátu EÚ, ktoré sú zhodné alebo prísnejšie (ide o zariadenia, ktoré v čase ich inštalácie nezodpovedajú napr. požiadavkám na účinnosť podľa najaktuálnejšieho stavu techniky).
- Projekty plynofikácie obcí nie sú oprávnené.
- Projekty komplexnej rekonštrukcie zariadení občianskej vybavenosti (materské, základné a stredné školy, zariadenia sociálnych služieb, zariadenia na výkon sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately, kultúrne domy, osvetové strediská) a zdravotníckych zariadení (všeobecných a špecializovaných nemocníc) zahŕňajúce okrem zmeny palivovej základne aj ďalšiu rekonštrukciu (napr. rekonštrukcia sociálnych zariadení, prestavba interiéru, bezbariérové vstupy, zateplenie budovy apod.) nie sú oprávnené;
- Projekty poľnohospodárskych podnikov nie sú oprávnené.
- Projekty lesných podnikov nie sú oprávnené

3.1.6.2.2. pre skupinu II. oprávnených aktivít: zníženie emisií znečisťujúcich látok z verejnej dopravy prioritne v oblastiach vyžadujúcich osobitnú ochranu ovzdušia

- Nebudú podporované projekty, pri ktorých zároveň spolu so zvýšením podielu trolejbusovej, električkovej dopravy, prípadne dopravy na CNG nedôjde k zníženiu podielu autobusovej dopravy na naftu, prípadne benzín
- Projekty na zníženie emisií znečisťujúcich látok z verejnej dopravy sa budú realizovať prioritne v oblastiach vyžadujúcich osobitnú ochranu ovzdušia.
- Projekty obsahujúce len vybudovanie CNG čerpacích staníc nie sú oprávnené. Budovanie CNG čerpacích staníc je oprávnenou aktivitou len v spojení s aktivitou plynofikácie autobusov a CNG čerpacie stanice musia byť budované len pre účely plynofikácie autobusov a musia byť sprevádzkované do doby nakúpenia autobusov.
- Projekty obsahujúce iba plynofikáciu autobusov - prechod na CNG nebudú oprávnené, ak žiadateľ v projekte nepreukáže, že v danej oblasti už existuje CNG čerpacia stanica prístupná žiadateľovi alebo do doby konca realizácie projektu bude taká stanica v prevádzke.

- Podmienkou oprávnenosti projektov zahrňujúcich nákup električiek, trolejbusov alebo duobusov je existencia trolejbusovej a električkovej trate. Výstavba nových električkových a trolejbusových tratí nie je oprávneným nákladom.
- Projekty žiadateľov v tejto skupine aktivít, ktorí nie sú vlastníkami existujúcich prostriedkov verejnej dopravy nie sú oprávnené.
- Projekty žiadateľov, ktorí nie sú držiteľmi dopravnej licencie podľa §7 zákona č. 168/1996 Z. z. o cestnej preprave nie sú oprávnené. Licencia musí byť udelená príslušným správnym orgánom a musí byť platná v čase podania projektu a minimálne päť rokov po skončení projektu.

3.1.6.2.3.pre skupinu III. oprávnených aktivít: Riešenie kvality ovzdušia a skvalitňovanie a odborná podpora monitorovania emisií a kvality ovzdušia podľa požiadaviek EÚ ako aj skvalitnenie Národného emisného informačného systému (NEIS)

- V rámci skupiny III B,C,D,E,F nebudú podporované projekty žiadateľov, ktoré podľa povahy aktivity nie sú správcom NMSKO, skúšobným laboratóriom rezortu ŽP, referenčným laboratóriom pre odbor meraní „Imisie – emisie“ a orgánom štátnej správy pre kontrolu zdrojov a meraní podľa zákona č. 478/2002 Z. z. o ovzduší.
- Projekty výsadby a regenerácie izolačnej zelene na iných miestach ako pre tento účel vymedzených v platnej územnoplánovacej dokumentácii (v platnom územnom pláne) nie sú oprávnené.
- Nakúpená čistiaca technika bude oprávnená len za podmienky jej použitia výlučne pre čistenie pozemných cestných komunikácií.
- Projekty na nákup čistiacej techniky pozemných komunikácií sú oprávnené, ak je v projekte uvedené, že nakúpená technika bude používaná vo všetkých oblastiach riadenia kvality ovzdušia, ktoré sú situované v území, ktoré predložený projekt pokrýva.
- Neoprávnené budú projekty súvisiace s reorganizáciou a presmerovaním dopravy (rozšírenie križovatiek, realizácia zelenej vlny, výstavba obchvatov, prekládka ciest,.....)

3.1.7 Oprávnení prijímateľa na úrovni operačného cieľa 3.1

Presné vymedzenie oprávneného subjektu	Vymedzenie skupiny oprávnených aktivít (príp. aj typu projektov), pre ktoré je daný prijímateľ oprávnený	Maximálna výška príspevku zo zdrojov EÚ a ŠR (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF)*	Minimálna výška spolufinancovania zo zdrojov prijímateľa (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF)*
ústredné orgány štátnej správy alebo nimi zriadené rozpočtové alebo príspevkové organizácie	Skupina I. A, B (s výnimkou projektov súvisiacich so smernicou 94/63/ES, kde je oprávnené iba MV SR a MO SR)	100 %	0 %

* Iba v prípadoch, ak príspevkové organizácie zriadené orgánmi verejnej správy, združenia s účasťou obcí alebo fyzické alebo právnické osoby oprávnené na podnikanie nie sú v rámci aktivít projektu prijímateľmi, na ktorých sa vzťahuje schéma štátnej pomoci. V ostatných prípadoch platí maximálna intenzita pomoci stanovená v schéme, v rámci ktorej príspevok z fondov EÚ predstavuje 85 % a spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu 15 % z celkových oprávnených verejných výdavkov.

Ministerstvo vnútra SR (vrátane Policajného zboru a zložiek zodpovedných za zabezpečenie civilnej ochrany), Ministerstvo obrany SR (vrátane Ozbrojených síl SR)	Skupina I. B – iba projekty súvisiace so smernicu 94/63/ES	100 %	0 %
Ministerstvo životného prostredia SR	Skupina III. A - informačné kampane v oblasti kvality ovzdušia, D, E	100 %	0 %
Slovenská agentúra životného prostredia	Skupina III. A - informačné kampane v oblasti kvality ovzdušia, D	100 %	0 %
Slovenský hydrometeorologický ústav	Skupina III. A - informačné kampane v oblasti kvality ovzdušia, B, C, D, E, F	100 %	0 %
Slovenská inšpekcia životného prostredia	Skupina III. B	100 %	0 %
Slovenská správa ciest	Skupina III. A - nákup čistiacej techniky pozemných komunikácií a výsadba a regenerácia izolačnej zelene oddeľujúcej frekventované dopravné koridory (výsadba stanovištne vhodných druhov drevín) iba v oblastiach vyžadujúcich osobitnú ochranu ovzdušia	100 %	0 %
obce alebo nimi zriadené rozpočtové alebo príspevkové organizácie	Skupina I. A, B (s výnimkou projektov súvisiacich so smernicu 94/63/ES) Skupina II. A, B, C Skupina III. A (s výnimkou informačných kampaní v oblasti kvality ovzdušia)	95 %	5 %

vyššie územné celky alebo nimi zriadené rozpočtové alebo príspevkové organizácie	Skupina I. A, B (s výnimkou projektov súvisiacich so smernicu 94/63/ES) Skupina II. A, B, C Skupina III. A (s výnimkou informačných kampaní v oblasti kvality ovzdušia)	95 %	5 %
Železnice SR	Skupina I. B – iba projekty súvisiace so smernicou 94/63/ES	100 %	0 %
združenia s účasťou obcí (vrátane mikroregiónov) ²⁷ ,	Skupina I. A, B (s výnimkou projektov súvisiacich so smernicou 94/63/ES, kde sú oprávnené iba ŽSR a ŽS Cargo Slovakia, a. s.) Skupina III. A (okrem nákupu čistiacej techniky pozemných komunikácií, ako aj informačných kampaní v oblasti kvality ovzdušia)	95 %	5 %
organizácie, ktoré boli cirkvou alebo náboženskou spoločnosťou ²⁸ zriadené na účely prevádzkovania základných a stredných škôl, materských škôl, zariadení na výkon sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately, hospicov a nemocníc	Skupina I. A	95 %	5 %

²⁷ Prijímateľmi pomoci môžu byť združenia, ktoré pozostávajú výlučne z obcí alebo z obcí a ďalších subjektov zo sektora verejnej správy a vznikli na základe zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov alebo § 20f až §21 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník.

²⁸ cirkvi a náboženské spoločnosti registrované podľa zákona č. 308/1991 Zb. o slobode viery a postavení cirkví a náboženských spoločností v znení neskorších predpisov (ako zriaďovatelia špecializovaných subjektov)

iné fyzické alebo právnické osoby oprávnené na podnikanie ²⁹ s výnimkou osôb špecifikovaných nižšie ³⁰	Skupina I. A, B (s výnimkou projektov súvisiacich so smernicou 94/63/ES, kde sú oprávnené iba ŽSR a ŽS Cargo Slovakia, a. s.) Skupina III. A (okrem nákupu čistiacej techniky pozemných komunikácií, ako aj informačných kampaní v oblasti kvality ovzdušia)	95 %	5 %
Železničná spoločnosť Cargo Slovakia, a.s.	Skupina I. B – iba projekty súvisiace so smernicou 94/63/ES	95 %	5 %
právnické osoby oprávnené na podnikanie vo verejnej mestskej a medzimestskej osobnej doprave ³¹	Skupina II. A, B, C	95 %	5 %
prevádzkovatelia/správcovia pozemných komunikácií (Národná diaľničná spoločnosť a.s.)	Skupina III. A - nákup čistiacej techniky pozemných komunikácií a výsadba a regenerácia izolačnej zelene oddeľujúcej frekventované dopravné koridory (výsadba stanovištné vhodných druhov drevín) iba v oblastiach vyžadujúcich osobitnú ochranu ovzdušia	95 %	5 %

²⁹ V prípade subjektov, ktoré sú povinnými alebo dobrovoľnými účastníkmi schémy obchodovania so skleníkovými plynmi (príloha A a B zákona č.572/2004 Z. z. o obchodovaní s emisnými kvótami a o zmene a doplnení niektorých zákonov) je nutné zabezpečiť dodržanie právnych predpisov EÚ a usmernení v oblasti štátnej pomoci. Subjekty, ktoré budú realizovať projekt v rámci OP ŽP, ktorý prispieva k zníženiu množstva emisií skleníkových plynov a sú zároveň povinnými alebo dobrovoľnými účastníkmi schémy obchodovania so skleníkovými plynmi sa v zmluve o poskytnutí NFP zaviazajú, že nebudú obchodovať s pomernou časťou emisných kvót CO₂, ktoré boli ušetrené realizáciou projektu, ktorá zodpovedá pomernej časti príspevku NFP. Na základe zmluvy o NFP odovzdajú pomernú časť redukcie emisných kvót CO₂ (rozdiel medzi prideleným množstvom kvót na daný rok a skutočným množstvom kvót po predpokladanej realizácii projektu s ohľadom na pomer financovania z NFP), ktorá bude generovaná projektom na účet Národného registra emisných kvót SR určený v zmluve o NFP medzi žiadateľom a MŽP SR.

³⁰ Oprávnenými žiadateľmi nebudú (vzhľadom na deliacu líniu s Programom rozvoja vidieka):

- poľnohospodárske podniky,
- lesné podniky.

³¹ Pod termínom mestská a medzimestská doprava sa chápe mestská a prímestská doprava podľa § 6 zákona č. 168/1996 Zb. o cestnej preprave. Tento termín nezahŕňa diaľkovú dopravu.

Financovanie uvedených oprávnených prijímateľov, vrátane stanovenia podielu jednotlivých zdrojov spolufinancovania, t.j. zdrojov EÚ a zdrojov štátneho rozpočtu (viď prílohu č. 3 tohto manuálu) v rámci nenávratného finančného príspevku poskytnutého prijímateľovi, sa bude uskutočňovať podľa pravidiel obsiahnutých v platnej Stratégii financovania štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013, ako aj v platnom Systéme finančného riadenia štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013.

V rámci uplatňovania vyššie uvedených pravidiel sa prijímatelia rozčleňujú na prijímateľov zo sektora verejnej správy alebo prijímateľov zo súkromného sektora.

Medzi **prijímateľov z verejnej správy** v súlade s § 3 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov patria právnické osoby zapísané v registri organizácií vedenom Štatistickým úradom SR podľa osobitného predpisu a zaradené vo verejnej správe v súlade s jednotnou metodikou platnou pre Európsku úniu, a to: a) v ústrednej správe, b) v územnej samospráve, c) vo fondoch sociálneho poistenia a fondoch zdravotného poistenia.

V ústrednej správe sa vykazujú štátne rozpočtové organizácie a štátne príspevkové organizácie, štátne účelové fondy, Fond národného majetku SR a Slovenský pozemkový fond, verejné vysoké školy a ďalšie subjekty, ktoré sú zapísané a zaradené v registri podľa vyššie uvedeného odseku.

V územnej samospráve sa vykazujú obce a vyššie územné celky a nimi zriadené rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie.

Vo fondoch sociálneho poistenia a fondoch zdravotného poistenia sa vykazujú Sociálna poisťovňa a zdravotné poisťovne.

Medzi **prijímateľov zo súkromného sektora** patria subjekty, ktoré nespádajú pod vymedzenie v § 3 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Pre prijímateľov, na ktoré sa vzťahuje/ú schéma/y štátnej pomoci, zároveň platia aj pravidlá financovania, ktoré sú stanovené priamo v príslušnej/ých schéme/ach štátnej pomoci, vrátane maximálnej intenzity pomoci stanovenej v schéme/ach.

V tomto prípade sa v súlade s platnou Stratégiou financovania štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013 stanovuje v rámci jednotlivých projektov príspevkov z fondov EÚ vo výške 85 % z celkových oprávnených verejných výdavkov, ku ktorému je priradené spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu do výšky maximálnej novej intenzity štátnej pomoci v súlade so schémou/ami štátnej pomoci (do výšky 100 % celkových oprávnených verejných výdavkov).

3.1.8 Schémy štátnej pomoci na úrovni operačného cieľa 3.1

V rámci operačného cieľa 3.1 sa plánuje/ú využiť schéma/y štátnej pomoci.

DELIACE LÍNIE NA ÚROVNI PROJEKTOV MEDZI OP KONKURENCIESCHOPNOSŤ A HOSPODÁRSKY RAST (OPKaHR) A OP ŽP, OPERAČNÝ CIEĽ 3.1:

V rámci OP ŽP, prioritnej osi 3 Ochrana ovzdušia a minimalizácia nepriaznivých vplyvov zmeny klímy, operačného cieľa č. 3.1 Ochrana ovzdušia, oprávnenej skupiny aktivít: znižovanie emisií základných a ostatných znečisťujúcich látok v ovzduší najmä tuhých znečisťujúcich látok (PM₁₀, PM_{2,5}), SO₂, NO_x, benzén, VOC, NH₃, ťažkých kovov a PAH bude MŽP podporovať aktivity súvisiace so znižovaním prchavých organických zlúčenín (VOC) ako sú definované v smerniciach 2004/42/ES a 1999/13/ES.

V súlade s definíciou prchavej organickej zlúčeniny (Volatile Organic Compound) podľa smernice 1999/13/ES sa pod VOC rozumie akákoľvek organická zlúčenina, ktorá má pri teplote 293.15 K tlak pár 0.01 kPa alebo viac alebo ktorá má zodpovedajúcu prchavosť za konkrétnych podmienok použitia. Na účely smernice 1999/13/ES sa za VOC považujú aj frakcie kreozotu, ktoré prevyšujú túto hodnotu tlaku pár pri teplote 293.15 K.

Podľa smernice 2004/42/ES je VOC definovaná ako akákoľvek organická zlúčenina, ktorá má teplotu začiatku varu nižšiu alebo rovnajúcu sa 250 °C nameranú pri štandardnom tlaku 101,3 kPa.

Podporovanými aktivitami v rámci OP ŽP sú:

- samostatné opatrenia (technického charakteru) na znižovanie obsahu VOC v regulovaných výrobkoch podľa smernice 2004/42/ES³² o obmedzení emisií prchavých organických zlúčenín unikajúcich pri používaní organických rozpúšťadiel v určitých farbách a lakoch a vo výrobkoch na povrchovú úpravu vozidiel a o zmene a doplnení smernice 1999/13/ES (napr. prechod výroby farieb a lakov a pod. na farby a laky obsahujúce menej VOC)
- samostatné technologické opatrenia umožňujúce znižovanie emisií VOC v zariadeniach spadajúcich pod smernicu 99/13/ES³³ (v súlade s definíciami uvedenými v prílohe č. 1 uvedenej smernice³⁴), ako napr. inštalácia katalytických a termooxidačných jednotiek, prechod na použitie vodou riediteľných farieb, lakov a lepidiel vo výrobnom procese a pod.)

Ďalej bude MŽP SR v rámci tej istej aktivity podporovať iba projekty smerujúce k zníženiu emisií základných a ostatných znečisťujúcich látok.

MH SR nebude v rámci OP KaHR, prioritná os 1 Inovácie a rast konkurencieschopnosti, Opatrenie 1.1. Inovácie a technologické transfery, podopatrenie 1.1.1. Podpora zavádzania inovácií a technologických transferov podporovať vyššie uvedené aktivity spadajúce pod smernice 2004/42/ES a 99/13/ES a bude podporovať aj projekty smerujúce aj k zvyšovaniu emisií základných a ostatných znečisťujúcich látok, napr. vplyvom rozšírenia výroby.

Okrem toho *MH SR bude podporovať inovatívne výrobné technológie*, ktoré zároveň aj znižujú emisie do ovzdušia a do všetkých zložiek životného prostredia. Naproti tomu *MŽP SR bude podporovať iba nevýrobné technológie (napr. koncové technológie)* na znižovanie emisií do ovzdušia (tj. emisie základných a ostatných znečisťujúcich látok v ovzduší najmä tuhých znečisťujúcich látok (PM₁₀, PM_{2,5}), SO₂, NO_x, benzén, NH₃, ťažkých kovov a PAH).

³² Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/42/ES z 21. apríla 2004 o obmedzení emisií prchavých organických zlúčenín unikajúcich pri používaní organických rozpúšťadiel v určitých farbách a lakoch a vo výrobkoch na povrchovú úpravu vozidiel a o zmene a doplnení smernice 1999/13/ES

³³ Smernica Rady 1999/13/ES z 11. marca 1999 o obmedzení emisií prchavých organických zlúčenín unikajúcich pri používaní organických rozpúšťadiel pri určitých činnostiach a v určitých zariadeniach

³⁴ Príloha č. 1 obsahuje tieto činnosti - polygrafia, odmasťovanie a čistenie povrchov, chemické čistenie, nanášanie náterov, následná povrchová úprava vozidiel, natieranie pásov a zvitkov, natieranie navíjaných drôtov, nanášanie lepidla, výroba obuvi, výroba náterových látok, lakov a tlačiarenských farieb a lepidiel, výroba farmaceutických výrobkov, výroba a spracovanie gummy, extrakcia rastlinných olejov a živočíšnych tukov a rafinácia rastlinných olejov, impregnácia dreva, laminovanie dreva a plastov.

V prípade projektov spadajúcich pod OP ŽP, operačný cieľ č. 3. 1 Ochrana ovzdušia, oprávnenej skupiny aktivít: znižovanie emisií základných a ostatných znečisťujúcich látok v ovzduší najmä tuhých znečisťujúcich látok (PM₁₀, PM_{2,5}), SO₂, NO_x, benzén, VOC, NH₃, ťažkých kovov a PAH a OP KaHR, prioritná os 1 Inovácie a rast konkurencieschopnosti, opatrenie 1.1. Inovácie a technologické transfery, podopatrenie 1.1.1. Podpora zavádzania inovácií a technologických transferov bude dodržiavaná vzájomná informovanosť medzi MŽP SR a MH SR ohľadom podaných projektov, aby nedošlo k dvojitému financovaniu.

3.2 Operačný cieľ č. 3.2. Minimalizácia nepriaznivých vplyvov zmeny klímy vrátane podpory obnoviteľných zdrojov energie

3.2.1 Orgán zodpovedný za implementáciu operačného cieľa č. 3.2

Riadiaci orgán pre OP ŽP - Ministerstvo životného prostredia SR.

3.2.2 Zameranie operačného cieľa 3.2

Operačný cieľ 3.2 je zameraný na plnenie prijatých medzinárodných záväzkov v oblasti znižovania emisií skleníkových plynov, ako aj na aktivity spojené s transpozíciou a implementáciou smernice 2004/101/ES, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2003/87/ES o vytvorení systému obchodovania s kvótami emisií skleníkových plynov v rámci Spoločenstva s ohľadom na projektové mechanizmy Kjótskeho protokolu.

3.2.3 Ukazovatele na úrovni operačného cieľa 3.2

	Názov ukazovateľa	Definícia	Informačný zdroj	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
					r. 2006	r. 2015
Ukazovatele výsledku	zníženie emisií skleníkových plynov (spolu za jednotlivé podporené projekty)	percentuálne zníženie emisií skleníkových plynov	MŽP SR	%	13	15
	redukcia emisií skleníkových plynov prepočítaných na CO ₂	množstvo emisií skleníkových plynov prepočítaných na CO ₂ ekvivalent	MŽP SR	tis. ton	124	234
	Zvýšenie podielu výroby energie z obnoviteľných zdrojov na úrovni podporených projektov	Percentuálne vyjadrenie zvýšenia podielu výroby energie z obnoviteľných zdrojov na úrovni podporených projektov	MŽP SR	%	0	10

	zvýšenie energetickej efektívnosti na úrovni podporených projektov	percentuálne vyjadrenie zvýšenia energetickej efektívnosti na úrovni podporených projektov	MŽP SR	%	0	15
Ukazovatele výstupu	počet aktivít zameraných na znižovanie emisií skleníkových plynov a zmenu palivovej základne energetických zdrojov na výrobu tepla a teplej vody v prospech obnoviteľných zdrojov energie a počet podporných štúdií a programov	počet aktivít zameraných na znižovanie emisií skleníkových plynov a zmenu palivovej základne energetických zdrojov na výrobu tepla a teplej vody v prospech obnoviteľných zdrojov energie a počet podporných štúdií a programov	MŽP SR	počet	20	35

3.2.4 Skupiny oprávnených aktivít na úrovni operačného cieľa 3.2

Pre dosiahnutie operačného cieľa 3.2 budú oprávnené nasledujúce skupiny aktivít:

I. skupina: znižovanie emisií skleníkových plynov spolu so znižovaním emisií základných znečisťujúcich látok v oblasti výroby tepla, vrátane zmeny palivovej základne energetických zdrojov v prospech využívania obnoviteľných zdrojov:

A. Projekty zmeny palivovej základne v prospech palív s nižším obsahom uhlíka a obnoviteľných zdrojov energie, ako je biomasa, bioplyn³⁵, slnečná energia, geotermálna energia, s výnimkou projektov zámenny paliva zo zemného plynu na biomasu³⁶, zacielené na zníženie emisií skleníkových plynov spolu so znižovaním emisií základných znečisťujúcich látok v oblasti výroby tepla vo verejných objektoch v obci, vo viacerých obciach alebo na úrovni mikroregiónu. Súčasťou projektov zmeny palivovej základne na biomasu môžu byť aj opatrenia na znižovanie energetických strát budov (napr. zateplňovanie fasád, výmena okien, výmena tepelnej izolácie rozvodov a pod) a výmena a/alebo výstavba vonkajších tepelných rozvodov medzi objektmi používajúcimi spoločný tepelný zdroj. V prípade opatrení na znižovanie energetických strát budov musí byť doložený energetický audit budov, ktorého výsledkom bude návrh uvedených opatrení.

B. Projekty zmeny palivovej základne v prospech palív s nižším obsahom uhlíka a obnoviteľných zdrojov energie na zdroji tepla prípadne aj v kombinácii s kogeneráciou³⁷, s výnimkou projektov zámenny paliva zo zemného plynu na biomasu³⁶. Súčasťou projektov zmeny palivovej základne na biomasu môžu byť aj opatrenia na zníženie energetických strát objektov (zdrojov tepla). V prípade opatrení na znižovanie energetických strát objektov musí byť doložený energetický audit budov, ktorého výsledkom bude návrh uvedených opatrení.

³⁵ vrátane zariadení na princípe termického splynovania biomasy

³⁶ Pri týchto projektoch dochádza k zvýšeniu emisií základných znečisťujúcich látok. Táto podmienka je špecificky upravená v podkapitole 3.2.6.2 „ďalšie obmedzenia vo vzťahu k oprávneným/neoprávneným výdavkom pre operačný cieľ 3.2“.

³⁷ Platí nasledujúca podmienka: Kombinovaná prevádzka výroby tepla a elektriny (v prípade kogenerácie), musí priniesť úspory primárnej energie.

C. Výstavba alebo modernizácia primárnych a diaľkových rozvodov pre systémy centrálného zásobovania teplom³⁸ (zlepšenie izolácie rozvodných potrubí a zníženie úniku energetických médií vrátane úprav výmenníkových staníc tepla) len ako súčasť projektu zmeny palivovej základne na zdroji tepla z neobnoviteľného zdroja na obnoviteľný zdroj (prípadne aj v kombinácii s kogeneráciou) za účelom znižovania emisií základných znečisťujúcich látok za podmienky, že zdroj tepla aj rozvody vlastní jeden žiadateľ s výnimkou projektov zámény paliva zo zemného plynu na biomasu³⁶.

D. Projekty na inštaláciu tepelných čerpadiel za účelom náhrady produkcie tepla a teplej vody z neobnoviteľných zdrojov energie aj v kombinácii so zmenou palivovej základne v prospech obnoviteľných zdrojov energie (biomasa, bioplyn³⁹, slnečná energia, geotermálna energia) alebo bez nej. Súčasťou projektov zmeny palivovej základne na biomasu môžu byť aj opatrenia na znižovanie energetických strát budov (napr. zateplňovanie fasád, výmena okien, výmena tepelnej izolácie rozvodov a pod.). V prípade opatrení na znižovanie energetických strát budov musí byť doložený energetický audit budov, ktorého výsledkom bude návrh uvedených opatrení.

II. skupina: štúdie dopadov klimatických zmien na zložky životného prostredia, vrátane analýzy ekonomických nákladov; skvalitňovanie monitorovania, inventarizácie a projekcií emisií; programy na podporu vzdelávania a zvyšovania verejného povedomia, analýza nástrojov na podporu horizontálnej spolupráce v oblasti zmeny klímy a propagácia výsledkov aktivít:

A. Analytické štúdie dopadov nepriaznivých dôsledkov zmeny klímy na zložky životného prostredia vrátane hodnotenia sociálno-ekonomických dôsledkov a návrhu opatrení

B. Projekty na skvalitňovanie monitorovania, inventarizácie a projekcií emisií skleníkových plynov na prípravu dlhodobých prognóz pre rozhodovací proces

C. Príprava programov vzdelávania a zvyšovania verejného povedomia v oblasti zmeny klímy (prezentácia problematiky v príčinnno-následných vzťahoch)

D. Projekty na podporu horizontálnej spolupráce v oblasti zmeny klímy a propagácie výsledkov

E. Špecifické projekty a informačné kampane o dôsledkoch zmeny klímy zamerané priamo na majiteľov a užívateľov pôdy, lesov, technický a riadiaci personál pôsobiaci v energetických odvetviach, doprave a pri nakladaní s odpadmi (prezentácia problematiky v príčinnno-následných vzťahoch)

F. Projekty na propagáciu a podporu projektov zmeny palivovej základne zdrojov z neobnoviteľných na obnoviteľné resp. alternatívne zdroje energie na výrobu tepla a teplej vody na úrovni mikroregiónu (PR kampane, konzultačné centrá)

3.2.5 Definovanie oprávneného územia na úrovni operačného cieľa 3.2

Prioritná os 3 (a oba operačné ciele, ktoré sú jej súčasťou) je financovaná z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ERDF). Na podporu z ERDF sú v rámci cieľa Konvergencia oprávnené tie regióny NUTS II, ktorých hodnota hrubého domáceho produktu (HDP) na obyvateľa

³⁸ Platí nasledujúca podmienka: Kombinovaná prevádzka výroby tepla (a elektriny v prípade kogenerácie), ako aj rozvod tepla prinesie úspory primárnej energie alebo diaľkový rozvod tepla zabezpečí využitie odpadového tepla na účely diaľkového vykurovania.

³⁹ vrátane zariadení na princípe termického splyňovania biomasy

meraná paritou kúpnej sily a vypočítaná na základe údajov ES v priemere za roky 2000 – 2002 je menšia ako 75 % priemeru EÚ 25.

V prípade Slovenskej republiky je preto na podporu z ERDF oprávnené celé jej územie okrem regiónu NUTS II Bratislavský kraj.

Pre operačný cieľ 3.2 sú preto oprávneným územím nasledujúce regióny NUTS II:

Región NUTS II	Územie
Západné Slovensko	Trnavský samosprávny kraj, Nitriansky samosprávny kraj, Trenčiansky samosprávny kraj
Stredné Slovensko	Žilinský samosprávny kraj, Banskobystrický samosprávny kraj
Východné Slovensko	Košický samosprávny kraj, Prešovský samosprávny kraj

NUTS II Bratislavský kraj, t.j. územie Bratislavského samosprávneho kraja nie je na podporu z ERDF v rámci operačného cieľa 3.2 oprávnené.

Vo vzťahu k operačnému cieľu 3.2 sa neuplatňuje princíp územnej koncentrácie aktivít do inovačných a kohéznych pólov rastu.

V súlade s Národným strategickým referenčným rámcom SR na obdobie 2007 – 2013 (kap. 4.2.3.2) sa v prípade príspevkov do environmentálnej infraštruktúry uvedený princíp územnej koncentrácie neuplatňuje, nakoľko základom pre ich teritoriálne zameranie je stav životného prostredia v dotknutom území.

3.2.6 Oprávnené a neoprávnené výdavky na úrovni operačného cieľa 3.2

3.2.6.1. Všeobecné zásady oprávnenosti výdavkov

- Základným východiskom pre stanovenie oprávnenosti výdavkov je článok 56 nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006 z 11. júla 2006, ktorým sa ustanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde.
- Časový rámec oprávnenosti výdavkov sa stanovuje tak, že za oprávnené sa považujú výdavky, ktoré vznikli v období od 1.1.2007 do 31. 12. 2015.
- Minimálna a maximálna doba realizácie projektu sa nestanovuje.
- Minimálna výška nenávratného finančného príspevku na projekt sa nestanovuje. Maximálna výška nenávratného finančného príspevku na projekt je podmienená indikatívnou finančnou alokáciou na daný operačný cieľ a bude ďalej spresnená vo výzve na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok.
- Oprávnenosť nákladov všetkých aktivít, ktoré zasahujú svojim účinkom celé územie Slovenska sa znižuje o percento vychádzajúce z pomeru počtu obyvateľov Bratislavského kraja k počtu obyvateľov Slovenska. V prípade aktivít, ktoré zasahujú svojim účinkom územie viacerých regiónov (krajov) vrátane Bratislavského kraja sa oprávnenosť nákladov príslušných aktivít znižuje o percento vychádzajúce z pomeru počtu obyvateľov Bratislavského kraja k počtu obyvateľov všetkých dotknutých regiónov⁴⁰.
- Oprávnené výdavky vo vzťahu k aktivitám podporovaným v rámci Operačného programu Životné prostredie (OP ŽP) celkovo, ako aj vo v rámci jeho jednotlivých prioritných osí,

⁴⁰ Ako východisko sa pre uvedený výpočet použijú údaje o počte obyvateľov SR a jednotlivých krajov k 31.12.2008, zverejnené Štatistickým úradom SR a uvedené v prílohe č. 4 tohto manuálu.

V súlade s vyššie uvedeným oprávnenosť nákladov všetkých aktivít, ktoré zasahujú svojim účinkom celé územie Slovenska, sa znižuje o 11,39% (vychádzajúce z pomeru počtu obyvateľov Bratislavského kraja k počtu obyvateľov Slovenska).

prípadne operačných cieľov, sa ďalej presnejšie a podrobnejšie stanovujú v Metodickom usmernení riadiaceho orgánu k oprávnenosti výdavkov v rámci OP ŽP.

3.2.6.2. Ďalšie obmedzenia vo vzťahu k oprávneným/neoprávneným výdavkom pre operačný cieľ 3.2., a to:

3.2.6.2.1 pre skupinu I. oprávnených aktivít: Znižovanie emisií skleníkových plynov spolu so znižovaním emisií základných znečisťujúcich látok v oblasti výroby tepla, vrátane zmeny palivovej základne energetických zdrojov v prospech využívania obnoviteľných zdrojov

- Za neoprávnené budú považované:
 - projekty, ktoré nevykazujú zníženie emisií skleníkových plynov o viac ako 10% celkového množstva v t/rok a zároveň pri nich dochádza k zvyšovaniu emisií základných znečisťujúcich látok.
 - projekty, pri ktorých dochádza k zámene paliva zemného plynu za palivo -biomasu, čo spôsobuje zvýšenie emisií základných znečisťujúcich látok. Táto podmienka sa nevzťahuje na projekty realizované v územiach mimo oblastí riadenia kvality ovzdušia, ktoré sú vymedzené v prílohe č.2 Programového manuálu, ak takto bude uvedené vo výzve na predkladanie projektov o NFP;
 - projekty, kde žiadateľom nie je držiteľ povolenia na výrobu alebo na výrobu a rozvod tepla podľa zákona č. 99/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike a ktorým sa dopĺňa zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, ak je také povolenie podľa tohto zákona pre danú činnosť potrebné;
 - realizácie technologických zariadení na spaľovanie palív, v ktorých sa nedosahuje minimálna účinnosť 80%;
 - projekty, kde nebude zaručená a overená likvidácia pôvodného kotla na spaľovanie fosílnych palív (neplatí pre solárne systémy, tepelné čerpadlá a zariadenia na využitie bioplynu na výrobu tepla a teplej vody), resp. projekty výstavby nových zdrojov energie, ktorá nie je náhradou za starý zdroj energie s tým istým výkonom;
 - projekty zmeny palivovej základne, kde nedôjde k vyradeniu pôvodného kotla na neobnoviteľný zdroj o výkone rovnajúcom sa alebo väčšom ako výkon nového zariadenia na obnoviteľný zdroj energie, ktorého inštalácia je predmetom projektu (okrem solárnych systémov, tepelných čerpadiel a zariadení na využitie bioplynu na výrobu tepla a teplej vody),
 - projekty, kde žiadateľ nepredloží účtovné záznamy o nakúpenom množstve paliva za predchádzajúci kalendárny rok,
 - projekty, kde pôvodný zdroj tepla a nový zdroj tepla, ktorý je predmetom projektu nevlastní ten istý vlastník resp. žiadateľ projektu, alebo ho nemá v dlhodobom prenájme,
 - projekty na využitie tepelných čerpadiel bez garantovaných parametrov a minimálneho priemerného ročného tepelného faktora 3,0;
 - projekty na využitie tepelných čerpadiel, ktoré používajú ako chladivo látky poškodzujúce ozónovú vrstvu Zeme;
 - projekty v prípade zariadení budovaných prioritne za účelom výroby elektrickej energie („verejné“ elektrárne);
 - projekty na využitie geotermálnej energie na výrobou tepla a teplej úžitkovej vody nie sú oprávnené, pokiaľ na zabezpečenie geotermálnej vody neexistujú funkčné čerpacie vrty;
 - projekty zmeny palivovej základne v prospech palív s nižším obsahom uhlíka a obnoviteľných zdrojov energie, ktoré budú realizované v bytových domoch;

- projekty riešiace iba samotné úspory energie vo všetkých oblastiach priemyslu a služieb vrátane izolácie stavebných objektov za účelom zlepšenia ich tepelno-technických vlastností;
- projekty na samostatnú vysoko účinnú kombinovanú výrobu elektriny a tepla bez zmeny palivovej základne;
- projekty na využitie biomasy, v prípade že vstup (energetický nosič)- biomasa nie je definovaný nasledovným spôsobom: Biomasa, používaná ako palivo, sú produkty pozostávajúce z rastlinnej hmoty alebo časti rastlinnej hmoty pochádzajúce z poľnohospodárstva alebo lesného hospodárstva, ktoré možno využiť na výrobu energie. Drevný odpad a rastlinný odpad sú tiež biomasou, ak je to:
 - rastlinný odpad z poľnohospodárstva a lesného hospodárstva neznečistený inými látkami (napr. olejmi),
 - rastlinný odpad z potravinárskeho priemyslu, ak sa teplo zo spaľovania využíva na výrobu energie,
 - vláknitý drevný odpad z prvotnej výroby celulózy a výroby papiera z celulózy, ak je spoluspaľovaný v mieste vzniku a teplo zo spaľovania sa využíva na výrobu energie,
 - drevný odpad okrem drevného odpadu, ktorý by v dôsledku ošetrovania konzervačnými látkami alebo ochrannými nátermi mohol obsahovať halogénované organické zlúčeniny alebo ťažké kovy, do ktorého patrí najmä drevný odpad pochádzajúci z odpadu zo stavebných a búracích prác a iných činností, pri ktorých dochádza k znečisteniu drevného odpadu
 - neznečistený korkový odpad,
- projekty s kombinovanou výrobou elektriny a tepla, ktoré nespĺňajú podmienky stanovené v zákone č.../2009 (*návrh je predložený NR SR*) o podpore kombinovanej výroby založenej na dopyte po využiteľnom teple na vnútornom trhu s energiou a v jeho vykonávacích predpisoch;
- modernizácia a rekonštrukcia existujúcich zariadení na využitie biomasy a geotermálnej energie, zariadení na využitie slnečnej energie, zariadení na výrobu biopalív a bioplynu;
- projekty modernizácie alebo rekonštrukcie malých vodných elektrární a veterných elektrární;
- projekty výstavby alebo rekonštrukcia primárnych a diaľkových rozvodov systémov centrálného zásobovania teplom (zlepšenie izolácie rozvodných potrubí a zníženie úniku energetických médií vrátane výmenníkových staníc tepla) ak sa zároveň nerobí v projekte zmena palivovej základne;
- projekty komplexnej rekonštrukcie zariadení občianskej vybavenosti (materské, základné a stredné školy, zariadenia sociálnych služieb, zariadenia na výkon sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately, kultúrne domy, osvetové strediská) a zdravotníckych zariadení (všeobecných a špecializovaných nemocníc) zahŕňajúce okrem zmeny palivovej základne a opatrení na zníženie strát tepla v objektoch aj ďalšiu rekonštrukciu (napr. rekonštrukcia sociálnych zariadení, prestavba interiéru, bezbariérové vstupy apod.);
- samostatné projekty zateplenia budov (napr. zateplenie bytových domov, rodinných domov a pod.) nie sú oprávnené
- projekty poľnohospodárskych podnikov nie sú oprávnené;
- projekty lesných podnikov nie sú oprávnené.

3.2.6.2.2 pre skupinu II. oprávnených aktivít: Štúdie dopadov klimatických zmien na zložky životného prostredia, vrátane analýzy ekonomických nákladov; skvalitňovanie monitorovania, inventarizácie a projekcií emisií; programy na podporu vzdelávania a zvyšovania verejného povedomia, analýza nástrojov na podporu horizontálnej spolupráce v oblasti zmeny klímy a propagácia výsledkov aktivít

- Za neoprávnené budú považované projekty v oblasti skvalitňovania, monitorovania, inventarizácie a projekcií emisií skleníkových plynov v prípade, že prijímatelia nie sú touto činnosťou poverení zo zákona.
- Za neoprávnené budú považované projekty prezentujúce extrémistické názory na problematiku a aktivity sledujúce partikulárne skupinové záujmy, ktoré nie sú v súlade s oficiálnou stratégiou a politikou SR v oblasti zmeny klímy.
- Za neoprávnené budú považované projekty v skupine II. C-F predložené inými prijímateľmi ako sú subjekty orgánov štátnej správy, ktoré nemajú zabezpečeného odborného garanta projektu (počas jeho prípravy aj realizácie) z MŽP SR, Sekcie kvality životného prostredia

3.2.7 Oprávnení prijímatelia na úrovni operačného cieľa 3.2

Presné vymedzenie oprávneného subjektu	Vymedzenie skupiny oprávnených aktivít (príp. aj typu projektov), ktoré je daný prijímateľ oprávnený	Maximálna výška príspevku zo zdrojov EÚ a SR (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF)*	Minimálna výška spolufinancovania zo zdrojov prijímateľa (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF)*
ústredné orgány štátnej správy alebo nimi zriadené rozpočtové alebo príspevkové organizácie	Skupina I. B, D	100 %	0 %
Ministerstvo životného prostredia SR	Skupina II. A – F	100 %	0 %
Slovenská agentúra životného prostredia	Skupina II. A – F	100 %	0 %
Slovenský hydrometeorologický ústav	Skupina II. A – E	100 %	0 %
obce alebo nimi zriadené rozpočtové alebo príspevkové organizácie	Skupina I. A, B, C, D Skupina II. C – F	95 %	5 %
vyššie územné celky alebo nimi zriadené rozpočtové alebo príspevkové	Skupina I. A, B, C, D Skupina II. C – F	95 %	5 %

* Iba v prípadoch, ak príspevkové organizácie zriadené orgánmi verejnej správy, združenia s účasťou obcí alebo fyzické alebo právnické osoby oprávnené na podnikanie nie sú v rámci aktivít projektu prijímateľmi, na ktorých sa vzťahuje schéma štátnej pomoci. V ostatných prípadoch platí maximálna intenzita pomoci stanovená v schéme, v rámci ktorej príspevok z fondov EÚ predstavuje 85 % a spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu 15 % z celkových oprávnených verejných výdavkov.

organizácie			
zdrúženia s účasťou obcí (vrátane mikroregiónov) ⁴¹ ,	Skupina I. A, B, C, D Skupina II. C – F	95 %	5 %
organizácie, ktoré boli cirkvou alebo náboženskou spoločnosťou ⁴² zriadené na účely prevádzkovania základných a stredných škôl, materských škôl, zariadení na výkon sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately, hospicov a nemocníc	Skupina I. A, D	95 %	5 %
mimovládne neziskové organizácie so zameraním na ochranu životného prostredia (s výnimkou neinvestičných fondov a združení právnických osôb)	Skupina II. C – F	95 %	5 %
právnické osoby ⁴³ oprávnené na podnikanie s výnimkou osôb špecifikovaných nižšie ⁴⁴	Skupina I. A, B, C, D Skupina II. C – F	95 %	5 %

Financovanie uvedených oprávnených prijímateľov, vrátane stanovenia podielu jednotlivých zdrojov spolufinancovania, t.j. zdrojov EÚ a zdrojov štátneho rozpočtu (viď prílohu č. 3 tohto manuálu) v rámci nenávratného finančného príspevku poskytnutého prijímateľovi, sa bude uskutočňovať podľa pravidiel obsiahnutých v platnej Stratégii financovania štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013, ako aj v platnom Systéme finančného riadenia štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013.

⁴¹ Prijímateľmi pomoci môžu byť združenia, ktoré pozostávajú výlučne z obcí alebo z obcí a ďalších subjektov zo sektora verejnej správy a vznikli na základe zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov alebo § 20f až §21 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník.

⁴² cirkvi a náboženské spoločnosti registrované podľa zákona č. 308/1991 Zb. o slobode viery a postavení cirkví a náboženských spoločností v znení neskorších predpisov (ako zriaďovatelia špecializovaných subjektov)

⁴³ V prípade subjektov, ktoré sú povinnými alebo dobrovoľnými účastníkmi schémy obchodovania so skleníkovými plynmi (príloha A a B zákona č.572/2004 Z.z. o obchodovaní s emisnými kvótami a o zmene a doplnení niektorých zákonov) je nutné zabezpečiť dodržanie právnych predpisov EÚ a usmernení v oblasti štátnej pomoci. Subjekty, ktoré budú realizovať projekt v rámci OP ŽP, ktorý prispieva k zníženiu množstva emisií skleníkových plynov a sú zároveň povinnými alebo dobrovoľnými účastníkmi schémy obchodovania so skleníkovými plynmi sa v zmluve o poskytnutí NFP zaviazajú, že nebudú obchodovať s pomernou časťou emisných kvót CO₂, ktoré boli ušetrené realizáciou projektu, ktorá zodpovedá pomernej časti príspevku NFP. Na základe zmluvy o NFP odovzdajú pomernú časť redukcie emisných kvót CO₂ (rozdiel medzi prideleným množstvom kvót na daný rok a skutočným množstvom kvót po predpokladanej realizácii projektu s ohľadom na pomer financovania z NFP), ktorá bude generovaná projektom na účet Národného registra emisných kvót SR určený v zmluve o NFP medzi žiadateľom a MŽP SR.

⁴⁴ Oprávnenými žiadateľmi nebudú (vzhľadom na deliacu líniu s Programom rozvoja vidieka):

- poľnohospodárske podniky,
- lesné podniky.

V rámci uplatňovania vyššie uvedených pravidiel sa prijímatelia rozčleňujú na prijímateľov zo sektora verejnej správy alebo prijímateľov zo súkromného sektora.

Medzi **prijímateľov z verejnej správy** v súlade s § 3 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov patria právnické osoby zapísané v registri organizácií vedenom Štatistickým úradom SR podľa osobitného predpisu a zaradené vo verejnej správe v súlade s jednotnou metodikou platnou pre Európsku úniu, a to: a) v ústrednej správe, b) v územnej samospráve, c) vo fondoch sociálneho poistenia a fondoch zdravotného poistenia.

V ústrednej správe sa vykazujú štátne rozpočtové organizácie a štátne príspevkové organizácie, štátne účelové fondy, Fond národného majetku SR a Slovenský pozemkový fond, verejné vysoké školy a ďalšie subjekty, ktoré sú zapísané a zaradené v registri podľa vyššie uvedeného odseku.

V územnej samospráve sa vykazujú obce a vyššie územné celky a nimi zriadené rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie.

Vo fondoch sociálneho poistenia a fondoch zdravotného poistenia sa vykazuje Sociálna poisťovňa a zdravotné poisťovne.

Medzi **prijímateľov zo súkromného sektora** patria subjekty, ktoré nespádajú pod vymedzenie v § 3 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Pre prijímateľov, na ktoré sa vzťahuje/ú schéma/y štátnej pomoci, zároveň platia aj pravidlá financovania, ktoré sú stanovené priamo v príslušnej/ých schéme/ach štátnej pomoci, vrátane maximálnej intenzity pomoci stanovenej v schéme/ach.

V tomto prípade sa v súlade s platnou Stratégiou financovania štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013 stanovuje v rámci jednotlivých projektov príspevok z fondov EÚ vo výške 85 % z celkových oprávnených verejných výdavkov, ku ktorému je priradené spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu do výšky maximálnej možnej intenzity štátnej pomoci v súlade so schémou/ami štátnej pomoci (do výšky 100 % celkových oprávnených verejných výdavkov).

3.2.8 Schémy štátnej pomoci na úrovni operačného cieľa 3.2

V rámci prioritnej osi 3.2 sa plánuje/ú využiť schéma/y štátnej pomoci.

4. Prioritná os č. 4 Odpadové hospodárstvo

4.1 Operačný cieľ č. 4. 1. Podpora aktivít v oblasti separovaného zberu

4.1.1 Orgán zodpovedný za implementáciu operačného cieľa č. 4.1

Riadiaci orgán pre OP ŽP - Ministerstvo životného prostredia SR

4.1.2 Zameranie operačného cieľa 4.1

Operačný cieľ je zameraný na zavádzanie nových a zefektívňovanie existujúcich systémov separovaného zberu komunálnych odpadov na základe vytvorenia koncepčných východísk separovaného zberu, dotriedňovanie vyseparovaných zložiek z komunálneho odpadu a zmesového komunálneho odpadu.

4.1.3 Ukazovatele na úrovni operačného cieľa 4.1

	Názov ukazovateľa	Definícia	Informačný zdroj	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
					r. 2006	r. 2015
Ukazovatele výsledku	množstvo vyseparovaných komunálnych odpadov (spolu za projekty)	množstvo vyseparovaných komunálnych odpadov v rámci projektov Operačného programu Životné prostredie	MŽP SR	t/rok	286	100 000
Ukazovatele výstupu	počet vybudovaných alebo zmodernizovaných zariadení na separovaný zber	celkový počet vybudovaných a zmodernizovaných zariadení na separovaný zber odpadov (zberné dvory, triediace zariadenia, dotriedňovacie zariadenia) v rámci projektov Operačného programu Životné prostredie	MŽP SR	počet	9	50

4.1.4 Skupiny oprávnených aktivít na úrovni operačného cieľa 4.1

I. skupina: Zavádzanie nových a zefektívňovanie existujúcich systémov separovaného zberu komunálneho odpadu na základe vytvorenia koncepčných východísk separovaného zberu:

- A. projekty zamerané na budovanie zberných miest a dvorov (priestor, kde môžu občania odovzdávať oddelené zložky komunálnych odpadov v rámci separovaného zberu podľa § 39 ods. 3 písm. a) zákona o odpadoch),
- B. budovanie regionálnych zberných miest a dvorov na zložky komunálneho odpadu v rámci separovaného zberu,

- C. projekty zamerané na zavedenie separovaného zberu pre zložky komunálnych odpadov, pre ktoré sú obce povinné zaviesť separovaný zber podľa § 39 zákona o odpadoch (papier, plasty, kovy, sklo, biologicky rozložiteľný odpad),
- tieto projekty budú podporované prioritne,
- D. projekty zamerané na zavedenie komplexného systému separovaného zberu biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov,
- E. projekty regionálneho charakteru na zavedenie separovaného zberu jedlých olejov a tukov,
- F. projekty zamerané na zavedenie separovaného zberu nebezpečných zložiek komunálnych odpadov,
- G. projekty zamerané na rozšírenie existujúceho separovaného zberu komunálnych odpadov (rozšírenie počtu separovaných zložiek komunálnych odpadov, zväčšenie plošného záberu separovaného zberu komunálnych odpadov) – prioritne budú podporované projekty zamerané na separovaný zber zložiek komunálnych odpadov uvedených v § 39 zákona o odpadoch),
- H. projekty zamerané na zvýšenie kvalitatívnej úrovne separovaného zberu komunálnych odpadov,
- I. aktivity zamerané na zvyšovanie osvetu a propagácie v oblasti separovaného zberu komunálnych odpadov ako súčasť investičných aktivít v projekte,
- J. koncepcia separovaného zberu komunálneho odpadu v SR.

II. skupina: Dotried'ovanie vyseparovaných zložiek z komunálneho odpadu a zmesového komunálneho odpadu:

- A. projekty zamerané na zakúpenie zariadení na úpravu zložiek komunálnych odpadov (triediace linky, dotried'ovacie zariadenia, lisy, drviče),
- B. projekty zamerané na dotried'ovanie zložiek komunálneho odpadu a zmesového komunálneho odpadu,
- C. projekty regionálnych integrovaných zariadení na separáciu a dotried'ovanie zložiek komunálnych odpadov.

4.1.5 Definovanie oprávneného územia na úrovni operačného cieľa 4.1

Prioritná os 4 (a všetky operačné ciele, ktoré sú jej súčasťou) je financovaná z Kohézneho fondu. Na podporu z neho je oprávnené územie tých členských štátov EÚ, ktorých hodnota hrubého národného dôchodku (HND) na obyvateľa meraná paritou kúpnej sily a vypočítaná na základe údajov ES v priemere za roky 2001 – 2003 je menšia ako 90 % priemeru EÚ 25.

Pre operačný cieľ 4.1 je preto oprávneným územím celý región NUTS I, t. j. celé územie Slovenskej republiky.

Vo vzťahu k operačnému cieľu 4.1. sa neuplatňuje princíp územnej koncentrácie aktivít do inovačných a kohéznych pólov rastu.

V súlade s Národným strategickým referenčným rámcom SR na obdobie 2007 – 2013 (kap. 4.2.3.2) sa v prípade príspevkov do environmentálnej infraštruktúry uvedený princíp územnej koncentrácie neuplatňuje, nakoľko základom pre ich teritoriálne zameranie je stav životného prostredia v dotknutom území.

4.1.6 Oprávnené a neoprávnené výdavky na úrovni operačného cieľa 4.1

4.1.6.1. Všeobecné zásady oprávnenosti výdavkov

- Základným východiskom pre stanovenie oprávnenosti výdavkov je článok 56 nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006 z 11. júla 2006, ktorým sa ustanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde.

- Časový rámec oprávnenosti výdavkov sa stanovuje tak, že za oprávnené sa považujú výdavky, ktoré vznikli v období od 1.1.2007 do 31. 12. 2015.
- Minimálna a maximálna doba realizácie projektu sa nestanovuje.
- Minimálna výška nenávratného finančného príspevku na projekt sa nestanovuje. Maximálna výška nenávratného finančného príspevku na projekt je podmienená indikatívnou finančnou alokáciou na daný operačný cieľ a bude ďalej spresnená vo výzve na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok.
- Oprávnené výdavky vo vzťahu k aktivitám podporovaným v rámci Operačného programu Životné prostredie (OP ŽP) celkovo, ako aj vo v rámci jeho jednotlivých prioritných osí, prípadne operačných cieľov, sa ďalej presnejšie a podrobnejšie stanovujú v Metodickom usmernení riadiaceho orgánu k oprávnenosti výdavkov v rámci OP ŽP.

4.1.7 Oprávnení prijímateľa na úrovni operačného cieľa 4.1

Presné vymedzenie oprávneného subjektu	Vymedzenie skupiny oprávnených aktivít (príp. aj typu projektov), pre ktoré je daný prijímateľ oprávnený	Maximálna výška príspevku zo zdrojov EÚ a ŠR (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF)*	Minimálna výška spolufinancovania zo zdrojov prijímateľa (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF)*
Ministerstvo životného prostredia SR	Skupina I. – bod J - Koncepcia separovaného zberu komunálneho odpadu v SR	100 %	0 %
obce alebo nimi zriadené rozpočtové alebo príspevkové organizácie	Skupina I. (s výnimkou Koncepcie separovaného zberu komunálneho odpadu v SR) Skupina II.	95 %	5 %
združenia s účasťou obcí (vrátane mikroregiónov) ⁴⁵	Skupina I. (s výnimkou Koncepcie separovaného zberu komunálneho odpadu v SR) Skupina II.	95 %	5 %

* Uvedená maximálna výška príspevku zo zdrojov EÚ a štátneho rozpočtu a minimálna výška spolufinancovania zo zdrojov žiadateľa platí iba v prípadoch, ak príspevkové organizácie zriadené orgánmi verejnej správy, združenia s účasťou obcí alebo fyzické alebo právnické osoby oprávnené na podnikanie nie sú v rámci aktivít projektu prijímateľmi, na ktorých sa vzťahuje schéma štátnej pomoci. V ostatných prípadoch platí maximálna intenzita pomoci stanovená v schéme, v rámci ktorej príspevok z fondov EÚ predstavuje 85 % a spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu 15 % z celkových oprávnených výdavkov.

⁴⁵ Prijímateľmi pomoci môžu byť združenia, ktoré pozostávajú výlučne z obcí alebo z obcí a ďalších subjektov zo sektora verejnej správy a vznikli na základe zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov alebo § 20f až §21 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník.

Právnické osoby oprávnené na podnikanie	Skupina I. (s výnimkou Koncepcie separovaného zberu komunálneho odpadu v SR) Skupina II.	95 %	5 %
---	---	------	-----

Financovanie uvedených oprávnených prijímateľov, vrátane stanovenia podielu jednotlivých zdrojov spolufinancovania, t.j. zdrojov EÚ a zdrojov štátneho rozpočtu (viď prílohu č. 3 tohto manuálu) v rámci nenávratného finančného príspevku poskytnutého prijímateľovi, sa bude uskutočňovať podľa pravidiel obsiahnutých v platnej Stratégii financovania štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013, ako aj v platnom Systéme finančného riadenia štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013.

V rámci uplatňovania vyššie uvedených pravidiel sa prijímatelia rozčleňujú na prijímateľov zo sektora verejnej správy alebo prijímateľov zo súkromného sektora.

Medzi **prijímateľov z verejnej správy** v súlade s § 3 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov patria právnické osoby zapísané v registri organizácií vedenom Štatistickým úradom SR podľa osobitného predpisu a zaradené vo verejnej správe v súlade s jednotnou metodikou platnou pre Európsku úniu, a to: a) v ústrednej správe, b) v územnej samospráve, c) vo fondoch sociálneho poistenia a fondoch zdravotného poistenia.

V ústrednej správe sa vykazujú štátne rozpočtové organizácie a štátne príspevkové organizácie, štátne účelové fondy, Fond národného majetku SR a Slovenský pozemkový fond, verejné vysoké školy a ďalšie subjekty, ktoré sú zapísané a zaradené v registri podľa vyššie uvedeného odseku.

V územnej samospráve sa vykazujú obce a vyššie územné celky a nimi zriadené rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie.

Vo fondoch sociálneho poistenia a fondoch zdravotného poistenia sa vykazuje Sociálna poisťovňa a zdravotné poisťovne.

Medzi **prijímateľov zo súkromného sektora** patria subjekty, ktoré nespádajú pod vymedzenie v § 3 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Pre prijímateľov, na ktoré sa vzťahuje/ú schéma/y štátnej pomoci, zároveň platia aj pravidlá financovania, ktoré sú stanovené priamo v príslušnej/ých schéme/ach štátnej pomoci, vrátane maximálnej intenzity pomoci stanovenej v schéme/ach.

V tomto prípade sa v súlade s platnou Stratégiou financovania štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013 stanovuje v rámci jednotlivých projektov príspevkov z fondov EÚ vo výške 85 % z celkových oprávnených verejných výdavkov, ku ktorému je priradené spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu do výšky maximálnej novej intenzity štátnej pomoci v súlade so schémou/ami štátnej pomoci (do výšky 100 % celkových oprávnených verejných výdavkov).

4.1.8 Schémy štátnej pomoci na úrovni operačného cieľa 4.1

V rámci operačného cieľa 4.1 sa plánuje využiť schéma štátnej pomoci.

4.2 Operačný cieľ č. 4. 2. Podpora aktivít na zhodnocovanie odpadov

4.2.1 Orgán zodpovedný za implementáciu operačného cieľa č. 4.2

Riadiaci orgán pre OP ŽP - Ministerstvo životného prostredia SR.

4.2.2 Zameranie operačného cieľa 4.2

Uvedený cieľ je zameraný na zvýšenie množstva zhodnocovaných odpadov. Zákon o odpadoch definuje zhodnocovanie odpadov ako činnosti vedúce k využitiu fyzikálnych, chemických alebo biologických vlastností odpadov. Z hľadiska spôsobu využitia pôvodných vlastností odpadov budú mať prioritu projekty zamerané na materiálové zhodnocovanie odpadov.

4.2.3 Ukazovatele na úrovni operačného cieľa 4.2

	Názov ukazovateľa	Definícia	Informačný zdroj	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
					r. 2006	r. 2015
Ukazovatele výsledku	množstvo materiálovo zhodnotených odpadov (spolu za projekty)	množstvo materiálovo zhodnoteného odpadu v rámci projektov Operačného programu Životné prostredie	MŽP SR	t/rok	105 000	205 000
	množstvo energeticky zhodnotených odpadov (spolu za projekty)	množstvo energeticky zhodnoteného odpadu v rámci projektov Operačného programu Životné prostredie	MŽP SR	t/rok	2 040	50 000
Ukazovatele výstupu	počet vybudovaných alebo zmodernizovaných zariadení na materiálové zhodnocovanie odpadov	celkový počet zariadení na materiálové zhodnocovanie odpadov (novovybudovaných alebo zmodernizovaných) v rámci projektov Operačného programu Životné prostredie	MŽP SR	počet	12	42

	počet vybudovaných alebo zmodernizovaných zariadení na energetické zhodnocovanie odpadov	celkový počet zariadení na energetické zhodnocovanie odpadov (novovybudovaných alebo zmodernizovaných) v rámci projektov Operačného programu Životné prostredie	MŽP SR	počet	3	13
--	--	---	--------	-------	---	----

4.2.4 Skupiny oprávnených aktivít na úrovni operačného cieľa 4.2

Pre dosiahnutie operačného cieľa 4.2 (v súlade s jeho zameraním) budú oprávnené tieto skupiny aktivít:

I. skupina: Úprava vyseparovaných zložiek odpadov pred ich zhodnotením alebo environmentálne vhodným zneškodnením

II. skupina: Zhodnocovanie odpadov vrátane ich mechanicko-biologickej alebo termickej úpravy:

- A. projekty zamerané na zhodnocovanie stavebných odpadov – prioritne budú podporované projekty zamerané na zhodnocovanie drobných stavebných odpadov (§ 6 ods. 1 zákona o odpadoch),
- B. projekty regionálneho charakteru zamerané na komplexné riešenie zhodnocovania odpadov zo šatstva (20 01 10),
- C. projekty regionálneho charakteru zamerané na komplexné riešenie zhodnocovania jedlých olejov a tukov,
- D. projekty zamerané na zhodnocovanie plastov (zmesné plasty, PE, PP, LDPE, HDPE, PVC, PS a iné),
- E. projekty zamerané na zhodnocovanie obalových materiálov, pre ktoré nie sú vytvorené dostatočné spracovateľské kapacity (hliníkové obaly, viacvrstvové kombinované materiály a iné),
- F. projekty zamerané na recykláciu špecifických druhov odpadov zo skla (autosklá, sklá z elektrozariadení a iné), papiera a elektroodpadov,
- G. projekty zamerané na vybudovanie zariadení na zhodnocovanie biologicky rozložiteľných odpadov – prioritne budú podporované projekty zamerané na zhodnocovanie odpadov zo záhrad, parkov a cintorínov a kuchynského a reštauračného odpadu,
- H. projekty zamerané na výstavbu regionálnych zariadení na mechanicko-biologickú a termickú úpravu odpadov,
- I. realizačný plán nakladania s biologicky rozložiteľnými odpadmi,
- J. aktivity zamerané na zvyšovanie osvedy a propagácie v oblasti zhodnocovania odpadov (BRKO) ako súčasť investičných aktivít v projekte,
- K. projekty zamerané na zvýšenie miery zhodnotenia odpadov zo spracovania starých vozidiel kategórie M₁, N₁ a L_{2e},
- L. projekty zamerané na spracovanie starých vozidiel z rozličných dopravných prostriedkov vrátane strojov neurčených na cestnú premávku:(napr. autobusy, trolejbusy, nákladné automobily, návesy, prívesy, poľnohospodárske a stavebné stroje, vyradená špeciálna vojenská technika, vagóny a pod.) s výnimkou starých vozidiel kategórií M₁, N₁, L_{2e},
- M. projekty zamerané na zhodnocovanie textilných odpadov,

- N. projekty zamerané na zhodnocovanie opotrebovaných pneumatík,
- O. stratégia nakladania so stavebným odpadom vrátane realizačného plánu.

III. skupina: Zvýšenie miery recyklácie podporou nových alebo zvýšenie kvality výstupných produktov dobudovaním existujúcich BAT technológií v oblasti zhodnocovania odpadov:

- A. projekty zamerané na spracovanie odpadov z elektrických a elektronických zariadení, pre ktoré nie sú vytvorené dostatočné spracovateľské kapacity,
- B. projekty zamerané na zhodnocovanie prenosných batérií a akumulátorov za účelom dosiahnutia súladu so smernicou EP a R 2006/66/ES,
- C. projekty zamerané na zvýšenie miery zhodnotenia odpadových olovených akumulátorov v autorizovaných prevádzkach, s cieľom znížiť nebezpečnosť odpadov vzniknutých pri ich spracovaní (napr. odsírenie, inovácia prvkov technológií),
- D. projekty zamerané na zhodnocovanie odpadových olejov – prioritne budú podporované projekty zamerané na regeneráciu odpadových olejov.

IV. skupina: Podpora aktivít zameraných na energetické zhodnocovanie odpadov:

- A. projekty zamerané na výstavbu zariadení na energetické zhodnocovanie odpadov,
- B. projekty zamerané na výstavbu zariadení na energetické zhodnocovanie biologicky rozložiteľných odpadov – bioplynové a biofermentačné stanice.

4.2.5 Definovanie oprávneného územia na úrovni operačného cieľa 4.2

Prioritná os 4 (a všetky operačné ciele, ktoré sú jej súčasťou) je financovaná z Kohézneho fondu. Na podporu z neho je oprávnené územie tých členských štátov EÚ, ktorých hodnota hrubého národného dôchodku (HND) na obyvateľa meraná paritou kúpnej sily a vypočítaná na základe údajov ES v priemere za roky 2001 – 2003 je menšia ako 90 % priemeru EÚ 25.

Pre operačný cieľ 4.2 je preto oprávneným územím celý región NUTS I, t. j. celé územie Slovenskej republiky.

Vo vzťahu k operačnému cieľu 4.2. sa neuplatňuje princíp územnej koncentrácie aktivít do inovačných a kohéznych pólov rastu.

V súlade s Národným strategickým referenčným rámcom SR na obdobie 2007 – 2013 (kap. 4.2.3.2) sa v prípade príspevkov do environmentálnej infraštruktúry uvedený princíp územnej koncentrácie neuplatňuje, nakoľko základom pre ich teritoriálne zameranie je stav životného prostredia v dotknutom území.

4.2.6 Oprávnené a neoprávnené výdavky na úrovni operačného cieľa 4.2

4.2.6.1. Všeobecné zásady oprávnenosti výdavkov

- Základným východiskom pre stanovenie oprávnenosti výdavkov je článok 56 nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006 z 11. júla 2006, ktorým sa ustanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde.
- Časový rámec oprávnenosti výdavkov sa stanovuje tak, že za oprávnené sa považujú výdavky, ktoré vznikli v období od 1.1.2007 do 31. 12. 2015.
- Minimálna a maximálna doba realizácie projektu sa nestanovuje.
- Minimálna výška nenávratného finančného príspevku na projekt sa nestanovuje. Maximálna výška nenávratného finančného príspevku na projekt je podmienená indikatívnou finančnou alokáciou na daný operačný cieľ a bude ďalej spresnená vo výzve na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok.
- Oprávnené výdavky vo vzťahu k aktivitám podporovaným v rámci Operačného programu Životné prostredie (OP ŽP) celkovo, ako aj vo v rámci jeho jednotlivých prioritných osí,

prípadne operačných cieľov, sa ďalej presnejšie a podrobnejšie stanovujú v Metodickom usmernení riadiaceho orgánu k oprávnenosti výdavkov v rámci OP ŽP.

4.2.6.2. Ďalšie obmedzenia vo vzťahu k oprávneným/neoprávneným výdavkom pre operačný cieľ 4.2

- Za neoprávnené sú považované:
 - projekty na spracovanie odpadov z elektrických a elektronických zariadení, pre ktoré sú vytvorené dostatočné spracovateľské kapacity na miestnej úrovni,
 - projekty zamerané na zhodnocovanie obalových materiálov, pre ktoré sú vytvorené dostatočné spracovateľské kapacity,
 - projekty zamerané na spracovanie odpadových olovených akumulátorov mimo projektov podľa bodu 4.2.4 skupiny III bod C
 - projekty zamerané na spracovanie starých vozidiel (okrem techniky uvedenej v bode L),
 - projekty zamerané na spracovanie PET materiálov,
 - projekty zamerané na nakladanie so železnými kovmi, okrem projektov podľa bodu 4.2.4 skupiny II, bod E, K a L.

4.2.7 Oprávnení prijímateľa na úrovni operačného cieľa 4.2

Presné vymedzenie oprávneného subjektu	Vymedzenie skupiny oprávnených aktivít (príp. aj typu projektov), pre ktoré je daný prijímateľ oprávnený	Maximálna výška príspevku zo zdrojov EÚ a ŠR (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF)*	Minimálna výška spolufinancovania zo zdrojov prijímateľa (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF)*
Ministerstvo životného prostredia SR alebo ním zriadené rozpočtové alebo príspevkové organizácie	Skupina II. - Realizačný plán nakladania s biologicky rozložiteľnými odpadmi, Stratégia nakladania so stavebným odpadom vrátane realizačného plánu	100 %	0 %
obce alebo nimi zriadené rozpočtové alebo príspevkové organizácie	Skupina I. Skupina II. (s výnimkou Realizačného plánu nakladania s biologicky	95 %	5 %

* Uvedená maximálna výška príspevku zo zdrojov EÚ a štátneho rozpočtu a minimálna výška spolufinancovania zo zdrojov žiadateľa platí iba v prípadoch, ak príspevkové organizácie zriadené orgánmi verejnej správy, združenia s účasťou obcí alebo fyzické alebo právnické osoby oprávnené na podnikanie nie sú v rámci aktivít projektu prijímateľmi, na ktorých sa vzťahuje schéma štátnej pomoci. V ostatných prípadoch platí maximálna intenzita pomoci stanovená v schéme, v rámci ktorej príspevok z fondov EÚ predstavuje 85 % a spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu 15 % z celkových oprávnených výdavkov.

	rozložiteľným odpadom a Stratégie nakladania so stavebným odpadom vrátane realizačného plánu) Skupina III. Skupina IV.		
vyššie územné celky alebo nimi zriadené rozpočtové alebo príspevkové organizácie	Skupina I. Skupina II. (s výnimkou Realizačného plánu nakladania s biologicky rozložiteľným odpadom a Stratégie nakladania so stavebným odpadom vrátane realizačného plánu) Skupina III. Skupina IV.	95 %	5 %
združenia s účasťou obcí (vrátane mikroregiónov) ⁴⁶	Skupina I. Skupina II. (s výnimkou Realizačného plánu nakladania s biologicky rozložiteľným odpadom; Stratégie nakladania so stavebným odpadom vrátane realizačného plánu) Skupina III. Skupina IV.	95 %	5 %
fyzické alebo právnické osoby oprávnené na podnikanie okrem fyzických alebo právnických osôb podnikajúcich v poľnohospodárskej prvovýrobe alebo v oblasti spracovania produktov	Skupina I. Skupina II. (s výnimkou Realizačného plánu nakladania s biologicky rozložiteľným odpadom a Stratégie	95 %	5 %

⁴⁶ Prijímateľmi pomoci môžu byť združenia, ktoré pozostávajú výlučne z obcí alebo z obcí a ďalších subjektov zo sektora verejnej správy a vznikli na základe zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov alebo § 20f až §21 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník.

⁴⁷ Poľnohospodárskou prvovýrobou sa rozumie výroba, chov alebo pestovanie primárnych produktov vrátane zberu, dojenia a produkcie hospodárskych zvierat pred zabitím, poľnohospodárska prvovýroba zahŕňa tiež chov rýb a zber divo rastúcich produktov. Spracovaním poľnohospodárskych produktov znamená akékoľvek pôsobenie na poľnohospodársky produkt, výsledkom ktorého je taktiež poľnohospodársky produkt, s výnimkou poľnohospodárskych činností potrebných na prípravu živočíšneho alebo rastlinného produktu na prvý predaj

poľnohospodárskej prvovýroby alebo v lesnom hospodárstve ⁴⁷	nakladania so stavebným odpadom vrátane realizačného plánu) Skupina III. Skupina IV.		
--	--	--	--

Financovanie uvedených oprávnených prijímateľov, vrátane stanovenia podielu jednotlivých zdrojov spolufinancovania, t.j. zdrojov EÚ a zdrojov štátneho rozpočtu (viď prílohu č. 3 tohto manuálu) v rámci nenávratného finančného príspevku poskytnutého prijímateľovi, sa bude uskutočňovať podľa pravidiel obsiahnutých v platnej Stratégii financovania štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013, ako aj v platnom Systéme finančného riadenia štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013.

V rámci uplatňovania vyššie uvedených pravidiel sa prijímatelia rozčleňujú na prijímateľov zo sektora verejnej správy alebo prijímateľov zo súkromného sektora.

Medzi **prijímateľov z verejnej správy** v súlade s § 3 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov patria právnické osoby zapísané v registri organizácií vedenom Štatistickým úradom SR podľa osobitného predpisu a zaradené vo verejnej správe v súlade s jednotnou metodikou platnou pre Európsku úniu, a to: a) v ústrednej správe, b) v územnej samospráve, c) vo fondoch sociálneho poistenia a fondoch zdravotného poistenia.

V ústrednej správe sa vykazujú štátne rozpočtové organizácie a štátne príspevkové organizácie, štátne účelové fondy, Fond národného majetku SR a Slovenský pozemkový fond, verejné vysoké školy a ďalšie subjekty, ktoré sú zapísané a zaradené v registri podľa vyššie uvedeného odseku.

V územnej samospráve sa vykazujú obce a vyššie územné celky a nimi zriadené rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie.

Vo fondoch sociálneho poistenia a fondoch zdravotného poistenia sa vykazujú Sociálna poisťovňa a zdravotné poisťovne.

Medzi **prijímateľov zo súkromného sektora** patria subjekty, ktoré nespádajú pod vymedzenie v § 3 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Pre prijímateľov, na ktoré sa vzťahuje/ú schéma/y štátnej pomoci, zároveň platia aj pravidlá financovania, ktoré sú stanovené priamo v príslušnej/ých schéme/ach štátnej pomoci, vrátane maximálnej intenzity pomoci stanovenej v schéme/ach.

V tomto prípade sa v súlade s platnou Stratégiou financovania štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013 stanovuje v rámci jednotlivých projektov príspevkov z fondov EÚ vo výške 85 % z celkových oprávnených verejných výdavkov, ku ktorému je priradené spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu do výšky maximálnej novej intenzity štátnej pomoci v súlade so schémou/ami štátnej pomoci (do výšky 100 % celkových oprávnených verejných výdavkov).

4.2.8 Schémy štátnej pomoci na úrovni operačného cieľa 4.2

V rámci operačného cieľa 4.2 sa plánuje využiť schéma štátnej pomoci.

4.3 Operačný cieľ č. 4. 3. Nakladanie s nebezpečnými odpadmi spôsobom priaznivým pre životné prostredie

4.3.1 Orgán zodpovedný za implementáciu operačného cieľa č. 4.3

Riadiaci orgán pre OP ŽP - Ministerstvo životného prostredia SR

4.3.2 Zameranie operačného cieľa 4.3

Uvedený cieľ je zameraný na znižovanie nebezpečných vlastností odpadov na základe zodpovedajúcich koncepčných východísk a nakladanie s nebezpečnými odpadmi vrátane výstavby a modernizácia zariadení na nakladanie s nebezpečnými odpadmi s cieľom ich zneškodnenia environmentálne vhodným spôsobom.

4.3.3 Ukazovatele na úrovni operačného cieľa 4.3

	Názov ukazovateľa	Definícia	Informačný zdroj	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
					r. 2006	r. 2015
Ukazovatele výsledku	podiel zneškodnených nebezpečných odpadov v rámci projektov na celkovom vyprodukovanom množstve NO v rámci SR	podiel zneškodnených nebezpečných odpadov k celkovému množstvu NO vyprodukovaných v SR v rámci projektov Operačného programu Životné prostredie	MŽP SR	%	0	4
	podiel zhodnotených nebezpečných odpadov v rámci projektov na celkovom vyprodukovanom množstve NO v rámci SR	podiel zhodnotených nebezpečných odpadov k celkovému množstvu NO vyprodukovaných v SR v rámci projektov Operačného programu Životné prostredie	MŽP SR	%	0	5
Ukazovatele výstupu	počet vybudovaných zariadení na nakladanie s nebezpečnými odpadmi	počet vybudovaných zariadení na nakladanie s nebezpečnými odpadmi v rámci projektov Operačného programu Životné prostredie	MŽP SR	počet	3	15

4.3.4 Skupiny oprávnených aktivít na úrovni operačného cieľa 4.3

Pre dosiahnutie operačného cieľa 4.3 (v súlade s jeho zameraním) budú oprávnené tieto skupiny aktivít:

I. skupina: Znižovanie nebezpečných vlastností odpadov na základe zodpovedajúcich koncepcných východísk:

A. projekty zamerané na výstavbu zariadení na úpravu nebezpečných odpadov za účelom zníženia ich nebezpečných vlastností (autoklávy, mikrovlnné zariadenia, nízko-termické technológie a iné).

II. skupina: Nakladanie s nebezpečnými odpadmi vrátane výstavby a rekonštrukcie zariadení s cieľom zhodnotenia a zneškodnenia nebezpečných odpadov environmentálne vhodným spôsobom:

A. projekty zamerané na výstavbu nových zariadení a rekonštrukciu existujúcich zariadení na zhodnocovanie a zneškodňovanie nebezpečných odpadov, vrátane odpadov zo zdravotníckej starostlivosti a odpadov z elektrických a elektronických zariadení (napríklad: mechanické, biologické, termické, plazmové, gazifikačné technológie vrátane ich kombinácie a iné),

B. projekty zamerané na zavádzanie a intenzifikáciu separovaného zberu odpadov zo zdravotníckej starostlivosti,

C. stratégia nakladania s nebezpečným odpadom vrátane realizačných plánov,

D. stratégia nakladania s odpadom zo zdravotníckej starostlivosti vrátane realizačného plánu,

E. projekty zamerané na zavedenie environmentálne priaznivých systémov nakladania s odpadmi zo svetelných zdrojov.

III. skupina: Environmentálne vhodné zneškodnenie POPs–odpadov (t.j. odpadov pozostávajúcich z POPs, obsahujúcich POPs alebo kontaminovaných POPs) vrátane prestárlych pesticídov:

A. projekty zamerané na prípravu zberu a zneškodnenia POPs odpadov (neinvestičná aktivita),

B. projekty zamerané na realizáciu systému zberu a zneškodnenia POPs odpadov (investičná aktivita),

C. projekty zamerané na realizáciu systému zberu zneškodnenia prestárlych pesticídov (investičná aktivita).

4.3.5 Definovanie oprávneného územia na úrovni operačného cieľa 4.3

Prioritná os 4 (a všetky operačné ciele, ktoré sú jej súčasťou) je financovaná z Kohézneho fondu. Na podporu z neho je oprávnené územie tých členských štátov EÚ, ktorých hodnota hrubého národného dôchodku (HND) na obyvateľa meraná paritou kúpnej sily a vypočítaná na základe údajov ES v priemere za roky 2001 – 2003 je menšia ako 90 % priemeru EÚ 25.

Pre operačný cieľ 4.3 je preto oprávneným územím celý región NUTS I, t. j. celé územie Slovenskej republiky.

Vo vzťahu k operačnému cieľu 4.3. sa neuplatňuje princíp územnej koncentrácie aktivít do inovačných a kohéznych pólov rastu.

V súlade s Národným strategickým referenčným rámcom SR na obdobie 2007 – 2013 (kap. 4.2.3.2) sa v prípade príspevkov do environmentálnej infraštruktúry uvedený princíp územnej koncentrácie neuplatňuje, nakoľko základom pre ich teritoriálne zameranie je stav životného prostredia v dotknutom území.

4.3.6 Oprávnené a neoprávnené výdavky na úrovni operačného cieľa 4.3

4.3.6.1. Všeobecné zásady oprávnenosti výdavkov

- Základným východiskom pre stanovenie oprávnenosti výdavkov je článok 56 nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006 z 11. júla 2006, ktorým sa ustanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde.
- Časový rámec oprávnenosti výdavkov sa stanovuje tak, že za oprávnené sa považujú výdavky, ktoré vznikli v období od 1.1.2007 do 31. 12. 2015.
- Minimálna a maximálna doba realizácie projektu sa nestanovuje.
- Minimálna výška nenávratného finančného príspevku na projekt sa nestanovuje. Maximálna výška nenávratného finančného príspevku na projekt je podmienená indikatívnou finančnou alokáciou na daný operačný cieľ a bude ďalej spresnená vo výzve na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok.
- Oprávnené výdavky vo vzťahu k aktivitám podporovaným v rámci Operačného programu Životné prostredie (OP ŽP) celkovo, ako aj vo v rámci jeho jednotlivých prioritných osí, prípadne operačných cieľov, sa ďalej presnejšie a podrobnejšie stanovujú v Metodickom usmernení riadiaceho orgánu k oprávnenosti výdavkov v rámci OP ŽP.

4.3.6.2. Ďalšie obmedzenia vo vzťahu k oprávneným/neoprávneným výdavkom pre operačný cieľ 4.3:

- za neoprávnené sú považované projekty zamerané na budovanie nových skládok odpadov na nebezpečný odpad.

4.3.7 Oprávnení prijímateľa na úrovni operačného cieľa 4.3

Presné vymedzenie oprávneného subjektu	Vymedzenie skupiny oprávnených aktivít (príp. aj typu projektov), pre ktoré je daný prijímateľ oprávnený	Maximálna výška príspevku zo zdrojov EÚ a ŠR (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF)*	Minimálna výška spolufinancovania zo zdrojov prijímateľa (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF)*
Ministerstvo životného prostredia alebo ním zriadené rozpočtové alebo príspevkové organizácie	Skupina II. - Stratégia nakladania s nebezpečným odpadom vrátane realizačných plánov; Stratégia nakladania s odpadom zo zdravotníckej starostlivosti vrátane realizačného plánu Skupina III.	100 %	0 %

* Uvedená maximálna výška príspevku zo zdrojov EÚ a štátneho rozpočtu a minimálna výška spolufinancovania zo zdrojov žiadateľa platí iba v prípadoch, ak príspevkové organizácie zriadené orgánmi verejnej správy, združenia s účasťou obcí alebo fyzické alebo právnické osoby oprávnené na podnikanie nie sú v rámci aktivít projektu prijímateľmi, na ktorých sa vzťahuje schéma štátnej pomoci. V ostatných prípadoch platí maximálna intenzita pomoci stanovená v schéme, v rámci ktorej príspevok z fondov EÚ predstavuje 85 % a spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu 15 % z celkových oprávnených verejných výdavkov.

verejné vysoké školy	Skupina III.	95 %	5 %
obce alebo nimi zriadené rozpočtové alebo príspevkové organizácie	Skupina I. Skupina II. (okrem Stratégie nakladania s nebezpečným odpadom vrátane realizačných plánov, Stratégie nakladania s odpadom zo zdravotníckej starostlivosti vrátane realizačného plánu, ako aj okrem projektov zamerané na zavedenie environmentálne priaznivých systémov nakladania s odpadmi zo svetelných zdrojov)	95 %	5 %
vyššie územné celky alebo nimi zriadené rozpočtové alebo príspevkové organizácie	Skupina I. Skupina II. (okrem Stratégie nakladania s nebezpečným odpadom vrátane realizačných plánov, Stratégie nakladania s odpadom zo zdravotníckej starostlivosti vrátane realizačného plánu, ako aj okrem projektov zamerané na zavedenie environmentálne priaznivých systémov nakladania s odpadmi zo svetelných zdrojov) Skupina III	95 %	5 %
združenia s účasťou obcí (vrátane mikroregiónov) ⁴⁸	Skupina I. Skupina II. (okrem Stratégie nakladania s nebezpečným odpadom vrátane realizačných plánov, Stratégie nakladania s odpadom zo	95 %	5 %

⁴⁸ Prijímateľmi pomoci môžu byť združenia, ktoré pozostávajú výlučne z obcí alebo z obcí a ďalších subjektov zo sektora verejnej správy a vznikli na základe zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov alebo § 20f až §21 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník.

	zdravotníckej starostlivosti vrátane realizačného plánu, ako aj okrem projektov zamerané na zavedenie environmentálne priaznivých systémov nakladania s odpadmi zo svetelných zdrojov)		
fyzické alebo právnické osoby oprávnené na podnikanie	Skupina I. Skupina II. (s výnimkou Stratégie nakladania s nebezpečným odpadom vrátane realizačných plánov a Stratégie nakladania s odpadom zo zdravotníckej starostlivosti vrátane realizačného plánu) Skupina III.	95 %	5 %

Financovanie uvedených oprávnených prijímateľov, vrátane stanovenia podielu jednotlivých zdrojov spolufinancovania, t.j. zdrojov EÚ a zdrojov štátneho rozpočtu (viď prílohu č. 3 tohto manuálu) v rámci nenávratného finančného príspevku poskytnutého prijímateľovi, sa bude uskutočňovať podľa pravidiel obsiahnutých v platnej Stratégii financovania štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013, ako aj v platnom Systéme finančného riadenia štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013.

V rámci uplatňovania vyššie uvedených pravidiel sa prijímatelia rozčleňujú na prijímateľov zo sektora verejnej správy alebo prijímateľov zo súkromného sektora.

Medzi **prijímateľov z verejnej správy** v súlade s § 3 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov patria právnické osoby zapísané v registri organizácií vedenom Štatistickým úradom SR podľa osobitného predpisu a zaradené vo verejnej správe v súlade s jednotnou metodikou platnou pre Európsku úniu, a to: a) v ústrednej správe, b) v územnej samospráve, c) vo fondoch sociálneho poistenia a fondoch zdravotného poistenia.

V ústrednej správe sa vykazujú štátne rozpočtové organizácie a štátne príspevkové organizácie, štátne účelové fondy, Fond národného majetku SR a Slovenský pozemkový fond, verejné vysoké školy a ďalšie subjekty, ktoré sú zapísané a zaradené v registri podľa vyššie uvedeného odseku.

V územnej samospráve sa vykazujú obce a vyššie územné celky a nimi zriadené rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie.

Vo fondoch sociálneho poistenia a fondoch zdravotného poistenia sa vykazuje Sociálna poisťovňa a zdravotné poisťovne.

Medzi **prijímateľov zo súkromného sektora** patria subjekty, ktoré nespádajú pod vymedzenie v § 3 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Pre prijímateľov, na ktoré sa vzťahuje/ú schéma/y štátnej pomoci, zároveň platia aj pravidlá financovania, ktoré sú stanovené priamo v príslušnej/ých schéme/ach štátnej pomoci, vrátane maximálnej intenzity pomoci stanovenej v schéme/ach.

V tomto prípade sa v súlade s platnou Stratégiou financovania štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013 stanovuje v rámci jednotlivých projektov príspevok z fondov EÚ vo výške 85 % z celkových oprávnených verejných výdavkov, ku ktorému je priradené spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu do výšky maximálnej možnej intenzity štátnej pomoci v súlade so schémou/ami štátnej pomoci (do výšky 100 % celkových oprávnených verejných výdavkov).

4.3.8 Schémy štátnej pomoci na úrovni operačného cieľa 4.3

V rámci operačného cieľa 4.3 sa plánuje využiť schéma štátnej pomoci.

4.4 Operačný cieľ č. 4.4. Riešenie problematiky environmentálnych záťaží vrátane ich odstraňovania

4.4.1 Orgán zodpovedný za implementáciu operačného cieľa č. 4.4

Riadiaci orgán pre OP ŽP - Ministerstvo životného prostredia SR.

4.4.2 Zameranie operačného cieľa 4.4

Hlavné predpoklady, ktorých zabezpečenie je nevyhnutné pre dosiahnutie vyššie uvedeného cieľa, spočívajú vo vytvorení právneho rámca problematiky environmentálnych záťaží (v r. 2003 MŽP SR pristúpilo k tvorbe návrhu zákona o environmentálnych záťažiach, súvisiacich vykonávacích predpisov a metodických postupov). Zároveň sa v roku 2009 pristúpilo k novele zákona č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) s cieľom urýchlenej právnej úpravy problematiky environmentálnych záťaží, vo vykonaní dôslednej inventarizácie environmentálnych záťaží na Slovensku, vo vybudovaní informačného systému environmentálnych záťaží, v stanovení kritérií pre prioritizáciu environmentálnych záťaží vo vzťahu k potrebe ich sanácie.

4.4.3 Ukazovatele na úrovni operačného cieľa 4.4

	Názov ukazovateľa	Definícia	Informačný zdroj	Merná jednotka	Východisková hodnota	
					r. 2006	r. 2015
Ukazovatele výsledku	veľkosť sanovanej a zrekultivovanej plochy	veľkosť sanovanej a/alebo zrekultivovanej plochy	MŽP SR	m ²	0	300 000
Ukazovatele výstupu	počet sanovaných environmentálnych záťaží	počet sanovaných environmentálnych záťaží	MŽP SR	počet	0	120

4.4.4 Skupiny oprávnených aktivít na úrovni operačného cieľa 4.4

Pre dosiahnutie operačného cieľa 4.4. (v súlade s jeho zameraním) budú oprávnené tieto skupiny aktivít:

I. skupina: Monitorovanie a prieskum environmentálnych záťaží a spracovanie rizikových analýz:

- A. projekty zamerané na vypracovanie rizikových analýz, štúdií uskutočniteľnosti sanácie, programy sanácie a audity environmentálnych záťaží,
- B. projekty zamerané na prieskum prioritných pravdepodobných environmentálnych záťaží,
- C. projekty zamerané na podrobný a doplnkový prieskum najrizikovejších environmentálnych záťaží v súlade s určenými prioritami,
- D. regionálne štúdie hodnotenia dopadov environmentálnych záťaží na životné prostredie,
- E. projekty zamerané na vybudovanie monitorovacích systémov pre najrizikovejšie environmentálne záťažé v súlade s určenými prioritami.

II. skupina: Sanácia najrizikovejších environmentálnych záťaží:

- A. projekty zamerané na sanáciu najrizikovejších environmentálnych záťaží v súlade s určenými prioritami.

III. skupina: Dobudovanie informačného systému environmentálnych záťaží

- A. zavedenie Informačného systému environmentálnych záťaží ako súčasť informačného systému verejnej správy,
- B. vypracovanie Atlasu sanačných metód ako súčasť informačného systému environmentálnych záťaží,
- C. projekty zamerané na prácu s verejnosťou, osvetu a propagáciu aktivít týkajúcich sa sanácie environmentálnych záťaží.

4.4.5 Definovanie oprávneného územia na úrovni operačného cieľa 4.4

Prioritná os 4 (a všetky operačné ciele, ktoré sú jej súčasťou) je financovaná z Kohézneho fondu. Na podporu z neho je oprávnené územie tých členských štátov EÚ, ktorých hodnota hrubého národného dôchodku (HND) na obyvateľa meraná paritou kúpnej sily a vypočítaná na základe údajov ES v priemere za roky 2001 – 2003 je menšia ako 90 % priemeru EÚ 25.

Pre operačný cieľ 4.4 je preto oprávneným územím celý región NUTS I, t. j. celé územie Slovenskej republiky.

Vo vzťahu k operačnému cieľu 4.4. sa neuplatňuje princíp územnej koncentrácie aktivít do inovačných a kohéznych pólov rastu.

V súlade s Národným strategickým referenčným rámcom SR na obdobie 2007 – 2013 (kap. 4.2.3.2) sa v prípade príspevkov do environmentálnej infraštruktúry uvedený princíp územnej koncentrácie neuplatňuje, nakoľko základom pre ich teritoriálne zameranie je stav životného prostredia v dotknutom území.

4.4.6 Oprávnené a neoprávnené výdavky na úrovni operačného cieľa 4.4

4.4.6.1. Všeobecné zásady oprávnenosti výdavkov

- Základným východiskom pre stanovenie oprávnenosti výdavkov je článok 56 nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006 z 11. júla 2006, ktorým sa ustanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde.
- Časový rámec oprávnenosti výdavkov sa stanovuje tak, že za oprávnené sa považujú výdavky, ktoré vznikli v období od 1.1.2007 do 31. 12. 2015.
- Minimálna a maximálna doba realizácie projektu sa nestanovuje.
- Minimálna výška nenávratného finančného príspevku na projekt sa nestanovuje. Maximálna výška nenávratného finančného príspevku na projekt je podmienená indikatívnou finančnou alokáciou na daný operačný cieľ a bude ďalej spresnená vo výzve na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok.
- Oprávnené výdavky vo vzťahu k aktivitám podporovaným v rámci Operačného programu Životné prostredie (OP ŽP) celkovo, ako aj vo v rámci jeho jednotlivých prioritných osí, prípadne operačných cieľov, sa ďalej presnejšie a podrobnejšie stanovujú v Metodickom usmernení riadiaceho orgánu k oprávnenosti výdavkov v rámci OP ŽP.

4.4.6.2. Ďalšie obmedzenia vo vzťahu k oprávneným/neoprávneným výdavkom pre operačný cieľ 4.4

- Za neoprávnené budú považované výdavky na:
 - podporu opätovného rozvoja opustených priemyselných lokalít a lokalít, na ktorých už sanácia bola vykonaná,
 - podporu prieskumu a monitoringu lokalít, kde už prieskum a monitoring boli realizované.
- Aktivity zamerané na obmenu vyrábaných produktov, výrobných liniek, výrobných procesov, existujúcich služieb a iných prebiehajúcich činností nebudú považované za oprávnené, a to ani v prípade, keď takéto zmeny môžu predstavovať zlepšenie stavu životného prostredia.
- V rámci operačného cieľa 4.4. nebudú považované za oprávnené ani investičné projekty zamerané na vybudovanie novej environmentálnej infraštruktúry.
- Za oprávnené nebudú považované aktivity zamerané na likvidáciu jadroveenergetických zariadení a nakladania s vyhoretým palivom a rádioaktívnym odpadom v znení neskorších predpisov atď.

4.4.7 Oprávnení prijímateľa na úrovni operačného cieľa 4.4

Presné vymedzenie oprávneného subjektu	Vymedzenie skupiny oprávnených aktivít (príp. aj typu projektov), pre ktoré je daný prijímateľ oprávnený*	Maximálna výška príspevku zo zdrojov EÚ a ŠR (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF)**	Minimálna výška spolufinancovania zo zdrojov prijímateľa (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF)**
MŽP SR alebo ním zriadené rozpočtové alebo príspevkové organizácie*	Skupina I. A,B,C,D,E Skupina II. A Skupina III. A, B, C	100 %	0 %
Ostatné ministerstvá (okrem MŽP SR) zodpovedné za environmentálne záťaž a nimi zriadené rozpočtové alebo príspevkové organizácie*	Skupina I. A,C,D,E Skupina II. A	100 %	0 %
obce zodpovedné za environmentálne záťaž alebo nimi zriadené rozpočtové alebo príspevkové organizácie*	Skupina I. A,B,C,E Skupina II. A	95 %	5 %
vyššie územné celky, ktoré prevezmú zodpovednosť za environmentálne záťaž alebo nimi zriadené rozpočtové alebo príspevkové organizácie*	Skupina I. A,B,C,E Skupina II. A	95 %	5 %
združenia s účasťou obcí (vrátane mikroregiónov) ⁴⁹ , ktoré prevezmú zodpovednosť za environmentálne záťaž, na ktoré sa žiada nenávratný príspevok*	Skupina I. A,B,C,E Skupina II. A	95 %	5 %

**Uvedená maximálna výška príspevku zo zdrojov EÚ a štátneho rozpočtu a minimálna výška spolufinancovania zo zdrojov prijímateľa platí iba v prípadoch, na ktoré sa nevťahuje schéma štátnej pomoci.

⁴⁹ Prijímateľmi pomoci môžu byť združenia, ktoré pozostávajú výlučne z obcí alebo z obcí a ďalších subjektov zo sektora verejnej správy a vznikli na základe zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov alebo § 20f až §21 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník.

fyzické alebo právnické osoby oprávnené na podnikanie, ktoré prevezmú zodpovednosť za environmentálne záťaž, na ktoré sa žiada nenávratný príspevok*	Skupina I.A,C, E Skupina II.A	95 %	5 %
--	----------------------------------	------	-----

** Pred prijatím právnej úpravy pre problematiku environmentálnych záťaží bude možné podporiť len aktivity I.D a III. A,B,C. Ostatné aktivity budú podporené až po nadobudnutí účinnosti právnej úpravy pre problematiku environmentálnych záťaží a v prípade potreby pre súkromný sektor po schválení schém štátnej pomoci pre oblasť riešenia problematiky environmentálnych záťaží*

Financovanie uvedených oprávnených prijímateľov, vrátane stanovenia podielu jednotlivých zdrojov spolufinancovania, t.j. zdrojov EÚ a zdrojov štátneho rozpočtu (viď prílohu č. 3 tohto manuálu) v rámci nenávratného finančného príspevku poskytnutého prijímateľovi, sa bude uskutočňovať podľa pravidiel obsiahnutých v platnej Stratégii financovania štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013, ako aj v platnom Systéme finančného riadenia štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013.

Subjekty, na ktoré sa bude vzťahovať schéma štátnej pomoci, budú oprávnenými prijímateľmi až po nadobudnutí účinnosti právnej úpravy pre problematiku environmentálnych záťaží a po schválení schém štátnej pomoci pre oblasť riešenia problematiky environmentálnych záťaží.

4.4.8 Schémy štátnej pomoci na úrovni operačného cieľa 4.4

V rámci operačného cieľa 4.4 sa plánuje využiť schéma štátnej pomoci.

4.5 Operačný cieľ č. 4. 5. Uzatváranie a rekultivácia skládok odpadov

4.5.1 Orgán zodpovedný za implementáciu operačného cieľa č. 4.5

Riadiaci orgán pre OP ŽP - Ministerstvo životného prostredia SR

4.5.2 Zameranie operačného cieľa 4.5

Uvedený cieľ je zameraný na uzatváranie a rekultiváciu skládok odpadov.

4.5.3 Ukazovatele na úrovni operačného cieľa 4.5

	Názov ukazovateľa	Definícia	Informačný zdroj	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
					r. 2006	r. 2015
Ukazovatele výsledku	veľkosť zrekultivovanej a sanovanej plochy	veľkosť sanovanej a/alebo zrekultivovanej plochy	MŽP SR	m ²	323 112	1 323 112
Ukazovatele výstupu	počet uzavretých a zrekultivovaných skládok	počet uzavretých a zrekultivovaných skládok odpadov	MŽP SR	počet	24	64

4.5.4 Skupiny oprávnených aktivít na úrovni operačného cieľa 4.5

Pre dosiahnutie operačného cieľa 4.5. bude oprávnená nasledujúca skupina aktivít:

I. skupina: Uzatváranie a rekultiváciu skládok odpadov:

- A. uzatváranie a rekultivácia skládok odpadov prevádzkovaných podľa osobitných podmienok v zmysle zákona č. 238/1991 Zb., ktoré ukončili prevádzku najneskôr k 31.7.2000,
- B. uzatváranie a rekultivácia skládok odpadov povolených a prevádzkovaných podľa zákona č. 223/2001 Z.z. o odpadoch, ktorých vlastníkom a prevádzkovateľom počas celej doby prevádzky je / bolo mesto, obec, nimi zriadená rozpočtová alebo príspevková organizácia alebo spoločnosť v ich 100% vlastníctve,
- C. uzatváranie a rekultivácia skládok odpadov, ktoré nemali povolenie na prevádzkovanie skládky odpadov od príslušného orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva, ale boli povolené v zmysle zákona č. 50/1976 Zb. (stavebný zákon) a celkové množstvo uloženého odpadu je minimálne 100 000 m³.

Podporované budú len skládky odpadov, ktoré nevytvorili v dostatočnej miere účelovú finančnú rezervu (§ 22 zákona o odpadoch) na uzavretie a rekultiváciu skládky odpadov.

4.5.5 Definovanie oprávneného územia na úrovni operačného cieľa 4.5

Prioritná os 4 (a všetky operačné ciele, ktoré sú jej súčasťou) je financovaná z Kohézneho fondu. Na podporu z neho je oprávnené územie tých členských štátov EÚ, ktorých hodnota hrubého národného dôchodku (HND) na obyvateľa meraná paritou kúpnej sily a vypočítaná na základe údajov ES v priemere za roky 2001 – 2003 je menšia ako 90 % priemeru EÚ 25.

Pre operačný cieľ 4.5 je preto oprávneným územím celý región NUTS I, t. j. celé územie Slovenskej republiky.

Vo vzťahu k operačnému cieľu 4.5. sa neuplatňuje princíp územnej koncentrácie aktivít do inovačných a kohéznych pólov rastu.

V súlade s Národným strategickým referenčným rámcom SR na obdobie 2007 – 2013 (kap. 4.2.3.2) sa v prípade príspevkov do environmentálnej infraštruktúry uvedený princíp územnej koncentrácie neuplatňuje, nakoľko základom pre ich teritoriálne zameranie je stav životného prostredia v dotknutom území.

4.5.6 Oprávnené a neoprávnené výdavky na úrovni operačného cieľa 4.5

4.5.6.1. Všeobecné zásady oprávnenosti výdavkov

- Základným východiskom pre stanovenie oprávnenosti výdavkov je článok 56 nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006 z 11. júla 2006, ktorým sa ustanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde.
- Časový rámec oprávnenosti výdavkov sa stanovuje tak, že za oprávnené sa považujú výdavky, ktoré vznikli v období od 1.1.2007 do 31. 12. 2015.
- Minimálna a maximálna doba realizácie projektu sa nestanovuje.
- Minimálna výška nenávratného finančného príspevku na projekt sa nestanovuje. Maximálna výška nenávratného finančného príspevku na projekt je podmienená indikatívnou finančnou alokáciou na daný operačný cieľ a bude ďalej spresnená vo výzve na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok.
- Oprávnené výdavky vo vzťahu k aktivitám podporovaným v rámci Operačného programu Životné prostredie (OP ŽP) celkovo, ako aj vo v rámci jeho jednotlivých prioritných osí, prípadne operačných cieľov, sa ďalej presnejšie a podrobnejšie stanovujú v Metodickom usmernení riadiaceho orgánu k oprávnenosti výdavkov v rámci OP ŽP.

4.5.6.2. Ďalšie obmedzenia vo vzťahu k oprávneným/neoprávneným výdavkom pre operačný cieľ 4.5

- Za oprávnené nebudú považované výdavky na uzatváranie, rekultiváciu alebo sanáciu nepovolených skládok odpadov vrátane miest s nepovolene uloženým odpadom (skládky odpadov bez udeleného rozhodnutia orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva alebo bez udeleného územného rozhodnutia alebo stavebného povolenia príslušného stavebného úradu).

4.5.7 Oprávnení prijímatelia na úrovni operačného cieľa 4.5

Presné vymedzenie oprávneného subjektu	Vymedzenie skupiny oprávnených aktivít (príp. aj typu projektov), pre ktoré je daný prijímateľ oprávnený	Maximálna výška príspevku zo zdrojov EÚ a ŠR (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF)	Minimálna výška spolufinancovania zo zdrojov prijímateľa (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF)
obce alebo nimi zriadené rozpočtové alebo príspevkové organizácie	Skupina I.	95 %	5 %
právnické osoby oprávnené na podnikanie so 100% vlastníckym podielom obce	Skupina I.	95 %	5 %

Financovanie uvedených oprávnených prijímateľov, vrátane stanovenia podielu jednotlivých zdrojov spolufinancovania, t.j. zdrojov EÚ a zdrojov štátneho rozpočtu (viď prílohu č. 3 tohto manuálu) v rámci nenávratného finančného príspevku poskytnutého prijímateľovi, sa bude uskutočňovať podľa pravidiel obsiahnutých v platnej Stratégii financovania štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013, ako aj v platnom Systéme finančného riadenia štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013.

V rámci uplatňovania vyššie uvedených pravidiel sa prijímatelia rozčleňujú na prijímateľov zo sektora verejnej správy alebo prijímateľov zo súkromného sektora.

Medzi **prijímateľov z verejnej správy** v súlade s § 3 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov patria právnické osoby zapísané v registri organizácií vedenom Štatistickým úradom SR podľa osobitného predpisu a zaradené vo verejnej správe v súlade s jednotnou metodikou platnou pre Európsku úniu, a to: a) v ústrednej správe, b) v územnej samospráve, c) vo fondoch sociálneho poistenia a fondoch zdravotného poistenia.

V ústrednej správe sa vykazujú štátne rozpočtové organizácie a štátne príspevkové organizácie, štátne účelové fondy, Fond národného majetku SR a Slovenský pozemkový fond, verejné vysoké školy a ďalšie subjekty, ktoré sú zapísané a zaradené v registri podľa vyššie uvedeného odseku.

V územnej samospráve sa vykazujú obce a vyššie územné celky a nimi zriadené rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie.

Vo fondoch sociálneho poistenia a fondoch zdravotného poistenia sa vykazuje Sociálna poisťovňa a zdravotné poisťovne.

Medzi **prijímateľov zo súkromného sektora** patria subjekty, ktoré nespádajú pod vymedzenie v § 3 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov

4.5.8 Schémy štátnej pomoci na úrovni operačného cieľa 4.5

V rámci operačného cieľa 4.5 sa neplánuje využiť schéma štátnej pomoci.

5 Prioritná os č. 5 Ochrana a regenerácia prírodného prostredia a krajiny

5.1 Operačný cieľ č. 5. 1. Zabezpečenie priaznivého stavu biotopov a druhov prostredníctvom vypracovania a realizácie programov starostlivosti o chránené územia vrátane území NATURA 2000 a programov záchrany pre kriticky ohrozené druhy rastlín, živočíchov a území vrátane realizácie monitoringu druhov a biotopov.

5.1.1 Orgán zodpovedný za implementáciu operačného cieľa 5.1

Riadiaci orgán pre OP ŽP - Ministerstvo životného prostredia SR.

5.1.2 Zameranie operačného cieľa 5.1

Operačný cieľ je zameraný na dosiahnutie alebo zachovanie priaznivého stavu druhov a biotopov európskeho významu, najmä prostredníctvom sústavy NATURA 2000. Pre jeho splnenie je potrebné poznanie súčasného stavu druhov a biotopov, správne určenie opatrení vedúcich k priaznivému stavu, ich realizácia a systematický monitoring. Doplnkom ochrany druhov na mieste (*in situ*) je ochrana *ex situ* (v špecializovaných zariadeniach).

5.1.3 Ukazovatele na úrovni operačného cieľa 5.1

	Názov ukazovateľa	Definícia	Informačný zdroj	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
					r. 2006	r. 2015
Ukazovatele výsledku	percento z celkovej výmery chránených území, ktoré majú vypracované dokumenty starostlivosti	percento z celkovej výmery chránených území, ktoré majú vypracované dokumenty starostlivosti	MŽP SR	%	1	60
	počet chránených druhov, ktoré majú vypracované dokumenty starostlivosti	počet chránených druhov, ktoré majú vypracované dokumenty starostlivosti	MŽP SR	počet	15	35
Ukazovatele výstupu	počet vypracovaných dokumentov starostlivosti o územia	počet vypracovaných dokumentov starostlivosti o územia	MŽP SR	počet	7	420
	počet realizovaných dokumentov starostlivosti o územia	počet realizovaných dokumentov starostlivosti o územia	MŽP SR	počet	7	280

5.1.4 Skupiny oprávnených aktivít na úrovni operačného cieľa 5.1

Pre dosiahnutie operačného cieľa 5.1 (v súlade s jeho zameraním) budú oprávnené tieto skupiny aktivít:

I. skupina: vypracovanie dokumentov starostlivosti, a to:

- **programov starostlivosti** o chránený areál, (národnú) prírodnú rezerváciu, (národnú) prírodnú pamiatku, chránenú krajinnú oblasť, národný park, územie patriace do súvislej európskej sústavy NATURA 2000 a územie medzinárodného významu;
- **programov záchrany** chráneného areálu, (národnej) prírodnej rezervácie, (národnej) prírodnej pamiatky, chráneného vtáčieho územia, súkromného chráneného územia, zóny a časti zóny chránenej krajinnnej oblasti alebo národného parku;
- **programov záchrany** kriticky ohrozených chránených **druhov** rastlín a živočíchov (európskeho a národného významu);
- **programov starostlivosti** o vybrané chránené druhy rastlín a živočíchov (európskeho a národného významu), ak je potrebné stanoviť zásady starostlivosti o tieto druhy;

II. skupina: realizácia schválených dokumentov starostlivosti, a to:

- **programov starostlivosti o územia**; vrátane výkupu pozemkov, likvidácie nepôvodných a invázných druhov rastlín a živočíchov (aj mimo chránených území) a ďalších opatrení;
- **programov záchrany území**; vrátane výkupu pozemkov, likvidácie nepôvodných a invázných druhov rastlín a živočíchov (aj mimo chránených území) a ďalších opatrení;
- **programov záchrany druhov**, vrátane výkupu pozemkov, likvidácie nepôvodných invázných druhov rastlín a živočíchov (aj mimo chránených území), odstraňovania migračných bariér, záchranných chovov *ex situ* a ďalších opatrení;
- **programov starostlivosti o druhy**, vrátane výkupu pozemkov, opatrení na zabránenie konfliktov záujmov ochrany prírody a využívania prírodných zdrojov

III. skupina: vytvorenie informačného systému monitoringu biotopov a druhov (európskeho a národného významu), vrátane technického zabezpečenia na evidenciu, spracovanie a sprístupňovanie údajov;

IV. skupina: realizácia monitoringu aktuálneho stavu a trendov biotopov a druhov (európskeho a národného významu), vrátane spracovania údajov a ich ďalšieho využitia;

V. skupina: vypracovanie metodických materiálov, napríklad štúdií uskutočniteľnosti (pre oblasť monitoringu, programov starostlivosti a programov záchrany a pre ďalšie oblasti), zásad starostlivosti, hospodárenia a využívania území zaradených do sústavy NATURA 2000 z hľadiska vybraných druhov a biotopov európskeho významu; dopracovania metodiky pre dokumenty starostlivosti, zonáciu chránených území.

5.1.5 Definovanie oprávneného územia na úrovni operačného cieľa 5.1

Prioritná os 5 (a všetky operačné ciele, ktoré sú jej súčasťou) je financovaná z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ERDF). Na podporu z ERDF sú v rámci cieľa Konvergencia oprávnené tie regióny NUTS II, ktorých hodnota hrubého domáceho produktu (HDP) na obyvateľa meraná paritou kúpnej sily a vypočítaná na základe údajov ES v priemere za roky 2000 – 2002 je menšia ako 75 % priemeru EÚ 25.

V prípade Slovenskej republiky je preto na podporu z ERDF oprávnené celé jej územie okrem regiónu NUTS II Bratislavský kraj.

Pre operačný cieľ 5.1 sú preto oprávneným územím nasledujúce regióny NUTS II:

Región NUTS II	Územie
Západné Slovensko	Trnavský samosprávny kraj, Nitriansky samosprávny kraj, Trenčiansky samosprávny kraj
Stredné Slovensko	Žilinský samosprávny kraj, Banskobystrický samosprávny kraj
Východné Slovensko	Košický samosprávny kraj, Prešovský samosprávny kraj

NUTS II Bratislavský kraj, t.j. územie Bratislavského samosprávneho kraja nie je na podporu z ERDF v rámci operačného cieľa 5.1 oprávnené.

Vo vzťahu k operačnému cieľu 5.1 sa neuplatňuje princíp územnej koncentrácie aktivít do inovačných a kohéznych pólov rastu.

V súlade s Národným strategickým referenčným rámcom SR na obdobie 2007 – 2013 (kap. 4.2.3.2) sa v prípade príspevkov do environmentálnej infraštruktúry uvedený princíp územnej koncentrácie neuplatňuje, nakoľko základom pre ich teritoriálne zameranie je stav životného prostredia v dotknutom území.

5.1.6 Oprávnené a neoprávnené výdavky na úrovni operačného cieľa 5.1

5.1.6.1. Všeobecné zásady oprávnenosti výdavkov

- Základným východiskom pre stanovenie oprávnenosti výdavkov je článok 56 nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006 z 11. júla 2006, ktorým sa ustanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde.
- Časový rámec oprávnenosti výdavkov sa stanovuje tak, že za oprávnené sa považujú výdavky, ktoré vznikli v období od 1.1.2007 do 31. 12. 2015.
- Minimálna a maximálna doba realizácie projektu sa nestanovuje.
- Minimálna výška nenávratného finančného príspevku na projekt sa nestanovuje. Maximálna výška nenávratného finančného príspevku na projekt je podmienená indikatívnou finančnou alokáciou na daný operačný cieľ a bude ďalej spresnená vo výzve na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok.
- Oprávnenosť nákladov všetkých aktivít, ktoré zasahujú svojím účinkom celé územie Slovenska sa znižuje o percento vychádzajúce z pomeru počtu obyvateľov Bratislavského kraja k počtu obyvateľov Slovenska. V prípade aktivít, ktoré zasahujú svojím účinkom územie viacerých regiónov (krajov) vrátane Bratislavského kraja sa oprávnenosť nákladov príslušných aktivít znižuje o percento vychádzajúce z pomeru počtu obyvateľov Bratislavského kraja k počtu obyvateľov všetkých dotknutých regiónov⁵⁰.
- Oprávnené výdavky vo vzťahu k aktivitám podporovaným v rámci Operačného programu Životné prostredie (OP ŽP) celkovo, ako aj vo v rámci jeho jednotlivých prioritných osí, prípadne operačných cieľov, sa ďalej presnejšie a podrobnejšie stanovujú v Metodickom usmernení riadiaceho orgánu k oprávnenosti výdavkov v rámci OP ŽP.

⁵⁰ Ako východisko sa pre uvedený výpočet použijú údaje o počte obyvateľov SR a jednotlivých krajov k 31.12.2008, zverejnené Štatistickým úradom SR a uvedené v prílohe č. 4 tohto manuálu.

V súlade s vyššie uvedeným oprávnenosť nákladov všetkých aktivít, ktoré zasahujú svojím účinkom celé územie Slovenska, sa znižuje o 11,39% (vychádzajúce z pomeru počtu obyvateľov Bratislavského kraja k počtu obyvateľov Slovenska).

5.1.7 Oprávnení prijímateľa na úrovni operačného cieľa 5.1

Presné vymedzenie oprávneného subjektu	Vymedzenie skupiny oprávnených aktivít (príp. aj typu projektov), pre ktoré je daný prijímateľ oprávnený	Maximálna výška príspevku zo zdrojov EÚ a ŠR (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF)	Minimálna výška spolufinancovania zo zdrojov prijímateľa (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF)
Štátna ochrana prírody SR, Slovenské múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva, Zoologická záhrada Bojnice, Slovenská agentúra životného prostredia	Skupina I. Skupina II. Skupina III. Skupina IV. Skupina V.	100 %	0 %

Financovanie uvedených oprávnených prijímateľov, vrátane stanovenia podielu jednotlivých zdrojov spolufinancovania, t.j. zdrojov EÚ a zdrojov štátneho rozpočtu (viď prílohu č. 3 tohto manuálu) v rámci nenávratného finančného príspevku poskytnutého prijímateľovi, sa bude uskutočňovať podľa pravidiel obsiahnutých v platnej Stratégii financovania štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013, ako aj v platnom Systéme finančného riadenia štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013.

5.1.8 Schémy štátnej pomoci na úrovni operačného cieľa 5.1

V rámci operačného cieľa 5.1 sa neplánuje využiť schéma štátnej pomoci.

5.2 Operačný cieľ č. 5. 2. Zlepšenie infraštruktúry ochrany prírody a krajiny prostredníctvom budovania a rozvoja zariadení ochrany prírody a krajiny vrátane zavedenia monitorovacích systémov za účelom plnenia národných a medzinárodných záväzkov

5.2.1 Orgán zodpovedný za implementáciu operačného cieľa č. 5.2

Riadiaci orgán pre OP ŽP - Ministerstvo životného prostredia SR

5.2.2 Zameranie operačného cieľa 5.2

Cieľom je materiálne a personálne dobudovanie oprávnených organizácií (podľa kapitoly 5.2.4) a monitoring stavu zmien krajiny.

5.2.3 Ukazovatele na úrovni operačného cieľa 5.2

	Názov ukazovateľa	Definícia	Informačný zdroj	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
					r. 2006	r. 2015
Ukazovatele výsledku	percento z celkového počtu chránených území, pre ktoré boli vybudované alebo zrekonštruované zariadenia	percento z celkového počtu chránených území, pre ktoré boli vybudované alebo zrekonštruované zariadenia	MŽP SR	%	20	80
	rozsah zmapovaného územia	rozsah zmapovaného územia	MŽP SR	%	5	40
Ukazovatele výstupu	počet realizovaných opatrení	počet realizovaných opatrení	MŽP SR	počet	0	10
	počet vybudovaných alebo zrekonštruovaných zariadení pre účely ochrany prírody a krajiny	počet vybudovaných alebo zrekonštruovaných zariadení pre účely ochrany prírody a krajiny	MŽP SR	počet	23	62
	počet spracovaných dokumentácií	počet spracovaných dokumentácií	MŽP SR	počet	10	70

5.2.4 Skupiny oprávnených aktivít na úrovni operačného cieľa 5.2

Pre dosiahnutie operačného cieľa 5.2 (v súlade s jeho zameraním) budú oprávnené tieto skupiny aktivít:

I. skupina: výstavba a rekonštrukcia budov alebo inej infraštruktúry oprávnených organizácií (podľa kapitoly 5.2.7), vrátane výkupu pozemkov a ďalších aktivít;

II. skupina: výstavba a rekonštrukcia náučných chodníkov a náučných lokalít, objektov a zariadení na povrchu i v podzemí na ochranu jaskýň a na sprístupňovanie jaskýň ako náučných lokalít;

III. skupina: vybavenie budov alebo inej infraštruktúry oprávnených organizácií (podľa kapitoly 5.2.7), vrátane zariadení na informačné a propagačné činnosti, a ďalších aktivít.

IV. skupina: monitoring významných charakteristických črt krajiny

V. skupina: vypracovanie dokumentácií ochrany, obnovy a tvorby krajiny a realizácia opatrení pre udržanie typického rázu

5.2.5 Definovanie oprávneného územia na úrovni operačného cieľa 5.2

Prioritná os 5 (a všetky operačné ciele, ktoré sú jej súčasťou) je financovaná z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ERDF). Na podporu z ERDF sú v rámci cieľa Konvergencia oprávnené tie regióny NUTS II, ktorých hodnota hrubého domáceho produktu (HDP) na obyvateľa meraná paritou kúpnej sily a vypočítaná na základe údajov ES v priemere za roky 2000 – 2002 je menšia ako 75 % priemeru EÚ 25.

V prípade Slovenskej republiky je preto na podporu z ERDF oprávnené celé jej územie okrem regiónu NUTS II Bratislavský kraj.

Pre operačný cieľ 5.2 sú preto oprávneným územím nasledujúce regióny NUTS II:

Región NUTS II	Územie
Západné Slovensko	Trnavský samosprávny kraj, Nitriansky samosprávny kraj, Trenčiansky samosprávny kraj
Stredné Slovensko	Žilinský samosprávny kraj, Banskobystrický samosprávny kraj
Východné Slovensko	Košický samosprávny kraj, Prešovský samosprávny kraj

NUTS II Bratislavský kraj, t.j. územie Bratislavského samosprávneho kraja nie je na podporu z ERDF v rámci operačného cieľa 5.2 oprávnené.

Vo vzťahu k operačnému cieľu 5.2 sa neuplatňuje princíp územnej koncentrácie aktivít do inovačných a kohéznych pólov rastu.

V súlade s Národným strategickým referenčným rámcom SR na obdobie 2007 – 2013 (kap. 4.2.3.2) sa v prípade príspevkov do environmentálnej infraštruktúry uvedený princíp územnej koncentrácie neuplatňuje, nakoľko základom pre ich teritoriálne zameranie je stav životného prostredia v dotknutom území.

5.2.6 Oprávnené a neoprávnené výdavky na úrovni operačného cieľa 5.2

5.2.6.1. Všeobecné zásady oprávnenosti výdavkov

- Základným východiskom pre stanovenie oprávnenosti výdavkov je článok 56 nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006 z 11. júla 2006, ktorým sa ustanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde.
- Časový rámec oprávnenosti výdavkov sa stanovuje tak, že za oprávnené sa považujú výdavky, ktoré vznikli v období od 1.1.2007 do 31. 12. 2015.
- Minimálna a maximálna doba realizácie projektu sa nestanovuje.
- Minimálna výška nenávratného finančného príspevku na projekt sa nestanovuje. Maximálna výška nenávratného finančného príspevku na projekt je podmienená indikatívnou finančnou alokáciou na daný operačný cieľ a bude ďalej spresnená vo výzve na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok.

- Oprávnenosť nákladov všetkých aktivít, ktoré zasahujú svojim účinkom celé územie Slovenska sa znižuje o percento vychádzajúce z pomeru počtu obyvateľov Bratislavského kraja k počtu obyvateľov Slovenska. V prípade aktivít, ktoré zasahujú svojim účinkom územie viacerých regiónov (krajov) vrátane Bratislavského kraja sa oprávnenosť nákladov príslušných aktivít znižuje o percento vychádzajúce z pomeru počtu obyvateľov Bratislavského kraja k počtu obyvateľov všetkých dotknutých regiónov⁵¹.
- Oprávnené výdavky vo vzťahu k aktivitám podporovaným v rámci Operačného programu Životné prostredie (OP ŽP) celkovo, ako aj vo v rámci jeho jednotlivých prioritných osí, prípadne operačných cieľov, sa ďalej presnejšie a podrobnejšie stanovujú v Metodickom usmernení riadiaceho orgánu k oprávnenosti výdavkov v rámci OP ŽP.

5.2.7 Oprávnení prijímateľa na úrovni operačného cieľa 5.2

Presné vymedzenie oprávneného subjektu	Vymedzenie skupiny oprávnených aktivít (príp. aj typu projektov), pre ktoré je daný prijímateľ oprávnený	Maximálna výška príspevku zo zdrojov EÚ a ŠR (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF)	Minimálna výška spolufinancovania zo zdrojov prijímateľa (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF)
Štátna ochrana prírody SR, Slovenské múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva, Zoologická záhrada Bojnice, Slovenská agentúra životného prostredia	Skupina I. Skupina II. Skupina III. Skupina IV. Skupina V.	100 %	0 %

Financovanie uvedených oprávnených prijímateľov, vrátane stanovenia podielu jednotlivých zdrojov spolufinancovania, t.j. zdrojov EÚ a zdrojov štátneho rozpočtu (viď prílohu č. 3 tohto manuálu) v rámci nenávratného finančného príspevku poskytnutého prijímateľovi, sa bude uskutočňovať podľa pravidiel obsiahnutých v platnej Stratégií financovania štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013, ako aj v platnom Systéme finančného riadenia štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013.

5.2.8 Schémy štátnej pomoci na úrovni operačného cieľa 5.2

V rámci operačného cieľa 5.2 sa neplánuje využiť schéma štátnej pomoci.

⁵¹ Ako východisko sa pre uvedený výpočet použijú údaje o počte obyvateľov SR a jednotlivých krajov k 31.12.2008, zverejnené Štatistickým úradom SR a uvedené v prílohe č. 4 tohto manuálu.

V súlade s vyššie uvedeným oprávnenosť nákladov všetkých aktivít, ktoré zasahujú svojim účinkom celé územie Slovenska, sa znižuje o 11,39% (vychádzajúce z pomeru počtu obyvateľov Bratislavského kraja k počtu obyvateľov Slovenska).

5.3 Operačný cieľ č. 5.3 Zlepšenie informovanosti a environmentálneho povedomia verejnosti, vrátane posilnenia spolupráce a komunikácie so zainteresovanými skupinami

5.3.1 Orgán zodpovedný za implementáciu operačného cieľa č. 5.3

Riadiaci orgán pre OP ŽP - Ministerstvo životného prostredia SR.

5.3.2 Zameranie operačného cieľa 5.3

Zlepšovanie environmentálneho povedomia verejnosti a podpory zo strany vlastníkov a užívateľov dotknutých pozemkov ako základnej podmienky realizácie opatrení ochrany prírody a krajiny. Zvyšovanie povedomia verejnosti a správcov územia o hodnotách krajiny a starostlivosti o ňu.

5.3.3 Ukazovatele na úrovni operačného cieľa 5.3

	Názov ukazovateľa	Definícia	Informačný zdroj	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
					r. 2006	r. 2015
Ukazovatele výsledku	počet informovaných subjektov	počet informovaných subjektov	MŽP SR	počet	3 000	16 000
Ukazovatele výstupu	počet zrealizovaných aktivít (podujatí) zameraných na zvýšenie informovanosti, propagáciu, výchovu k ochrane prírody a vzdelávanie	počet zrealizovaných aktivít (podujatí) zameraných na zvýšenie informovanosti, propagáciu, výchovu k ochrane prírody a vzdelávanie	MŽP SR	počet	130	2 000

5.3.4 Skupiny oprávnených aktivít na úrovni operačného cieľa 5.3

Pre dosiahnutie operačného cieľa 5.3 (v súlade s jeho zameraním) sú oprávnené tieto skupiny aktivít:

I. skupina: vytvorenie kontinuálneho systému vzdelávania v oblasti ochrany prírody a krajiny, príprava a realizácia tematických vzdelávacích programov pre jednotlivé cieľové skupiny

II. skupina: vytvorenie systému pre zosúladenie záujmov ochrany prírody so záujmami vlastníkov, správcov a užívateľov územia, vrátane prípravy dokumentov (napr. regionálne a lokálne štúdie trvalodržateľného rozvoja), zakladanie regionálnych rád pre trvalodržateľný rozvoj, informačné a vzdelávacie podujatia pre vlastníkov pozemkov v chránených územiach;

III. skupina: príprava a realizácia informačných podujatí pre odbornú a laickú verejnosť;

IV. skupina: príprava a vydanie materiálov na informovanie, propagáciu, riešenie aktuálnych problémov;

V. skupina: sústred'ovanie informácií a ich sprístupňovanie verejnosti, Európskej komisii a iným medzinárodným a národným inštitúciám.

VI. skupina: zavedenie programov smerujúcich k praktickej starostlivosti o krajinu do života vidieckeho obyvateľ'stva

5.3.5 Definovanie oprávneného územia na úrovni operačného cieľa 5.3

Prioritná os 5 (a všetky operačné ciele, ktoré sú jej súčasťou) je financovaná z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ERDF). Na podporu z ERDF sú v rámci cieľa Konvergencia oprávnené tie regióny NUTS II, ktorých hodnota hrubého domáceho produktu (HDP) na obyvateľa meraná paritou kúpnej sily a vypočítaná na základe údajov ES v priemere za roky 2000 – 2002 je menšia ako 75 % priemeru EÚ 25.

V prípade Slovenskej republiky je preto na podporu z ERDF oprávnené celé jej územie okrem regiónu NUTS II Bratislavský kraj.

Pre operačný cieľ 5.3 sú preto oprávneným územím nasledujúce regióny NUTS II:

Región NUTS II	Územie
Západné Slovensko	Trnavský samosprávny kraj, Nitriansky samosprávny kraj, Trenčiansky samosprávny kraj
Stredné Slovensko	Žilinský samosprávny kraj, Banskobystrický samosprávny kraj
Východné Slovensko	Košický samosprávny kraj, Prešovský samosprávny kraj

NUTS II Bratislavský kraj, t.j. územie Bratislavského samosprávneho kraja nie je na podporu z ERDF v rámci operačného cieľa 5.3 oprávnené.

Vo vzťahu k operačnému cieľu 5.3 sa neuplatňuje princíp územnej koncentrácie aktivít do inovačných a kohéznych pólov rastu.

V súlade s Národným strategickým referenčným rámcom SR na obdobie 2007 – 2013 (kap. 4.2.3.2) sa v prípade príspevkov do environmentálnej infraštruktúry uvedený princíp územnej koncentrácie neuplatňuje, nakoľko základom pre ich teritoriálne zameranie je stav životného prostredia v dotknutom území.

5.3.6 Oprávnené a neoprávnené výdavky na úrovni operačného cieľa 5.3

5.3.6.1. Všeobecné zásady oprávnenosti výdavkov

- Základným východiskom pre stanovenie oprávnenosti výdavkov je článok 56 nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006 z 11. júla 2006, ktorým sa ustanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde.
- Časový rámec oprávnenosti výdavkov sa stanovuje tak, že za oprávnené sa považujú výdavky, ktoré vznikli v období od 1.1.2007 do 31. 12. 2015.
- Minimálna a maximálna doba realizácie projektu sa nestanovuje.
- Minimálna výška nenávratného finančného príspevku na projekt sa nestanovuje. Maximálna výška nenávratného finančného príspevku na projekt je podmienená indikatívnou finančnou alokáciou na daný operačný cieľ a bude ďalej spresnená vo výzve na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok.
- Oprávnenosť nákladov všetkých aktivít, ktoré zasahujú svojím účinkom celé územie Slovenska sa znižuje o percento vychádzajúce z pomeru počtu obyvateľov Bratislavského kraja k počtu obyvateľov Slovenska. V prípade aktivít, ktoré zasahujú svojím účinkom územie viacerých regiónov (krajov) vrátane Bratislavského kraja sa oprávnenosť nákladov

príslušných aktivít znižuje o percento vychádzajúce z pomeru počtu obyvateľov Bratislavského kraja k počtu obyvateľov všetkých dotknutých regiónov⁵².

- Oprávnené výdavky vo vzťahu k aktivitám podporovaným v rámci Operačného programu Životné prostredie (OP ŽP) celkovo, ako aj vo v rámci jeho jednotlivých prioritných osí, prípadne operačných cieľov, sa ďalej presnejšie a podrobnejšie stanovujú v Metodickom usmernení riadiaceho orgánu k oprávnenosti výdavkov v rámci OP ŽP.

5.3.7 Oprávnení prijímateľa na úrovni operačného cieľa 5.3

Presné vymedzenie oprávneného subjektu	Vymedzenie skupiny oprávnených aktivít (príp. aj typu projektov), pre ktoré je daný prijímateľ oprávnený	Maximálna výška príspevku zo zdrojov EÚ a ŠR (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF)	Minimálna výška spolufinancovania zo zdrojov prijímateľa (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF)
Štátna ochrana prírody SR, Slovenské múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva, Zoologická záhrada Bojnice, Slovenská agentúra životného prostredia	Skupina I. Skupina II. Skupina III. Skupina IV. Skupina V. Skupina VI.	100 %	0 %

Financovanie uvedených oprávnených prijímateľov, vrátane stanovenia podielu jednotlivých zdrojov spolufinancovania, t.j. zdrojov EÚ a zdrojov štátneho rozpočtu (viď prílohu č. 3 tohto manuálu) v rámci nenávratného finančného príspevku poskytnutého prijímateľovi, sa bude uskutočňovať podľa pravidiel obsiahnutých v platnej Stratégií financovania štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013, ako aj v platnom Systéme finančného riadenia štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013.

5.3.8 Schémy štátnej pomoci na úrovni operačného cieľa 5.3

V rámci operačného cieľa 5.3 sa neplánuje využiť schéma štátnej pomoci.

⁵² Ako východisko sa pre uvedený výpočet použijú údaje o počte obyvateľov SR a jednotlivých krajov k 31.12.2008, zverejnené Štatistickým úradom SR a uvedené v prílohe č. 4 tohto manuálu.

V súlade s vyššie uvedeným oprávnenosť nákladov všetkých aktivít, ktoré zasahujú svojim účinkom celé územie Slovenska, sa znižuje o 11,39% (vychádzajúc z pomeru počtu obyvateľov Bratislavského kraja k počtu obyvateľov Slovenska).

6 Prioritná os č. 6 Technická pomoc

6.1 Technická pomoc⁵³

6.1.1 Orgán zodpovedný za implementáciu

Riadiaci orgán pre OP ŽP - Ministerstvo životného prostredia SR.

6.1.2 Zameranie

Technická pomoc je zameraná na zabezpečenie podpory činností a funkcií orgánov podieľajúcich sa na riadení a implementácii OP ŽP (riadiaceho orgánu, platobnej jednotky, orgánov kontroly a auditu) a ich administratívnych kapacít, poskytovanie podpory na prípravu projektov, ako aj na informovanie verejnosti, propagáciu a výmenu skúseností. Významnú úlohu pri zabezpečení a vykonávaní činností v rámci Technickej pomoci budú zohrávať Regionálne environmentálne poradenské a informačné strediská (ďalej len „REPIS“), ktoré slúžia ako centrá prvého kontaktu pre žiadateľov a sú zamerané najmä na poradenstvo, podporu projektového manažmentu, informovanosti a publicity v rámci OP ŽP.

6.1.3 Ukazovatele

	Názov ukazovateľa	Definícia	Informačný zdroj	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
					r. 2006	r. 2015
Ukazovatele výsledku	počet zrealizovaných akcií na informovanie verejnosti o OP ŽP	počet zrealizovaných akcií na informovanie verejnosti o OP ŽP	MŽP SR	počet	0	40
	počet zamestnancov, ktorých platy sú hradené z technickej pomoci	počet zamestnancov, ktorých platy sú hradené z technickej pomoci	MŽP SR	počet	109	150

6.1.4 Skupiny oprávnených aktivít

Pre oblasť technickej pomoci sa uplatňujú tieto skupiny aktivít (zodpovedajúce prioritným témam⁵⁴ pre danú oblasť):

Skupina I: (prioritná téma 85): Príprava a vykonávanie, monitorovanie a kontrola a audit

- Personálne výdavky
- Výdavky na technické vybavenie
- Nepriame (režijné) výdavky

⁵³ Prioritná os Technická pomoc sa nečlení na operačné ciele.

⁵⁴ v zmysle prílohy č. 2 Nariadenia komisie (ES) č. 1828/2006

Skupina II: (prioritná téma 86) Hodnotenie a štúdie; informovanie a publicita

- Externé služby (výdavky na prípravu a implementáciu, kontrolu a audit, monitorovanie, hodnotenie a štúdie, informovanie a publicitu)

Skupina I: Príprava a vykonávanie, monitorovanie a kontrola a audit

v personálnej oblasti:

- aktivity súvisiace s procesom vzdelávania zamestnancov zapojených do implementácie pomoci zo ŠF a KF v rámci OP ŽP (semináre, školenia, kurzy, odborné stáže, pracovné cesty, a pod.)
- mzdové zabezpečenie (vrátane odmien) všetkých oprávnených zamestnancov zapojených do implementácie pomoci zo ŠF a KF v rámci OP ŽP, vrátane odvodov zamestnávateľa za zamestnancov

v oblasti technického vybavenia:

- aktivity zamerané na adekvátne materiálno-technické zabezpečenie oprávnených subjektov v súvislosti s podporou implementácie pomoci zo ŠF a KF v rámci OP ŽP

v oblasti režijných výdavkov:

- aktivity priamo súvisiace s prevádzkovým zabezpečením implementácie pomoci zo ŠF a KF v rámci OP ŽP (prevádzkové výdavky, výdavky na údržbu a pod.)

v oblasti prípravy a implementácie:

- aktivity zamerané na oblasť tvorby a aktualizácie strategických a metodických dokumentov oprávnených subjektov
- aktivity súvisiace s procesom implementácie OP ŽP vrátane oblasti finančného riadenia

v oblasti kontroly a auditu:

- aktivity súvisiace so zavedením a koordináciou účinných systémov kontroly a auditu OP ŽP
- aktivity súvisiace s výkonom kontroly a auditu realizácie projektov a OP ŽP

v oblasti monitorovania:

- aktivity súvisiace s monitorovaním realizácie projektov a OP ŽP
- aktivity súvisiace s monitorovaním realizácie horizontálnych priorít
- aktivity súvisiace s prípravou a zabezpečením výkonu kompetencií monitorovacieho výboru, pracovných, koordinačných skupín a výborov v pôsobnosti RO (tieto výdavky tiež môžu zahŕňať náklady na expertov a iných účastníkov v týchto výboroch vrátane účastníkov z tretích krajín, ak predseda takéhoto výboru považuje ich prítomnosť za nevyhnutnú pre efektívnu implementáciu pomoci)

Skupina II: Hodnotenie a štúdie; informovanie a publicita

v oblasti informovania a publicity:

- aktivity súvisiace s poskytovaním informácií, šírením povedomia o OP ŽP a zabezpečením publicity OP ŽP na primeranej úrovni⁵⁵ pre prijímateľov, potenciálnych prijímateľov a verejnosť

⁵⁵ v zmysle článku 69 nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006 a Oddielu 1 nariadenia Komisie č. 1828/2006

- aktivity súvisiace s vytváraním sietí kontaktných miest a informačných kanálov
- aktivity súvisiace s prípravou a implementáciou komunikačného akčného plánu
- aktivity spojené s posilňovaním absorpčnej schopnosti, t.j. zabezpečovanie metodického a odborného poradenstva, podpora činností na pomoc žiadateľom, zabezpečovanie školení a seminárov pre výmenu skúseností a šírenie príkladov osvedčenej praxe, podpora partnerstva a vzájomnej spolupráce pri príprave a realizácii projektov, realizovanie aktivít pre monitorovanie absorpčnej kapacity a pod.

v oblasti hodnotenia a štúdií:

- aktivity súvisiace so zabezpečením jednotlivých hodnotení realizácie OP ŽP, ktoré vykonávajú externí experti alebo vnútorné alebo vonkajšie útvary, ktoré sú funkčne nezávislé od certifikačného orgánu a orgánu auditu⁵⁶
- aktivity súvisiace s predbežným hodnotením, ktorým sa určia a posúdia rozdiely, medzery a potenciál rozvoja, ciele, ktoré sa majú dosiahnuť, očakávané výsledky, rozsah, v akom sa zohľadnili priority Spoločenstva, súlad stratégie navrhovanej pre regióny, skúseností z predchádzajúceho programového obdobia, kvality postupov programovania, vykonávania, finančného riadenia, monitorovania a hodnotenia, prípadne pridanú hodnotu Spoločenstva
- hodnotiace aktivity spojené s monitorovaním OP ŽP počas programového obdobia a s prípravou podkladov pre Európsku komisiu, ktorá vykonáva následné hodnotenie
- aktivity zamerané na spracovanie odborných posudkov, metodík, štúdií, hodnotení vplyvu na životné prostredie, regionálnych analýz a iných analýz súvisiacich s prípravou a vykonávaním OP ŽP

6.1.5 Definovanie oprávneného územia

Prioritná os 6 je financovaná z Kohézneho fondu. Na podporu z neho je oprávnené územie tých členských štátov EÚ, ktorých hodnota hrubého národného dôchodku (HND) na obyvateľa meraná paritou kúpnej sily a vypočítaná na základe údajov ES v priemere za roky 2001 – 2003 je menšia ako 90 % priemeru EÚ 25.

Pre Prioritnú os 6 je preto oprávneným územím celý región NUTS I, t. j. celé územie Slovenskej republiky.

6.1.6 Oprávnené a neoprávnené výdavky

6.1.6.1. Všeobecné zásady oprávnenosti výdavkov

- Základným východiskom pre stanovenie oprávnenosti výdavkov je článok 56 nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006 z 11. júla 2006, ktorým sa ustanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde.
- Časový rámec oprávnenosti výdavkov sa stanovuje tak, že za oprávnené sa považujú výdavky, ktoré vznikli v období od 1.1.2007 do 31. 12. 2015.
- Minimálna a maximálna doba realizácie projektu sa nestanovuje.
- Minimálna výška nenávratného finančného príspevku na projekt sa nestanovuje. Maximálna výška nenávratného finančného príspevku na projekt je podmienená indikatívnou finančnou alokáciou na prioritnú os.

⁵⁶ v súlade s požiadavkami na hodnotenie podľa hlavy IV nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006

6.1.7 Oprávnení prijímateľa

Presné vymedzenie oprávneného subjektu	Vymedzenie skupiny oprávnených aktivít (príp. aj typu projektov), pre ktoré je daný prijímateľ oprávnený	Maximálna výška príspevku zo zdrojov EÚ a ŠR (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF)	Minimálna výška spolufinancovania zo zdrojov prijímateľa (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF)
Ministerstvo životného prostredia SR alebo ním zriadené rozpočtové alebo príspevkové organizácie	skupina I., skupina II	100 %	0 %

Financovanie uvedených oprávnených prijímateľov, vrátane stanovenia podielu jednotlivých zdrojov spolufinancovania, t.j. zdrojov EÚ a zdrojov štátneho rozpočtu (viď prílohu č. 3 tohto manuálu) v rámci nenávratného finančného príspevku poskytnutého prijímateľovi, sa bude uskutočňovať podľa pravidiel obsiahnutých v platnej Stratégii financovania štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013, ako aj v platnom Systéme finančného riadenia štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013.

6.1.8 Schémy štátnej pomoci

V rámci prioritnej osi 6 sa neplánuje využiť schéma štátnej pomoci.

II. HORIZONTÁLNE PRIORITY

1. Marginalizované rómske komunity

1. Koordinácia horizontálnej priority Marginalizované rómske komunity (ďalej len „HP MRK“)

V zmysle NSRR za horizontálnu prioritu Marginalizované rómske komunity (ďalej len HP MRK) zodpovedá podpredseda vlády Slovenskej republiky pre vedomostnú spoločnosť, európske záležitosti, ľudské práva a menšiny. Koordinátorom HP MRK je Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity pri Úrade vlády SR, ktorý pre výkon činností spojených s administratívnym a metodickým zabezpečením HP MRK zriadil, na základe uznesenia vlády Slovenskej republiky č.1005/2006 zo 6. decembra 2006, odbor koordinácie HP MRK.

2. Charakteristika HP MRK

HP MRK rieši špecifickú problematiku marginalizovaných rómskych komunít (ďalej len MRK) prostredníctvom posilnenia spolupráce, efektívnejšej koordinácie činností a finančných zdrojov smerujúcich k zlepšeniu životných podmienok príslušníkov MRK. Jej implementáciou sa majú skvalitniť životné podmienky príslušníkov MRK v oblasti vzdelávania, zamestnanosti, zdravia, bývania a zároveň eliminovať chudobu, diskrimináciu a podporovať rodovú rovnosť. Cieľom HP MRK je zvýšenie zamestnanosti a vzdelanostnej úrovne príslušníkov MRK a zlepšenie ich životných podmienok.

Realizácia cieľa HP MRK sa uplatňuje prostredníctvom dopytovo- orientovaných projektov a komplexného prístupu.

Pri dopytovo orientovaných projektoch majú žiadatelia možnosť v rámci výzvy na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok vyhlásenej riadiacim orgánom OP ŽP predložiť individuálny projekt majúci dopad na MRK, pričom v príslušnej časti žiadosti o nenávratný finančný príspevok žiadateľ jasne identifikuje, že projekt je zameraný na MRK. Dopad na MRK môže žiadateľ identifikovať v ktorejkoľvek prioritnej osi, v rámci akéhokoľvek operačného cieľa.

Komplexný prístup je nástrojom HP MRK primárne ustanoveným v NSRR, priamo napojeným na šesť operačných programov (Regionálny operačný program, Operačný program Zamestnanosť a sociálna inklúzia, Operačný program Vzdelávanie, Operačný program Konkurencieschopnosť a hospodársky rast, Operačný program Životné prostredie, Operačný program Zdravotníctvo), ktorý za pomoci realizácie viacerých na seba nadväzujúcich oblastí činností (minimálne 3 a maximálne 6) môže odstrániť, resp. zmierniť problémy príslušníkov MRK komplexne a ucelene. Je aplikovaný predovšetkým v oblastiach s výraznou koncentráciou príslušníkov MRK za aktívnej participácie miestnej komunity prostredníctvom lokálnych stratégií komplexného prístupu (ďalej len LSKxP). LSKxP je definovaná ako komplexný projekt, ktorý pozostáva zo samotnej rozvojovej strednodobej stratégie a súboru samostatných projektov v počte minimálne 3 a maximálne 6, ktoré v stanovenej postupnosti a časovej následnosti budú predkladané v rámci samostatných výziev na predkladanie žiadosti o NFP vyhlásených jednotlivými operačnými programami relevantnými ku komplexnému prístupu.

Vzhľadom na rozsah a náročnosť uplatňovania komplexného prístupu bude žiadateľom o komplexný prístup k dispozícii pomoc pri vypracúvaní LSKxP, ako aj pri príprave projektových aktivít v rámci stratégie tak, aby bola zabezpečená obsahová aj časová komplementárnosť a celkový synergický efekt.

Realizácia projektov v rámci komplexného prístupu nevyklučuje realizáciu individuálnych dopytovo- orientovaných projektov, ktoré budú komplexný prístup dopĺňať.

3. Implementácia HP MRK

3.1 Spolupráca a konzultácie s partnermi

Úlohy ÚSVRK a spolupráca s riadiacimi orgánmi operačných programov relevantných ku komplexnému prístupu, rozsah a podmienky implementácie HP MRK v rámci konkrétnych operačných programov, sú predmetom záväznej zmluvy o spolupráci medzi ÚSVRK a každým riadiacim orgánom príslušným ku komplexnému prístupu.

ÚSVRK zverejňuje výzvy na predkladanie žiadostí o poskytnutie podpory LSKxP, zriaďuje Medzirezortnú hodnotiacu a výberovú komisiu LSKxP a koordinuje jej činnosť, s cieľom hodnotiť a vyberať LSKxP, poskytuje poradensko- konzultačné služby pri realizácii LSKxP a v projektovom cykle projektov, ktoré vzídu zo schválených LSKxP (vo väzbe na výzvy zverejnené príslušnými riadiacimi orgánmi, ktoré sú príslušné ku komplexnému prístupu), spolupracuje s riadiacimi orgánmi pri výbere, hodnotení a monitorovaní projektov predkladaných v rámci komplexného prístupu, koordinuje činnosť Monitorovacej skupiny komplexného prístupu, ktorej úlohou bude monitorovať realizáciu schválených LSKxP (i priamo na mieste) a riešiť prípadné identifikované problémy v implementácii, a to v priamej komunikácii a spolupráci s RO/SORO príslušných operačných programov, spolupracuje pri monitorovaní a hodnotení dopadu štrukturálnych fondov na MRK v období 2007-2013 spolu s Pracovnou skupinou pre horizontálnu prioritu Marginalizované rómske komunity, zabezpečuje špeciálne monitorovanie schválených LSKxP (vrátane overovania na mieste) a hodnotenie zamerané na celkové plnenie schválených LSKxP.

ÚSVRK spolupracuje s riadiacimi orgánmi pri obsahovom a technickom zabezpečovaní výziev na predkladanie žiadostí o NFP v rámci komplexného prístupu. Riadiace orgány poskytujú ÚSVRK informácie a údaje potrebné pre realizáciu monitorovania a prípravu hodnotenia dopadu štrukturálnych fondov na MRK.

V rámci pracovnej skupiny pre HP MRK MŽP SR navrhuje indikátory, ktoré sa sledujú v rámci HP MRK na úrovni schválených projektov podporovaných z fondov EÚ v rámci NSRR SR na roky 2007-2013. Tieto indikátory sú súčasťou Žiadosti o poskytnutie NFP.

Pri dodržaní existujúceho legislatívneho rámca a zásad udržateľnosti projektov majú jednotlivé prioritné osi OP ŽP potenciál podieľať sa na implementácii HP MRK. Prioritné osi OP ŽP sú zamerané na zlepšenie životného prostredia a životných podmienok obyvateľstva prostredníctvom zabezpečenia jeho prístupu k environmentálnej infraštruktúre, čo sa vzťahuje aj na MRK. OP ŽP tak v synergii s operačnými programami pre ďalšie prioritné oblasti (vzdelávanie, zamestnanosť, zdravotníctvo) prispeje k zlepšeniu životných podmienok MRK.

V rámci OP ŽP sú ku komplexnému prístupu relevantné operačné ciele č. 4. 1. Podpora aktivít v oblasti separovaného zberu a č. 4. 2. Podpora aktivít na zhodnocovanie odpadov, na implementáciu ktorých bola zabezpečená indikatívna alokácia vo výške 22 937 163 EUR.

3.2 Informovanie verejnosti

ÚSVRK ako koordinátor HP MRK sa bude podieľať na zabezpečení oblasti informovania a publicity nasledovne:

- a) informovaním o úlohách odboru koordinácie HP MRK a jeho relevantných partnerov,
- b) vypracovaním a realizáciou Komunikačného plánu pre HP MRK v súlade s metodikou CKO,
- c) zabezpečením všeobecnej informovanosti o cieľoch, obsahu, monitorovaní a hodnotení HP MRK a o pokroku dosiahnutom pri napĺňaní cieľov HP MRK, aj so zreteľom na regionálny aspekt v spolupráci s VÚC,
- d) zabezpečením odborných seminárov a workshopov o HP MRK pre širšiu odbornú verejnosť,
- e) prípravou podkladov do monitorovacích správ o aktivitách v oblasti informovania a publicity pre výročné správy jednotlivých OP a NSRR,
- f) priebežným hodnotením efektívnosti uskutočňovaných komunikačných opatrení,
- g) menovaním kontaktnej osoby pre HP MRK, ktorá bude členom Pracovnej skupiny pre publicitu a spoluprácou s kontaktnými osobami regionálnych informačných centier,
- h) prípravou a aktualizáciou informácií zverejnených na internetovej stránke,
- i) vypracovaním podkladov do príručky pre predkladateľov projektov.

3.3 Monitorovanie

Implementácia HP MRK je odlišná od implementácie ostatných horizontálnych priorít v zmysle NSRR na programové obdobie 2007-2013 a táto skutočnosť je premietnutá aj do procesu monitorovania. S cieľom získať relevantný obraz o realizácii nástrojov, ktorými sa HP MRK implementuje, je aj proces monitorovania prispôbený tomuto osobitnému charakteru.

Monitorovanie HP MRK prebieha v troch rovinách:

1. monitorovanie dopytovo- orientovaných projektov,
2. monitorovanie schválených LSKxP – špeciálne monitorovanie,
3. monitorovanie HP MRK.

Monitorovanie zabezpečovania a implementácie HP MRK, rovnako ako monitorovanie realizácie LSKxP, bude zabezpečované Monitorovacou skupinou komplexného prístupu, ktorá je nezávislou platformou existujúcou pri ÚSVRK, vykonávajúcou špeciálne monitorovanie. Členmi Monitorovacej skupiny komplexného prístupu sú zástupcovia riadiacich orgánov šiestich OP (ROP, OP ZaSI, OP V, O ŽP, OP KaHR, O PZ), akademických inštitúcií, samospráv, relevantných riadiacich a sprostredkovateľských orgánov a mimovládnych organizácií.

ÚSVRK ako koordinátor HP MRK sa bude podieľať na zabezpečení monitorovania HP MRK vo vzťahu k jednotlivým operačným programom (a teda aj OP ŽP) prostredníctvom svojho zástupcu v monitorovacom výbore.

3.4 Hodnotenie

Vzhľadom na špecifické postavenie Odboru koordinácie HP MRK, každý manažér koordinácie komplexného prístupu pre príslušný operačný program zodpovedá za monitorovanie a hodnotenie horizontálnej priority v rámci daného operačného programu. Pri hodnotení HP MRK bude zabezpečená spolupráca s externými hodnotiteľmi, nezávislými

odborníkmi, prípadne zástupcami ďalších orgánov, s ktorými bude mať oblasť hodnotenia súvislosť.

Úlohy koordinátora HP MRK v rámci hodnotenia:

- a) vypracúva evaluačný plán HP MRK na r. 2007-2013, zabezpečuje jeho aktualizáciu, realizáciu a vyhodnocovanie,
- b) zabezpečuje priebežné hodnotenie HP MRK a predloženie výsledkov hodnotení na jednotlivé monitorovacie výbory a Národný monitorovací výbor,
- c) postupuje v súlade s metodikou CKO v oblasti hodnotenia.

Výsledky hodnotenia sú podkladom pre rozhodnutia riadiacich orgánov a ich monitorovacích výborov pri riadení realizácie programov za účelom dosiahnuť žiaduci pokrok smerom k dosiahnutiu hlavných ekonomických, sociálnych a environmentálnych cieľov.

Hodnotenie na národnej úrovni (NSRR) bude zabezpečovať evaluačná jednotka CKO.

2. Rovnosť príležitostí

Podpora základných práv, nediskriminácie a rovnosti príležitostí je jedným zo základných princípov uplatňovaných v EÚ. Rovnosť príležitostí je súčasťou pilierov Európskej stratégie zamestnanosti a Európskej rámcovej stratégie nediskriminácie a rovnakých príležitostí pre všetkých, v zmysle ktorých bude horizontálna priorita. Rovnosť príležitostí súčasne znamená zamedzenie diskriminácie na základe pohlavia, rasy, etnického pôvodu, náboženského vyznania, viery, zdravotného postihnutia, veku, či sexuálnej orientácie.

Zvláštny dôraz sa kladie na princíp rodovej rovnosti (rovnosť príležitostí žien a mužov), ktorého naplnenie patrí k základnému cieľu Európskeho spoločenstva a ako taký patrí medzi hlavné ciele štrukturálnych fondov. Podľa čl. 2 Amsterdamskej zmluvy je úlohou Spoločenstva dosiahnuť rovnaké postavenie žien a mužov v spoločnosti a podľa čl. 3 je stanovená povinnosť odstraňovať nerovnosti a presadzovať rodovú rovnosť vo všetkých aktivitách metódou gender mainstreamingu. V kontexte fondov EÚ to znamená, že pri ich programovaní, monitorovaní a hodnotení sa bude prihliadať na ich prínos k presadzovaniu rovnosti príležitostí pre všetkých a k podpore vyváženého zastúpenia žien a mužov.

Koordinačnú úlohu pri implementácii horizontálnej priority rovnosť príležitostí plní ministerka práce, sociálnych vecí a rodiny SR.

Horizontálna priorita rovnosť príležitostí bude uplatňovaná a sledovaná vo všetkých operačných programoch, bude však zasahovať iba do tých projektov, ktoré budú mať pozitívny, resp. negatívny vplyv na rovnosť príležitostí. V prípade ostatných projektov (nemajú vplyv na rovnosť príležitostí) sa nebude uplatňovať tento princíp.

Posúdenie vplyvu projektu na naplnenie horizontálnej priority rovnosť príležitostí sa bude sledovať v žiadosti o nenávratný finančný príspevok, kde žiadateľ uvedie, či má projekt vplyv na rovnosť príležitostí. Kritériá pre hodnotenie vplyvu projektov na rovnosť príležitostí vypracuje MPSVR SR, ktoré bude v tejto oblasti poskytovať usmernenia pre všetky riadiace orgány.

OP ŽP podporuje vytváranie rovnosti príležitostí v prístupe k environmentálnej infraštruktúre ako jednému z dôležitých faktorov ovplyvňujúcich životné podmienky a životnú úroveň

obyvateľstva a k priaznivému životnému prostrediu, právo na ktoré je jedným zo základných ústavných práv občanov SR.

Posúdenie vplyvu projektov podporených v rámci OP ŽP na naplnenie horizontálnej priority rovnosť príležitostí bude vyhodnotené prostredníctvom indikátorov, ktoré sú súčasťou prílohy NSRR č.13 „Indikátory horizontálnych priorít“.

3. Trvalo udržateľný rozvoj

1. Koordinácia horizontálnej priority trvalo udržateľný rozvoj (ďalej len „HP TUR“)

Na politickej úrovni za koordináciu implementácie HP TUR zodpovedá podpredseda vlády SR pre vedomostnú spoločnosť, európske záležitosti, ľudské práva a menšiny.

Uvedenú koordinačnú úlohu vo vzťahu k HP TUR podpredseda vlády SR plní prostredníctvom Rady vlády SR pre trvalo udržateľný rozvoj z funkcie jej predsedu.

Inštitucionálnym koordinátorom HP TUR je Úrad vlády SR (ďalej len „ÚV SR“) a jeho postavenie je špecifické, keďže nevystupuje v tejto oblasti ani ako riadiaci orgán ani ako sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom.

Na pracovnej úrovni všetky úlohy ÚV SR týkajúce sa HP TUR zabezpečujú a plnia zamestnanci ÚV SR, ktorí na základe svojich úloh vystupujú v pozícii koordinátorov horizontálnych priorít.

V oblasti energetickej efektívnosti bude koordináciu podpory horizontálne zabezpečovať Ministerstvo hospodárstva SR (ďalej len „MH SR“), ktoré je v zmysle kompetenčného zákona zodpovedné za energetickú politiku, zabezpečuje a plní úlohy, ktoré pre SR vyplývajú z nariadení, smerníc a strategických dokumentov EÚ a zároveň má povinnosť informovať EK o plnení týchto záväzkov.

2. Implementácia HP TUR

2.1 Spolupráca a konzultácie s partnermi

ÚV SR prostredníctvom zasadaní pracovnej skupiny pre HP TUR, sledovaním napĺňania ukazovateľov, vypracovávaním podkladov a správ za HP TUR (kapitola 2.3 Monitorovanie) zabezpečuje, aby HP TUR bola efektívne riadená a implementovaná vo vzťahu ku všetkým operačným programom, ich prioritným osiam a monitoruje a hodnotí napĺňanie cieľov HP TUR aj na úrovni NSRR.

Rada vlády SR pre TUR je poradným a koordinačným orgánom vlády Slovenskej republiky pre uplatňovanie zásad trvalo udržateľného rozvoja. Spolupracujúcimi a poradnými orgánmi Rady sú odborníci vysokých škôl, vedeckých ústavov, zástupcov samosprávnych orgánov, odborových a zamestnávateľských zväzov a zástupcov orgánov štátnej správy pri posudzovaní riešenia niektorých problémov trvalo udržateľného rozvoja.

Hlavnou úlohou ÚV SR je prostredníctvom pracovnej skupiny pre HP TUR koordinovať riadiace orgány jednotlivých operačných programov pri plnení cieľov HP TUR, pričom na základe výsledkov monitorovania HP TUR ÚV SR v prípade potreby odporučí/navrhne jednotlivým riadiacim orgánom zefektívnenie implementácie HP TUR v rámci príslušného operačného programu.

ÚV SR bude spolupracovať s riadiacimi orgánmi pri priebežných, výročných a záverečných správach operačných programov a zabezpečí, ak je to vhodné, vypracovanie tých častí, ktoré sa týkajú HP TUR. ÚV SR v spolupráci so všetkými gestormi horizontálnych priorít NSRR a po konzultácii s členmi pracovnej skupiny pre HP TUR navrhuje jednotný minimálny text

za všetky horizontálne priority do príručiek pre prijímateľa.

Nosným pilierom sledovania implementácie HP TUR sú ukazovatele, zadané v rámci Národného číselníka ukazovateľov. ÚV SR tak bude z ITMS vytvárať výstup plnenia ukazovateľov za HP TUR.

Čo sa týka oblasti energetickej efektívnosti, MH SR, ktoré zabezpečuje koordináciu tejto oblasti, následne poskytne ÚV SR podklady za vyhodnotenú oblasť energetickej efektívnosti, aby ÚV SR mohol zabezpečiť komplexné vyhodnotenie horizontálnej priority TUR. Zástupca MH SR ako člen pracovnej skupiny pre HP TUR zodpovedá za vyhodnocovanie oblasti energetickej efektívnosti.

V rámci pracovnej skupiny pre HP TUR MH SR navrhlo 3 indikátory, ktoré sa budú sledovať v rámci horizontálnych priorít na úrovni schválených projektov podporovaných z fondov EÚ v rámci NSRR SR na roky 2007-2013. Tieto indikátory budú súčasťou Žiadosti o poskytnutie NFP. V rámci ITMS budú tieto indikátory vyhodnocované v spolupráci s ÚV SR. Každý riadiaci orgán využívajúci prostriedky z fondov EÚ je povinný zapracovať do žiadosti o NFP spoločne schválené indikátory a zároveň ich aj vyhodnocovať.

Indikátory na sledovanie energetickej efektívnosti ako horizontálnej priority:

Názov indikátora	Typ indikátora	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Cieľová hodnota	Zdroj	Zdroj – názov organizácie
			rok 2007	rok 2013		
Zvýšený inštalovaný výkon zodpovedajúci OZE	Výstup	MW	5	80	ITMS	MŽP SR
Zateplená plocha	Výstup	m ²	1000	6200	ITMS	MŽP SR
Úspory energie	Výsledok	GJ/rok	1000x10 ³	2000x10 ³	ITMS	MŽP SR

Hodnoty indikátorov uvedené v tabuľke sú stanovené pre všetky OP vymedzené NSRR na roky 2007 – 2013.

Vysvetlenie indikátorov:

Zvýšený inštalovaný výkon zodpovedajúci obnoviteľným zdrojom energie (OZE) -

Inštalovaný výkon tepelnej a elektrickej energie spolu v MW. Ak bude inštalované nové zariadenie, inštalovaný výkon zariadenia je súčasťou technickej dokumentácie dodanej výrobcom. V prípade rekonštrukcie existujúceho zariadenia údaje o inštalovanom výkone zariadenia vydáva dodávateľ rekonštrukcie.

V tomto indikátore sa sleduje o koľko sa v danom projekte zvýšil inštalovaný výkon napr. kotla na biomasu na úkor napr. kotla na plyn, uhlie alebo iný neobnoviteľný zdroj. Pokiaľ v projekte boli inštalované solárne články, ktoré nahradili tiež výkon kotla na plyn alebo iný neobnoviteľný zdroj, tiež sa to započítava do tohto indikátora. Rovnako je to v projekte, kde

sa realizuje tepelné čerpadlo alebo v projekte, kde sa na výrobu tepla alebo elektrickej energie využíva bioplyn. Ak sa v projekte realizovala kogeneračná jednotka vyrábajúca teplo aj elektrinu započítava za aj tepelný aj elektrický výkon. Tepelné aj elektrické výkony sa spočítavajú do jednej hodnoty.

Indikátor neplatí iba pre aktivity v rámci prioritnej osi 3, ale je aplikovateľný aj na iné prioritné osi, kde sa napr. rekonštruujú objekty a mení sa zároveň zdroj tepla na obnoviteľný - napr. rekonštrukcia zariadení ochrany prírody spolu s inštaláciou solárnych článkov a kotla na biomasu, využitie solárnej energie pre chod ČOV alebo inej vodárenskej infraštruktúry, využitie bioplynu na produkciu tepla budov bioplynovej stanice a pod.

Zateplená plocha – v tomto indikátore sa vyčísluje plocha obvodových stien a strechy so zateplením novovybudovaného alebo rekonštruovaného objektu, vrátane technických zariadení (plocha vymenených okien, resp. upravených okien atď.), ktorá sa zrealizovala v projekte oproti pôvodnému stavu.

Úspory energie je možné dosiahnuť nielen zateplením administratívnych budov a budov občianskej vybavenosti (napr. obecné úrady, školy, zariadenia ochrany prírody a iné), ale aj zateplením technických budov, ktoré je potrebné vykurovať (napr. na ČOV, budovy pre zariadenia na zhodnocovanie odpadov a na nakladanie s nebezpečným odpadom). Priestory, ktoré nie je nutné vykurovať alebo udržiavať stabilnú vnútornú teplotu nie je potrebné zateplovať ani vykazovať v tomto indikátore.

Úspory energie – Ročné úspory tepelnej a elektrickej energie prepočítané na GJ/rok, merané meračom tepla na vstupe do budovy, elektromerom resp. plynomerom. Uvádza sa iba hodnota – ročná úspora energie za jeden rok, voči stavu pred realizáciu projektu. Úspory energie za ďalšie roky nasledujúce po realizácii projektu sa neberú do úvahy.

tento indikátor sa vyplňuje pre tie projekty, kde sa oproti pôvodnému stavu dosiahlo zníženie ročnej spotreby energie rôznymi opatreniami: napr. zateplením stien budov, výmenou okien, výmenou kotla, výmenou technologického zariadenia, výmenou čerpadla, modernizáciou ČOV alebo prečerpávacej stanice, inštaláciou kogeneračnej jednotky, výmenou izolácie rozvodov, celkovou rekonštrukciou vodárenských objektov alebo objektov verejnej kanalizácie, ktoré prinieslo zníženie spotreby energie.

Sledovanie indikátorov na úrovni jednotlivých operačných cieľov v rámci OPŽP.

Na úrovni jednotlivých operačných cieľov sa budú sledovať nasledovné indikátory podľa toho ako sú uvedené v tabuľke:

Názov indikátora	Číslo operačného cieľa
Zvýšený inštalovaný výkon zodpovedajúci OZE	3.2, 4.2, 5.2
Zateplená plocha	1.1, 1.2, 3.1, 3.2, 4.1, 4.2, 4.3, 5.2
Úspory energie	1.1, 1.2, 3.1, 3.2, 4.1, 4.2, 4.3, 5.2

V zmysle stratégie NSRR definujúcej horizontálne priority, ktoré komplementárnym spôsobom vplyvajú na ciele NSRR, by mal každý RO, podľa možností v rámci svojho OP, zabezpečiť podporu tých projektov, ktoré okrem splnenia štandardných hodnotiacich a výberových kritérií OP význačným spôsobom prispievajú k rozvoju HP TUR.

Spolu s energetickou efektívnosťou bude v rámci OP ŽP horizontálne sledovaný vplyv aktivít podporovaných z fondov EÚ na emisie skleníkových plynov a podporované opatrenia zmiernujúce dôsledky klimatických zmien a adaptačné opatrenia na klimatické zmeny.

V rámci jednotlivých prioritných osí sa navrhujú na podporu nasledujúce opatrenia:

Prioritná os 1:

Vodovody a úpravne vody – adaptačné opatrenia:

- efektívnejšie využívanie vodných zdrojov (znižovanie únikov pitnej vody),
- prispôsobenie existujúcich spôsobov výstavby budúcim klimatickým, podmienkam a extrémnym výkyvom počasia

Kanalizácia a čistiarne odpadových vôd:

- energetické využívanie čistiarenských kalov – redukčné (mitigation) opatrenie,
- náhrada novej klasickej energie obnoviteľnou (solárna, geotermálna, tepelné čerpadlá) – redukčné opatrenie
- prispôsobenie existujúcich spôsobov výstavby budúcim klimatickým, podmienkam a extrémnym výkyvom počasia - adaptačné opatrenie

Prioritná os 2:

Ochrana pred povodňami:

- podpora budovania poldrov vo vhodných územiach - reaktívne opatrenia

Prioritná os 3:

Ochrana ovzdušia

- zazelenanie miest druhmi drevín, ktoré sú odolnejšie v prípade extrémnych výkyvov počasia (búrky, suchá) a požiarov – adaptačné opatrenie
- projekty na znižovanie emisií základných znečisťujúcich látok spolu so znižovaním emisií skleníkových plynov – redukčné opatrenie

Prioritná os 4:

Separovaný zber

- prispôsobenie existujúcich spôsobov výstavby budúcim klimatickým, podmienkam a extrémnym výkyvom počasia – adaptačné opatrenie

Zhodnocovanie odpadov

- výstavba bio-plynových staníc – redukčné opatrenie
- prispôsobenie existujúcich spôsobov výstavby budúcim klimatickým, podmienkam a extrémnym výkyvom počasia – adaptačné opatrenie
- náhrada novej klasickej energie obnoviteľnou (solárna, geotermálna, tepelné čerpadlá) – redukčné opatrenie

Nakladanie s nebezpečnými odpadmi

- prispôsobenie existujúcich spôsobov výstavby a rekonštrukcie budúcim klimatickým, podmienkam a extrémnym výkyvom počasia – adaptačné opatrenie
- náhrada novej klasickej energie obnoviteľnou (solárna, geotermálna, tepelné čerpadlá) – redukčné opatrenie

Skládky odpadov

- uzatvorenie a rekultivácia skládok spôsobom zohľadňujúcim budúce klimatické, podmienky a extrémne výkyvy počasia – adaptačné opatrenie

Prioritná os 5: Ochrana a regenerácia prírodného prostredia a krajiny

NATURA 2000

- v programoch starostlivosti o územia a programoch záchrany druhov by sa mali podporovať výbery lesných druhov a postupov, ktoré zohľadňujú extrémne výkyvy počasia – adaptačné opatrenie
- minimalizovanie množstva úniku NH₃, CH₄ obmedzovaním hnojenia tam, kde je to vhodné a možné a zavádzanie správnej poľnohospodárskej praxe pri tejto činnosti – redukčné opatrenia
- rozvíjať priestorové a územné plány na pomoc migrácii druhov – adaptačné opatrenie

Zlepšenie infraštruktúry

- prispôsobenie existujúcich spôsobov výstavby a rekonštrukcie budúcim klimatickým, podmienkam a extrémnym výkyvom počasia – adaptačné opatrenie
- náhrada novej klasickej energie obnoviteľnou (solárna, geotermálna, tepelné čerpadlá) – redukčné opatrenie

Zlepšenie informovanosti a komunikácie

- v pripravovaných vzdelávacích a propagačných aktivitách venovať pozornosť opatreniam vedúcim k zmierneniu nepriaznivých dôsledkov zmeny klímy

V rámci Žiadosti o poskytnutie NFP bude uvedené, či projekt prispieva k podpore niektorého z opatrení na zmiernenie dôsledkov klimatických zmien alebo či sú jeho súčasťou adaptačné opatrenia na klimatické zmeny. V procese výberu projektov je potom možné zohľadniť, či projekt okrem splnenia stanovených hodnotiacich a výberových kritérií v rámci OP ŽP prispieva k zmierneniu dôsledkov klimatických zmien alebo adaptácii na ne.

2.2 Informovanie verejnosti

ÚV SR ako koordinátor HP TUR sa bude podieľať na zabezpečení oblasti informovania a publicity nasledovne:

- informovaním o úlohách ÚV SR a jeho relevantných partnerov v oblasti HP TUR,
- vypracovaním, koordináciou a realizáciou plánu informovania a publicity pre HP TUR v súlade s pokynmi CKO s cieľom zabezpečenia všeobecnej informovanosti o HP TUR,
- zabezpečením všeobecnej informovanosti o cieľoch, obsahu, monitorovaní a hodnotení HP TUR a o pokroku dosiahnutom pri napĺňaní cieľov týchto horizontálnych priorít,
- zabezpečením odborných seminárov a workshopov o HP TUR pre širšiu odbornú verejnosť,
- pripravovaním podkladov o aktivitách ÚV SR a ostatných zainteresovaných orgánov v oblasti informovania a publicity pre výročné správy jednotlivých riadiacich orgánov a NSRR,
- priebežným hodnotením efektívnosti komunikačných aktivít ÚV SR v rámci hodnotiacich správ,
- menovaním kontaktnej osoby pre HP TUR, ktorá bude členom pracovnej skupiny pre publicitu a spoluprácou s kontaktnými osobami regionálnych informačných centier,
- prípravou a aktualizáciou informácií zverejnených na internetovej stránke ÚV SR www.vlada.gov.sk.

2.3 Monitorovanie

ÚV SR ako koordinátor HP TUR sa bude podieľať na zabezpečení monitorovania HP TUR vo vzťahu k jednotlivým operačným programom (a teda aj OP ŽP) prostredníctvom svojho zástupcu v monitorovacom výbore.

Monitorovanie HP TUR vo vzťahu k OP ŽP sa bude uskutočňovať prostredníctvom súboru ukazovateľov HP TUR, identifikovaných MŽP SR ako riadiacim orgánom pre OP ŽP v súčinnosti s ÚV SR.

Výstupy z monitorovania zabezpečujú pre ÚV SR vstupy pre rozhodovanie pre účely zlepšenia implementácie operačných programov z pohľadu implementácie HP TUR a pre riadiaci orgán pre OP ŽP slúžia ako jeden z podkladov pre vypracovávanie priebežných správ, výročných správ a záverečnej správy o vykonávaní pomoci a pre rozhodovanie monitorovacieho výboru.

Úlohy ÚV SR ako koordinátora HP TUR v procese monitorovania:

- v spolupráci s riadiacim orgánom pre OP ŽP identifikuje merateľné ukazovatele výstupov a výsledkov v rámci prioritných osí OP ŽP relevantné pre HP TUR;
- na základe agregovaných údajov na úrovni operačných programov (vrátane OP ŽP) obsiahnutých vo Výročnej správe o vykonávaní jednotlivých operačných programov, ktorú poskytnú riadiace orgány ako výstup monitorovania operačných programov, koordinátor HP TUR následne uvedené údaje monitoruje a sumarizuje vo vzťahu k NSRR, pričom v prípade potreby si ÚV SR môže vyžiadať doplnenie údajov resp. ich výklad,
- pripravuje monitorovaciu správu za HP TUR (na ročnej báze), ktorá obsahuje okrem plnenia merateľných ukazovateľov aj informáciu o príspevku realizácie jednotlivých operačných programov k plneniu cieľov príslušnej HP TUR.

Úlohy riadiaceho orgánu pre OP ŽP v procese monitorovania HP TUR:

- zasiela návrh výročnej správy o vykonávaní OP ŽP tiež koordinátorovi HP TUR;
- poskytuje ÚV SR ako koordinátorovi HP TUR Výročnú správu OP ŽP s údajmi o príspevku implementácie OP ŽP k HP TUR.

2.4 Hodnotenie

Pri hodnotení HP TUR bude zabezpečená spolupráca s externými hodnotiteľmi, nezávislými odborníkmi, prípadne zástupcami ďalších orgánov, s ktorými bude mať oblasť hodnotenia súvislosť.

Úlohy ÚV SR ako koordinátora HP TUR pri hodnotení príspevku NSRR a operačných programov k implementácii HP TUR:

- pripravuje/aktualizuje plán hodnotení (interných hodnotení, ako aj strategických externých hodnotení) HP TUR na úrovni NSRR,
- zodpovedá za priebežné a záverečné hodnotenie HP TUR na úrovni NSRR,
- predkladá plány interných a strategických externých hodnotení, hodnotiace správy na pripomienkovanie pracovnej skupine HP TUR.

Úlohy riadiaceho orgánu pre OP ŽP pri hodnotení príspevku OP ŽP k HP TUR:

- zodpovedá za priebežné a záverečné hodnotenie HP TUR na úrovni OP ŽP,
- predkladá informácie/hodnotiace správy z priebežného a záverečného hodnotenia HP TUR na úrovni OP ŽP koordinátorovi HP TUR v rámci Výročnej správy o vykonávaní OP ŽP,

- pripomienkuje plán strategických externých hodnotení HP TUR prostredníctvom pracovnej skupiny HP TUR.

Výsledky hodnotenia sú vstupmi pre návrhy na zlepšenie implementácie operačných programov (vrátane OP ŽP) z pohľadu implementácie HP TUR a spolu s výsledkami monitorovania aj vstupmi na dosiahnutie žiaduceho pokroku vo vzťahu k napĺňaniu hlavných ekonomických, sociálnych a environmentálnych cieľov HP TUR.

4. Informačná spoločnosť

1. Koordinácia horizontálnej priority informačná spoločnosť (ďalej len „HP IS“)

Na politickej úrovni za koordináciu implementácie HP IS zodpovedá podpredseda vlády SR pre vedomostnú spoločnosť, európske záležitosti, ľudské práva a menšiny.

Na vecnej úrovni za horizontálne riadenie a implementáciu všetkých projektov informatizácie spoločnosti zodpovedá Ministerstvo financií SR (ďalej len „MF SR“), ktoré je ústredným orgánom štátnej správy na úseku informatizácie.

Inštitucionálnym koordinátorom HP IS je Úrad vlády SR (ďalej len „ÚV SR“) a jeho postavenie je špecifické, keďže nevystupuje v tejto oblasti ani ako riadiaci orgán ani ako sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom.

Na pracovnej úrovni všetky úlohy ÚV SR týkajúce sa HP IS zabezpečujú a plnia zamestnanci ÚV SR, ktorí na základe svojich úloh vystupujú v pozícii koordinátorov horizontálnych priorít.

2. Implementácia HP IS

2.1 Spolupráca a konzultácie s partnermi

ÚV SR prostredníctvom zasadaní pracovnej skupiny pre HP IS, sledovaním napĺňania ukazovateľov, vypracovávaním podkladov a správ za HP IS (kapitola 2 Monitorovanie) zabezpečuje, aby HP IS bola efektívne riadená a implementovaná vo vzťahu ku všetkým operačným programom, ich prioritným osiam a monitoruje a hodnotí napĺňanie cieľov HP IS aj na úrovni NSRR.

Hlavnou úlohou ÚV SR bude prostredníctvom pracovnej skupiny pre HP IS koordinovať riadiace orgány jednotlivých operačných programov pri implementácii HP IS, pričom na základe výsledkov monitorovania HP IS ÚV SR v prípade potreby odporučí/navrhne jednotlivým riadiacim orgánom zefektívnenie implementácie HP IS v rámci príslušného operačného programu.

Úlohou MF SR bude v rámci zasadaní pracovnej skupiny HP IS dohliadať na odbornú stránku informačnej spoločnosti prostredníctvom štandardov a plnenia strategických dokumentov informačnej spoločnosti v SR a v zmysle uvedeného dopĺňať podklady a správy HP IS.

ÚV SR bude spolupracovať s riadiacimi orgánmi pri vypracovaní priebežných, výročných a záverečných správach operačných programov a zabezpečí, tam kde je to vhodné, vypracovanie častí, ktoré sa týkajú HP IS. ÚV SR v spolupráci so všetkými gestormi horizontálnych priorít NSRR a po konzultácii s členmi pracovnej skupiny pre HP IS navrhne jednotný minimálny text za všetky HP do príručiek pre prijímateľa.

Nosným pilierom sledovania implementácie HP IS sú ukazovatele, zadefinované v rámci Národného číselníka ukazovateľov. ÚV SR tak bude z ITMS vytvárať výstup plnenia ukazovateľov za HP IS..

Všetky ďalšie procesy v rámci implementácie HP IS, vrátane informovania verejnosti, monitorovania a hodnotenia sa uskutočňujú analogickým spôsobom ako v prípade HP TUR.

III. FINANČNÝ PLÁN

1. Finančný plán OP za celé programové obdobie podľa prioritných osí a zdrojov financovania

Tabuľka č. 1 Finančný plán Programového manuálu Operačného programu Životné prostredie na roky 2007 - 2013 podľa prioritných osí a zdrojov financovania (v EUR, v bežných cenách)

Prioritná os	Celkom	Verejné zdroje									súkromné zdroje	Miera spolufinancovania z EÚ	EIB príspevok (informatívne)	Iné zdroje (informatívne)
		EÚ				Národné								
		Celkom	Celkom	ERDF	KF	Celkom	ŠR	Regionálne	Miestne	Iné				
a=b+l	b=c+g	c=d+e+f	d	f	g=h+i+j+k	h	i	j	k	l	m=(c/a)*100	n	o	
Prioritná os 1	1 077 227 136	1 077 227 136	915 643 065	0	915 643 065	161 584 071	109 193 302	0	10 478 154	41 912 615	0	85,00%	0	0
Prioritná os 2	141 176 471	141 176 471	120 000 000	0	120 000 000	21 176 471	15 647 059	0	0	5 529 412	0	85,00%	0	0
Prioritná os 3	211 764 706	211 764 706	180 000 000	180 000 000	0	31 764 706	29 117 647	0	2 647 059	0	0	85,00%	0	0
Prioritná os 4	570 588 235	570 588 235	485 000 000	0	485 000 000	85 588 235	69 897 059	0	15 691 176	0	0	85,00%	0	0
Prioritná os 5	59 714 041	59 714 041	50 756 935	50 756 935	0	8 957 106	8 957 106	0	0	0	0	85,00%	0	0
Prioritná os 6	57 176 470	57 176 470	48 600 000	0	48 600 000	8 576 470	8 576 470	0	0	0	0	85,00%	0	0
Celkom	2 117 647 059	2 117 647 059	1 800 000 000	230 756 935	1 569 243 065	317 647 059	241 388 643	0	28 816 389	47 442 027	0	85,00%	0	0

2. Indikatívne regionálne alokácie EÚ na roky 2007 - 2013

Tabuľka č. 2: Indikatívne regionálne alokácie EÚ na roky 2007 - 2013 (EUR, bežné ceny)

Región	NUTS 2 Bratislava (cieľ RKZ)	Trnavský kraj	Nitriansky kraj	Trenčiansky kraj	NUTS 2 Západné Slovensko	Banskobystrický kraj	Žilinský kraj	NUTS 2 Stredné Slovensko	Košický kraj	Prešovský kraj	NUTS 2 Východné Slovensko	Spolu cieľ Konvergencia	
Príspevok z fondov EÚ na roky 2007 - 2013	Prioritná os 1	113 713 863	116 294 272	151 180 667	121 171 171	388 646 110	96 542 961	62 207 442	158 750 403	123 313 129	131 219 560	254 532 689	915 643 065
	Prioritná os 2	16 620 000	7 360 000	11 120 000	6 420 000	24 900 000	18 620 000	8 540 000	27 160 000	42 080 000	9 240 000	51 320 000	120 000 000
	Prioritná os 3	0	12600000	12600000	28800000	54000000	34200000	27000000	61200000	34200000	30600000	64800000	180 000 000
	Prioritná os 4	64 217 500	58 815 500	74 644 500	57 014 500	190 474 500	42 852 500	48 569 500	91 422 000	82 423 500	56 462 500	138 886 000	485 000 000
	Prioritná os 5	0	2740874	2791632	5126450	10658956	8324138	14465726	22789864	8628679	8679436	17308115	50 756 935
	Prioritná os 6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Spolu OP	194 551 363	197 810 646	252 336 799	218 532 121	668 679 566	200 539 599	160 782 668	361 322 267	290 645 308	236 201 496	526 846 804	1 751 400 000

3. Prehľad kategorizácie pomoci z fondov na roky 2007 – 2013 za jednotlivé operačné ciele

Tabuľka č. 3: Prehľad kategorizácie pomoci z fondov na roky 2007 – 2013 za jednotlivé operačné ciele

Kategorizácia pomoci z fondov na roky 2007 – 2013									
Operačný cieľ resp. skupina aktivít	Dimenzie								
	A: Prioritná téma		B: Forma financovania		C: Typ územia		D: Hospodárska činnosť		
	Príloha II. tab. 1. Nariadenia Komisie č. 1828/2006		Príloha II., tab. 2. Nariadenia Komisie č. 1828/2006		Príloha II., tab. 3. Nariadenia Komisie č. 1828/2006		Príloha II., tab. 4. Nariadenia Komisie č. 1828/2006		OKEČ
	kód	Indikatívna suma	kód	Indikatívna suma	kód	Indikatívna suma	kód	Indikatívna suma	Indikatívna suma
1.1 Zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou z verejných vodovodov	HT45	198 932 689	SF01	198 932 689	UZ01	101 586 291	EA09	198 932 689	
					UZ05	97 346 398			
1.2 Odvádzanie a čistenie komunálnych odpadových vôd v zmysle záväzkov SR voči EÚ	HT46	691 710 376	SF01	691 710 376	UZ01	353 226 472	EA09	691 710 376	
					UZ05	338 483 904			
1.3 Zabezpečenie primeraného sledovania a hodnotenia stavu povrchových vôd a podzemných vôd	HT54	25 000 000	SF01	25 000 000	UZ00	25 000 000	EA09	25 000 000	
2.1 Preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami	HT53	94 000 000	SF01	94 000 000	UZ01	65 800 000	EA09	94 000 000	
					UZ05	28 200 000			
2.2 Povodňový varovný a predpovedný systém	HT53	26 000 000	SF01	26 000 000	UZ01	18 200 000	EA09	26 000 000	
					UZ05	7 800 000			
3.1 Ochrana ovzdušia	HT47	107 800 000	SF01	107 800 000	UZ01	53 900 000	EA21	107 800 000	
					UZ05	53 900 000			
	HT52	32 400 000	SF01	32 400 000	UZ01	16 200 000	EA21	32 400 000	
					UZ05	16 200 000			
3.2 Minimalizácia nepriaznivých vplyvov klimatických zmien vrátane podpory obnoviteľných zdrojov energie	HT49	39 800 000	SF01	39 800 000	UZ01	19 900 000	EA21	39 800 000	
					UZ05	19 900 000			
4.1 Podpora aktivít v oblasti separovaného zberu	HT44	48 500 000	SF01	48 500 000	UZ01	19 400 000	EA21	19 400 000	

					UZ05	29 100 000	EA22	29 100 000
4.2 Podpora aktivít na zhodnocovanie odpadov	HT44	194 000 000	SF01	194 000 000	UZ01	77 600 000	EA21	77 600 000
					UZ05	116 400 000	EA22	116 400 000
4.3 Nakladanie s nebezpečnými odpadmi spôsobom priaznivým pre životné prostredie	HT44	77 000 000	SF01	77 000 000	UZ01	30 800 000	EA21	30 800 000
					UZ05	46 200 000	EA22	46 200 000
4.4 Riešenie problematiky environmentálnych záťaží vrátane ich odstraňovania	HT50	116 400 000	SF01	116 400 000	UZ01	46 560 000	EA21	46 560 000
					UZ05	69 840 000	EA22	69 840 000
4.5 Uzatváranie a rekultivácia skládok odpadov	HT44	49 100 000	SF01	49 100 000	UZ01	19 640 000	EA21	19 640 000
					UZ05	29 460 000	EA22	29 460 000
5.1 Zabezpečenie priaznivého stavu biotopov a druhov prostredníctvom vypracovania a realizácie programov starostlivosti o chránené územia vrátane území NATURA 2000 a programov záchrany pre kriticky ohrozené druhy rastlín, živočíchov a území...	HT51	25 378 468	SF01	25 378 468	UZ00	25 378 468	EA21	25 378 468
5.2 Zlepšenie infraštruktúry ochrany prírody a krajiny prostredníctvom budovania a rozvoja zariadení ochrany prírody a krajiny vrátane zavedenia monitorovacích systémov za účelom plnenia národných a medzinárodných záväzkov	HT54	20 302 774	SF01	20 302 774	UZ00	20 302 774	EA21	20 302 774
5.3 Zlepšenie informovanosti a environmentálneho povedomia verejnosti, vrátane spolupráce a komunikácia so zainteresovanými skupinami (pomocou publikovania propagačných a vzdelávacích materiálov, seminárov pre vlastníkov)	HT51	5 075 693	SF01	5 075 693	UZ00	5 075 693	EA21	5 075 693
6 Technická pomoc	HT85	24 300 000	SF01	24 300 000	UZ00	24 300 000	EA17	24 300 000
	HT86	24 300 000	SF01	24 300 000	UZ00	24 300 000	EA17	24 300 000

Vysvetlivky :

1 Integrovaná ochrana a racionálne využívanie vôd	HT45 - Hospodárenie s vodou a jej distribúcia (pitná voda)
	UZ01 - Mestské
	UZ05 - Vidiecke oblasti (iné ako horské, ostrovné alebo riedko a veľmi riedko osídlené oblasti)
	EA09 - Zber, čistenie a rozvod vody
	SF01 - Nenávratná dotácia
	HT46 - Spracovanie vody (odpadová voda)
	UZ01 - Mestské
	UZ05 - Vidiecke oblasti (iné ako horské, ostrovné alebo riedko a veľmi riedko osídlené oblasti)
	EA09 - Zber, čistenie a rozvod vody
	SF01 - Nenávratná dotácia
	HT54 - Iné opatrenia na zachovanie životného prostredia a predchádzanie rizikám
	UZ00 – Neuplatňuje sa
	EA09 - Zber, čistenie a rozvod vody
SF01 - Nenávratná dotácia	
2 Ochrana pred povodňami	HT53 - Predchádzanie rizikám (vrátane návrhu a realizácie plánov a opatrení na predchádzanie prírodným a technologickým rizikám a ich riadenie)
	UZ01 – Mestské
	UZ05 - Vidiecke oblasti (iné ako horské, ostrovné alebo riedko a veľmi riedko osídlené oblasti)
	EA09 - Zber, čistenie a rozvod vody
	SF01 - Nenávratná dotácia
3 Ochrana ovzdušia a minimalizácia nepriaznivých vplyvov zmeny klímy	HT47 - Kvalita vzduchu
	UZ01 – Mestské
	UZ05 - Vidiecke oblasti (iné ako horské, ostrovné alebo riedko a veľmi riedko osídlené oblasti)
	EA21 - Činnosti súvisiace so životným prostredím
	SF01 - Nenávratná dotácia
	HT52 - Podpora čistej mestskej dopravy
	UZ01 - Mestské
	UZ05 - Vidiecke oblasti (iné ako horské, ostrovné alebo riedko a veľmi riedko osídlené oblasti)
	EA21 - Činnosti súvisiace so životným prostredím
	SF01 - Nenávratná dotácia
	HT49 - Zmierňovanie klimatickej zmeny a prispôbovanie sa klimatickej zmene
	UZ01 - Mestské
	UZ05 - Vidiecke oblasti (iné ako horské, ostrovné alebo riedko a veľmi riedko osídlené oblasti)

	EA21 - Činnosti súvisiace so životným prostredím
	SF01 - Nenávratná dotácia
4 Odpadové hospodárstvo	HT44 - Hospodárenie s domácim a priemyselným odpadom
	UZ01 - Mestské
	UZ05 - Vidiecke oblasti (iné ako horské, ostrovné alebo riedko a veľmi riedko osídlené oblasti)
	EA22 - Iné nešpecifikované služby
	EA21 - Činnosti súvisiace so životným prostredím
	SF01 - Nenávratná dotácia
	HT50 - Ozdravovanie priemyselných lokalít a kontaminovanej pôdy
	UZ01 – Mestské
	UZ05 - Vidiecke oblasti (iné ako horské, ostrovné alebo riedko a veľmi riedko osídlené oblasti)
	EA22 - Iné nešpecifikované služby
	EA21 - Činnosti súvisiace so životným prostredím
	SF01 - Nenávratná dotácia
5 Ochrana a regenerácia prírodného prostredia a krajiny	HT51 - Podpora biodiverzity a ochrana prírody (vrátane Natura 2000)
	UZ00 - Neuplatňuje sa
	EA21 - Činnosti súvisiace so životným prostredím
	SF01 - Nenávratná dotácia
	HT54 - Iné opatrenia na zachovanie životného prostredia a predchádzanie rizikám
	UZ00 - Neuplatňuje sa
	EA21 - Činnosti súvisiace so životným prostredím
SF01 - Nenávratná dotácia	
6 Technická pomoc	HT85 - Príprava, vykonávanie, monitorovanie a kontrola
	UZ00 - Neuplatňuje sa
	EA17 - Verejná správa
	SF01 - Nenávratná dotácia
	HT86 - Hodnotenie a štúdie; informácie a komunikácia
	UZ00 - Neuplatňuje sa
	EA17 - Verejná správa
	SF01 - Nenávratná dotácia